Odpowiedzialna energia

Raport Społeczny 2009

PGNiG
Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA

Odpowiedzialna energia

Raport Społeczny 2009

Odpowiedzialność jest podstawą
działania GK PGNiG i jej pracowników.
To nasza kluczowa wartość.
We wszystkich obszarach aktywności
poszukujemy równowagi i harmonijnego
połączenia wartości biznesowych
i społecznych oraz środowiskowych.

Spis treści

1	**Misja i wartości**	**4**
2	**List Prezesa Zarządu**	**6**
3	**PGNiG – profil firmy, kluczowe rezultaty w 2009 roku**	**8**
3.1	Struktura GK PGNiG i PGNiG	10
3.2	Obecność na giełdzie	12
3.3	Ład korporacyjny	12
3.4	Nasza działalność	14
4	**Nasze podejście do zrównoważonego rozwoju**	**19**
4.1	Interesariusze	19
4.2	Strategia Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu	19
4.3	Zarządzanie Strategią	21
4.4	Informacje na tamat Raportu	21
4.5	Zrównoważony rozwój w GK PGNiG – kluczowe wydarzenia	22

Miejsce pracy

5	**Miejsce pracy**	**25**
5.1	Wyzwania i szanse	25
5.2	Kultura dialogu	26
5.3	Bezpieczeństwo i higiena pracy	27
5.4	Rekrutacja i rozwój zawodowy	29
5.5	Pakiet świadczeń dodatkowych	31
5.6	Co planujemy	32
5.7	Dobre praktyki	32
5.7.1	Dobre praktyki zagranicą	37
5.8	Nagrody i wyróżnienia	38

Rynek

6	**Rynek**	**39**
6.1	Wyzwania i szanse	39
6.2	Dbałość o klienta	41
6.3	Rozbudowa i budowa magazynów	43
6.4	Laboratoria badawcze	44
6.5	Wkład w rozwój branży	44
6.6	Poszukiwanie nowych obszarów biznesu	45
6.7	Co planujemy	45
6.8	Dobre praktyki	46
6.9	Nagrody i wyróżnienia	47

Społeczności lokalne

8	Społeczności lokalne	63
8.1	Wyzwania i szanse	63
8.2	Inwestycje w infrastrukturę	64
8.3	Działania na rzecz branży i odpowiedzialnego biznesu	65
8.4	Fundacja PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza	66
8.5	Projekty społeczne i sponsoringowe	68
8.6	Co planujemy	70
8.7	Dobre praktyki	70
8.7.1	Dobre praktyki zagranicą	73
8.8	Nagrody i wyróżnienia	74

Środowisko naturalne

7	**Środowisko naturalne**	**51**
7.1	Wyzwania i szanse	51
7.2	Ludzie i systemy	53
7.3	Emisje gazów cieplarnianych	54
7.4	Zużycie wody, ścieki, odpady	56
7.5	Inne działania i przedsięwzięcia prośrodowiskowe	58
7.6	Co planujemy	61
7.7	Dobre praktyki	62
7.8	Nagrody i wyróżnienia	62

9	**Koordynatorzy ds. zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu w Grupie Kapitałowej PGNiG**	**77**
10	**Słowniczek**	**82**
11	**Ankieta**	**85**
12	**Wskaźniki GRI**	**87**
13	**Wskaźniki IPIECA**	**89**
14	**Podziękowania**	**91**

Misja i wartości GK PGNiG

Naszą misją w obszarze zrównoważonego rozwoju jest kształtowanie polskiego rynku energii w sposób odpowiedzialny, z uwzględnieniem i poszanowaniem oczekiwań i potrzeb kluczowych grup interesariuszy i środowiska naturalnego oraz poprzez promocję innowacyjnych i proekologicznych rozwiązań oraz technologii.

Wartości

Społeczny, środowiskowy i biznesowy wymiar zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności społecznej GK PGNiG ma swoje uzasadnienie w systemie naszych kluczowych wartości; którymi są:

Odpowiedzialność
– dotycząca całej aktywności GK: relacji z pracownikami, społeczeństwem, środowiskiem naturalnym, klientami i akcjonariuszami, związana z udziałem PGNiG w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego Polski.

Wiarygodność
– GK prowadzi swoją działalność w sposób uczciwy i przejrzysty, jest przewidywalna, dba o status firmy godnej zaufania.

Jakość
– GK nieustannie dba o rozwój, doskonalenie i zapewnienie wysokiego poziomu usług i produktów, wdrożenia nowoczesnych technologii, rozwój kompetencji pracowników, jest przy tym otwarta na zmiany i elastyczna.

Partnerstwo
– GK jest partnerem, który stara się rozumieć potrzeby i oczekiwania otoczenia, jest otwarta na dialog, szanuje ludzi, ich potrzeby, zwyczaje, kulturę i religię. Tak chcemy kształtować nasze relacje z pracownikami, organizacjami związkowymi, klientami, społecznościami lokalnymi i innymi uczestnikami rynku – URE, organizacjami branżowymi, dostawcami, partnerami biznesowymi i innymi podmiotami gospodarczymi.

List Prezesa

Szanowni Państwo,
społeczna odpowiedzialność Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa SA i szerzej – spółek GK PGNiG ma piękną tradycję, sięgającą czasów Ignacego Łukasiewicza, pioniera górnictwa naftowego w Polsce i na świecie. To wartość ciągle żywa, obecna w codzienności biznesowej spółek GK.

W lipcu 2009 roku Zarząd PGNiG SA przyjął Strategię Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu, która wyznaczyła kierunki naszych działań w najbliższych latach, tak by harmonijnie łączyć cele biznesowe z celami środowiskowymi i społecznymi.

To niełatwe zadanie, zwłaszcza w tak dużej strukturze organizacyjnej, jaką jest GK PGNiG. Zarządzanie firmą zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oznacza, że w bieżących decyzjach biznesowych musimy widzieć szerszą perspektywę, nie tylko bieżące efekty ekonomiczne, ale też przyszłe konsekwencje, społeczne, środowiskowe, wreszcie również ekonomiczne. Dostarczając naszym klientom produkt, którego oczekuje, pragniemy równocześnie uczestniczyć w budowaniu zrównoważonej przyszłości swojego miejsca pracy, ale także otoczenia zewnętrznego, środowiska i wszystkich związanych z firmą interesariuszy, w przeświadczeniu, że nasz sposób prowadzenia biznesu jest równie istotny jak nasza oferta.

Wydając kolejny raport społeczny (poprzedni ukazał się w roku ubiegłym), pozostajemy przy tytule „Odpowiedzialna energia", uznając, że najlepiej oddaje to, co jest istotą zrównoważonego rozwoju w naszej branży, a zarazem jedną z kluczowych wartości GK PGNiG.

Publikacja, którą dla Państwa przygotowaliśmy, pokazuje skalę naszych wyzwań, ale też stopień zaangażowania pracowników GK PGNiG w to przedsięwzięcie. Gdybym miał wymienić największą z dotychczasowych korzyści wdrożenia w GK zasad zrównoważonego rozwoju, to z pewnością wskazałbym ten właśnie element. Projekt ten wyzwolił wiele inwencji, nastąpiła ogromna mobilizacja pracowników GK PGNiG, reprezentujących wszystkie obszary i elementy łańcucha wartości. Tego nie sposób przecenić.

Z tym większą radością, ale też pokorą, przyjęliśmy wyróżnienia, które firma otrzymała w ostatnich miesiącach. Miejsce pośród zaledwie kilkunastu spółek notowanych w Respect Index na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych, pierwszym takim rankingu w tej części Europy uznajemy za sukces, ale też dowód na to, jak duży potencjał tkwił w PGNiG, zanim naszemu zaangażowaniu w zrównoważony rozwój nadaliśmy ramy strategiczne. Tegoroczne sukcesy – Laur Odpowiedzialności, przyznany w ramach projektu „Promocja standardów społecznej odpowiedzialności w przedsiębiorstwach" realizowanego przez Lewiatana, Deloitte i NSZZ „Solidarność", oraz pierwsze miejsce w rankingu odpowiedzialnych firm „Dziennika Gazety Prawnej" w branży: paliwa i energetyka oraz w kategorii firm polskich – traktujemy przede wszystkim jako ogromne zobowiązanie do dalszej, systematycznej pracy.

Strategiczne zaangażowanie w obszarze zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu PGNiG wyraża m.in. poprzez czynne członkostwo w Global Compact, Forum Odpowiedzialnego Biznesu i wielu innych inicjatywach, o których będą Państwo mogli przeczytać w naszym Raporcie. Realizacja wynikających z tego zobowiązań wiąże się ze stałym nadzorem i raportowaniem realizacji celów nie tylko w Centrali spółki oraz oddziałach i spółkach w Polsce, ale także w oddziałach i spółkach zagranicznych. Przede wszystkim chcemy jednak doskonalić wykorzystywane przez nas narzędzia, by na bieżąco monitorować nasz główny cel, którym jest realizacja wzrostu wartości firmy w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Zależy nam na tym, by w sposób jak najbardziej przemyślany kształtować relacje z otoczeniem, dlatego obok programu Zarządzanie przez cele i Programu Budowania Wartości, które są realizowane w GK, podejmujemy inicjatywy poprawiające system zarządzania oraz współpracy i koordynacji naszych działań, komunikacji wewnętrznej oraz mierzenia naszego zaangażowania społecznego. Równocześnie pamiętamy, że to dopiero początek drogi, wyznaczone cele będziemy realizowali przez lata, pamiętając o zmieniających się uwarunkowaniach i potrzebach naszych interesariuszy.

Serdecznie dziękuję więc wszystkim pracownikom GK PGNiG, którzy podjęli to wyzwanie, a zwłaszcza regionalnym koordynatorom CSR, którzy zaangażowani są w sposób szczególny. Zarządzanie wdrożeniem Strategii Zrównoważonego Rozwoju w całej GK jest możliwe dzięki systematycznej i rzetelnej współpracy właśnie z nimi.

Naszym akcjonariuszom, klientom i wszystkim interesariuszom GK PGNiG serdecznie dziękuję za zaufanie. Zapewniam Państwa, że to wartość, która zobowiązuje nas do jeszcze większych starań.

Czekamy na Państwa uwagi i opinie na temat naszych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju, które pomogą nam je doskonalić.

Z poważaniem
Michał Szubski
Prezes Zarządu PGNiG SA

- PGNiG jest liderem rynku gazu ziemnego w Polsce – dostarcza go do ponad 6,6 miliona klientów. Spółki GK PGNiG zarówno w kraju, jak i za granicą prowadzą działania związane z badaniami geofizyczno-geologicznymi, poszukiwaniem złóż, ich eksploatacją oraz przygotowaniem produktów do sprzedaży.
- Początki PGNiG sięgają XIX wieku, kiedy powstawał światowy i polski przemysł naftowy, PGNiG jest jednym z najstarszych przedsiębiorstw w Polsce, a pod obecną nazwą działa od 1982 roku.
- Spółki wchodzące w skład GK PGNiG zatrudniają ponad 30 tysięcy osób. Jesteśmy obecni w Danii, Egipcie, Indiach, Jemenie, Kazachstanie, Mozambiku, Pakistanie czy w Ugandzie, realizujemy również projekty związane z eksploatacją złóż na Norweskim Szelfie Kontynentalnym. Przede wszystkim jednak w Polsce, gdzie jesteśmy jednym z największych pracodawców.
- Od września 2005 roku PGNiG jest notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. PGNiG cieszy się rosnącym zaufaniem rynku kapitałowego i uzyskuje doskonałe oceny ratingowe. O pozycji PGNiG świadczy fakt, że firma jest notowana w ramach WIG20 – indeksu największych spółek warszawskiej giełdy, a od października 2009 roku także w ramach Respect Index – spółek odpowiedzialnych społecznie.

Profil PGNiG

Grupa PGNiG	Jednostka	2008	2009
Przychody ze sprzedaży	mln zł	18 432	19 290
Zysk/strata netto	mln zł	866	1 203
Kapitał własny	mln zł	20 716	21 402
Aktywa ogółem	mln zł	29 745	31 082

PGNiG SA	Jednostka	2008	2009
Przychody ze sprzedaży	mln zł	18 038	18 578
Zysk/strata netto	mln zł	546	665
Kapitał własny	mln zł	17 181	17 339
Aktywa ogółem	mln zł	23 440	24 183

Kluczowe rezultaty za 2009 rok

Biznesowe/ekonomiczne

4,11 mld m³ — Wydobycie gazu ziemnego

504 tys. ton — Wydobycie ropy naftowej

Import gazu ziemnego

Sprzedaż gazu ziemnego

Długość sieci dystrybucyjnej

Miejsce pracy

Podmiot	Jednostka	2008	2009
Grupa PGNiG	osoby	31 440	31 685
Centrala Spółki PGNiG	osoby	837	833
Poszukiwanie i Wydobycie	osoby	10 725	10 800
Obrót i Magazynowanie	osoby	4 088	4 128
w tym spółki konsolidowane metodą praw własności	osoby	295	292
Dystrybucja	osoby	13 746	13 851
Pozostała działalność	osoby	2 044	2 073

Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2009 roku.

Szkolenia – średnio 35 godzin szkoleniowych na jednego pracownika GK oraz około 60 godzin szkoleniowych na jednego pracownika na stanowiskach menedżerskich.

Przywracanie zawodu technik gazownik – podpisanie porozumienia z Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi, inicjatywa kształcenia młodzieży i osób dorosłych w tym zawodzie.

Środowiskowe

Inwestycje proekologiczne	16 811 255 zł
Modernizacje	11 055 770 zł
Inne przedsięwzięcia proekologiczne	961 481 zł

Wdrożenia Systemu Zarządzania Środowiskowego – wdrożenie SZŚ w 3 jednostkach – Centrali PGNiG SA, Karpackiej Spółce Gazownictwa i Poszukiwaniach Nafty i Gazu „Kraków".

Pomyślna realizacja 45 przedsięwzięć w 71 obszarach Natura 2000 przez jednostki GK.

Społeczności lokalne

Darowizny – przekazanie kwoty 3 066 620 zł na różnorodne potrzeby, w tym działalność Fundacji Muzeum im. Ignacego Łukasiewicza w Bóbrce.

Fundacja PGNiG im. I. Łukasiewicza rozpoczyna Program stypendiów dla studentów nauk ścisłych, w którym nagrodą dla najlepszych jest roczne stypendium w wysokości 5 tysięcy złotych.

Deklarację na rzecz zrównoważonego rozwoju w branży energetycznej podpisuje z inicjatywy PGNiG SA 7 firm: EDF Polska, ENEA SA, Gaz-System SA, GDF Suez Energia Polska, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA, Tauron SA i Vattenfall Poland sp. z o.o., w 2010 roku 3 kolejne firmy – Fortum Power and Heat Polska, Grupa LOTOS oraz Polskie Sieci Elektroenergetyczne „Operator" – przystępują do tej inicjatywy.

PGNiG sponsorem strategicznym Związku Piłki Ręcznej w Polsce.

Współpraca Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa ze Związkiem Piłki Ręcznej w Polsce rozpoczęła się w styczniu 2010 roku. PGNiG uzyskało tytuł sponsora strategicznego reprezentacji Polski kobiet, reprezentacji Polski mężczyzn, reprezentacji młodzieżowych oraz sponsora tytularnego ekstraklasy kobiet i mężczyzn. Te ostatnie rozgrywki począwszy od sezonu 2010/2011 noszą nazwę PGNiG Superliga.

PGNiG SA przekaże w ciągu trzech lat środki finansowe na wspieranie organizacji spotkań, wyposażenia sportowego, rekreacyjnego i oficjalnego, przygotowań i turniejów, a także opieki lekarskiej i odnowy biologicznej zawodników.

Sponsorowanie reprezentacji Polski w piłce ręcznej jest kolejnym, obok współpracy z Polskim Związkiem Towarzystw Wioślarskich, elementem sponsorowania polskiego sportu, programu wynikającego z realizowanej przez PGNiG strategii zaangażowania społecznego.

Jesteśmy przekonani, że nasza aktywność w tym obszarze będzie sprzyjała nie tylko rozwojowi dyscyplin i osiąganiu kolejnych sukcesów naszych zawodników, ale przyczyni się także do popularyzacji aktywności ruchowej i zdrowego trybu życia Polaków.

9,14 mld m³

13,28 mld m³

116 tys. km

PGNiG SA jest dominującym podmiotem Grupy Kapitałowej (GK PGNiG), w skład której wchodzi 27 spółek bezpośrednio zależnych od PGNiG SA oraz 8 spółek zależnych od PGNiG SA pośrednio. Podstawową aktywnością firmy są: poszukiwania i eksploatacja złóż gazu ziemnego i ropy naftowej oraz import, magazynowanie, obrót i dystrybucja paliw gazowych i płynnych.

Struktura GK PGNiG

Poszukiwanie i Wydobycie	Obrót i Magazynowanie	Dystrybucja	Pozostała działalność
PNiG Jasło sp. z o.o. 100%	INVESTGAS SA 100%	Dolnośląska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. 100%	BUG Gazobudowa sp. z o.o. 100%
GK PNiG Kraków 100%		Górnośląska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. 100%	ZUN Naftomet sp. z o.o. 100%
PNiG Nafta sp. z o.o. 100%		Karpacka Spółka Gazownictwa sp. z o.o. 100%	Geovita sp. z o.o. 100%
GK Geofizyka Kraków 100%		GK Mazowiecka Spółka Gazownictwa 100%	PGNiG Energia SA 100%
Geofizyka Toruń sp. z o.o. 100%		Pomorska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. 100%	BN Naftomontaż sp. z o.o. 88,83%
PN Diament sp. z o.o. 100%		Wielkopolska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. 100%	Naft-Stal sp. z o.o. 67,40%
ZRG Krosno sp. z o.o. 100%			BSiPG Gazoprojekt SA 75%
PNiG Norway AS 100%			
POGC – Libya B.V. 100%			

GK Poszukiwania Nafty i Gazu „Kraków" obejmuje Poszukiwania Nafty i Gazu Kraków sp. z o.o. oraz jej spółkę zależną Oil Tech International – F.Z.E.
GK Geofizyka Kraków obejmuje Geofizykę Kraków sp. z o.o. oraz jej spółkę zależną Geofizyka Kraków Libya JSC (Geofizyka Kraków Libya JSC została wykreślona z rejestru handlowego w styczniu 2010 roku).
GK Mazowiecka Spółka Gazownictwa obejmuje Mazowiecką Spółkę Gazownictwa sp. z o.o. oraz jej spółkę zależną Powiśle Park sp. z o.o.

Centrala Spółki PGNiG SA wykonuje zadania na rzecz wszystkich segmentów działalności GK PGNiG. Oddziały PGNiG SA działają w ramach dwóch segmentów:
poszukiwania, wydobycia i produkcji poprzez swoje oddziały w Zielonej Górze, Sanoku i Odolanowie oraz **segmentu obrotu (sprzedaży) i magazynowania** poprzez 6 oddziałów obrotu oraz oddział Operator Systemu Magazynowania.

Dystrybucją zajmuje się sześć Spółek Gazownictwa, które są spółkami strategicznymi GK PGNiG. Dziewięć spółek GK PGNiG specjalizuje się w poszukiwaniach i eksploatacji złóż, jedna działa w segmencie magazynowanie, jedna w segmencie energetyki, zaś pozostałych sześć prowadzi działalność usługową, a także budowlano-montażową dla przemysłu wydobywczego.

PGNiG SA

Oddział Centralne Laboratorium Pomiarowo-Badawcze w Warszawie

Oddział w Odolanowie

Oddział Operator Systemu Magazynowania w Warszawie

Oddział w Sanoku

Oddział w Zielonej Górze

Dolnośląski Oddział Obrotu Gazem we Wrocławiu

Górnośląski Oddział Obrotu Gazem w Zabrzu

Karpacki Oddział Obrotu Gazem w Tarnowie

Mazowiecki Oddział Obrotu Gazem w Warszawie

Pomorski Oddział Obrotu Gazem w Gdańsku

Wielkopolski Oddział Obrotu Gazem w Poznaniu

Oddział Operatorski w Pakistanie

Oddział w Egipcie

Oddział w Danii

3.2 Obecność na giełdzie

PGNiG jest obecne na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych od 2005 roku. Akcje PGNiG są notowane zarówno w ramach prestiżowego indeksu dwudziestu największych przedsiębiorstw – WIG20, jak i prestiżowego indeksu spółek rynków wschodzących, ustalanego przez Morgan Stanley Capital International Inc. (MSCI). Firma ma status „złotej spółki", jest jedną z ośmiu spółek sektora paliwowego tworzących indeks branżowy WIG-Paliwa.

Struktura akcjonariatu w latach 2008-2009

Akcjonariusze	Liczba akcji/głosów wynikających z akcji na dzień 31.12.2008	Udział w kapitale zakładowym/liczbie głosów na WZA na dzień 31.12.2008	Liczba akcji/głosów wynikających z akcji na dzień 31.12.2009	Udział w kapitale zakładowym/liczbie głosów na WZA na dzień 31.12.2009
Skarb Państwa	4 999 999 999	84,75%	4 303 686 368	72,94%
Uprawnieni pracownicy	0	0%	696 313 631	11,80%
Inni	900 000 001	15,25%	900 000 001	15,25%
Razem	5 900 000 000	100,00%	5 900 000 000	100,00%

Struktura 15,25% akcji będących w obiegu wg kraju pochodzenia akcjonariuszy

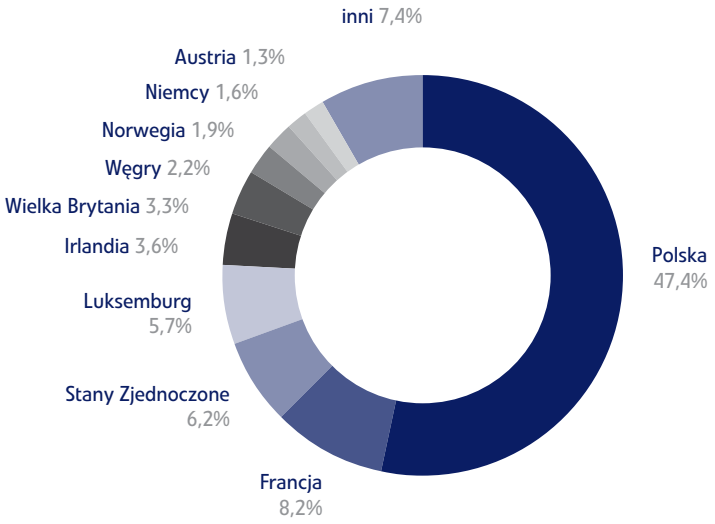

Większościowym akcjonariuszem PGNiG pozostaje Skarb Państwa. 26 czerwca 2008 roku minister skarbu zbył na zasadach ogólnych jedną akcję PGNiG, co zgodnie z ustawą o komercjalizacji i prywatyzacji z 1996 roku dało prawo uprawnionym pracownikom do nieodpłatnego nabycia ogółem nie więcej niż 750 000 000 sztuk akcji spółki. Zawieranie umów nieodpłatnego zbycia akcji rozpoczęło się 6 kwietnia 2009 roku i potrwa do 1 października 2010 roku. Na 31 grudnia 2009 roku pracownicy objęli 696 313 631 akcji, co stanowi 11,80% w ogólnej liczbie głosów. Tym samym udział Skarbu Państwa w PGNiG spadł do poziomu 72,94%. Akcje nieodpłatnie nabyte przez uprawnionych pracowników nie mogą być przedmiotem obrotu przed 1 lipca 2010 roku, natomiast akcje nieodpłatnie nabyte przez członków Zarządu spółki – przed 1 lipca 2011 roku.

Akcjonariat

Na dzień 31 grudnia 2009 roku kapitał zakładowy PGNiG wynosił 5 900 000 000 zł. Składało się na niego 5 900 000 000 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda. Akcje wszystkich serii, tj. A, A1 oraz B, są akcjami zwykłymi na okaziciela i uprawniają do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Statut PGNiG nie przewiduje ograniczeń w zakresie wykonywania prawa głosu przypadającego na akcje spółki.

3.3 Ład korporacyjny

GK PGNiG przywiązuje dużą wagę do właściwego wypełniania zasad ładu korporacyjnego. W sposób uczciwy, równy i rzetelny traktujemy wszystkich akcjonariuszy, dokładając wszelkich starań, by zbudować jak najlepsze relacje pomiędzy inwestorami a organami spółki.

Walne Zgromadzenie

Walne Zgromadzenie jest najwyższym organem PGNiG, realizującym uprawnienia akcjonariuszy. Poprzez Walne Zgromadzenie akcjonariusze wypełniają swoje prawa korporacyjne, między innymi rozpatrując i zatwierdzając sprawozdania Zarządu, podejmując decyzje dotyczące wielkości, sposobu oraz terminu wypłaty dywidendy z zysku. Gremium to udziela członkom innych organów PGNiG absolutorium z wykonania obowiązków, powołuje członków Rady Nadzorczej, a także podejmuje decyzje dotyczące majątku spółki.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad funkcjonowaniem PGNiG we wszystkich dziedzinach jego działalności, zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie Rady Nadzorczej. W skład Rady Nadzorczej wchodzi od pięciu do dziewięciu członków, w tym jeden niezależny, powoływanych na trzyletnią, wspólną kadencję przez Walne Zgromadzenie PGNiG. Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego członka Rady Nadzorczej tak długo, jak pozostaje akcjonariuszem PGNiG. Dodatkowo w Radzie Nadzorczej liczącej do sześciu członków dwóch z nich – a gdy Rada liczy od siedmiu do dziewięciu członków, trzech z nich – jest powoływanych przez pracowników PGNiG.

W 2009 roku Rada Nadzorcza liczyła 8 członków, byli to: Stanisław Rychlicki, Marcin Moryń, Mieczysław Kawecki, Grzegorz Banaszek, Agnieszka Chmielarz, Marek Karabuła, Mieczysław Puławski, Jolanta Siergiej. Obecnie w Radzie Nadzorczej zasiada 7 członków, gdyż Marek Karabuła został powołany na stanowisko Wiceprezesa ds. Gazownictwa i Handlu Zarządu PGNiG SA. Przewodniczący Rady Nadzorczej - Stanisław Rychlicki - nie pełni w Spółce funkcji dyrektora zarządzającego ani żadnej innej funkcji o charakterze kierowniczym.

Ponadto Rada Nadzorcza w oparciu o przepisy powszechnie obowiązujące oraz wewnętrzne akty normatywne sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

Zarząd

Zarząd jest organem wykonawczym kierującym działalnością PGNiG i reprezentującym spółkę we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych. W Zarządzie PGNiG zasiada od dwóch do siedmiu osób, przy czym liczbę członków określa Rada Nadzorcza. Członkowie Zarządu są powoływani na wspólną kadencję, która trwa trzy lata. Do kompetencji tego organu należą wszelkie sprawy związane z prowadzeniem działalności PGNiG, które nie zostały zastrzeżone przepisami prawa lub postanowieniami Statutu. Zarząd działa na podstawie przepisów prawa, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów kodeksu spółek handlowych oraz postanowień Statutu i Regulaminu Zarządu.

Obecnie w Zarządzie zasiada 5 osób: Michał Szubski - Prezes Zarządu, Marek Karabuła - Wiceprezez ds. Gazownictwa i Handlu, Radosław Dudziński - Wiceprezes ds. Strategii, Sławomir Hinc - Wiceprezes ds. Finansowych, Mirosław Szkałuba - Wiceprezes ds. Dialogu Społecznego i Majątku.

W PGNiG stosuje się procedury pozwalające na uniknięcie konfliktu interesów członków najwyższego organu nadzorczego. Proces pozwalający na uniknięcie takiego konfliktu jest częścią postępowania kwalifikacyjnego, które odbywa się w trybie publicznym, poprzez ogłoszenie o naborze zamieszczane na stronach internetowych Ministerstwa Skarbu Państwa. Ponadto, proces zatrudniania w PGNiG jest transparentny, zgodny z prawem i pozwala uniknąć konfliktu interesów.

W 2009r. w GK PGNiG wprowadzono zarządzanie przez cele - MBO (Management by objectives) - system umożliwiający obiektywne rozliczanie pracowników za efekty podejmowanych działań, a nie za czas pracy. Cele MBO na początku objęły zarządy spółek, dyrektorów oddziałów oraz dyrektorów departamentów w Centrali PGNiG. Po roku kadra menedżerska zobowiązana została do przedstawienia stopnia realizacji wyznaczonych celów. Ich realizacja wiązała się z przyznaniem im premii.

Taki system zarządzania stanowi niewątpliwe wsparcie Zarządu PGNiG w osiągnięciu celów określonych w strategii GK PGNiG poprzez powiązanie celów poszczególnych jednostek organizacyjnych z założeniami strategicznymi.

Komitet Audytu

Komitet Audytu działa w ramach Rady Nadzorczej jako stały organ od 27 listopada 2008 roku. Składa się z co najmniej trzech członków Rady, w tym przynajmniej jednego członka niezależnego od spółki i podmiotów pozostających w istotnym powiązaniu z PGNiG, powoływanego przez Walne Zgromadzenie zgodnie ze Statutem PGNiG. Osoba ta musi być kompetentna w dziedzinie rachunkowości i finansów. Członkowie Komitetu Audytu są powoływani przez Radę Nadzorczą.

Dobre praktyki

Od swojego debiutu giełdowego w 2005 roku spółka stosuje się do zaleceń Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie zawartych w dokumencie „Dobre praktyki spółek notowanych na GPW". Raporty dotyczące przestrzegania zasad ładu korporacyjnego przez PGNiG są publikowane na stronie internetowej pod adresem www.pgnig.pl w sekcji ład korporacyjny. Spółka wypełnia swoje obowiązki informacyjne wobec akcjonariuszy i innych interesariuszy rynku kapitałowego, publikując raporty dotyczące bieżącej działalności, raporty finansowe, a także organizując konferencje prasowe na temat głównych przedsięwzięć spółki oraz jej celów strategicznych. Regulaminy Walnego Zgromadzenia, Rady Nadzorczej, Zarządu oraz Komitetu Audytu, a także Statut PGNiG są dostępne na stronie internetowej spółki pod adresem www.pgnig.pl w sekcji Relacje Inwestorskie/ Ład korporacyjny.

Relacje Inwestorskie

Spółka wypełnia swoje obowiązki informacyjne wobec akcjonariuszy i innych interesariuszy rynku kapitałowego, publikując raporty dotyczące bieżącej działalności, raporty finansowe, a także organizując konferencje prasowe na temat głównych przedsięwzięć spółki oraz jej celów strategicznych. Aktywność relacji inwestorskich to jednak nie tylko działania o charakterze obligatoryjnym – wynikające wprost z przepisów prawa. Jest to również szereg innych działań, za pomocą których spółka stara się sprostać wysokim oczekiwaniom ze strony wszystkich uczestników rynku, można tu zaliczyć: udział w *road show* oraz w zagranicznych konferencjach dla inwestorów (w Austrii, Belgii, Czechach, Japonii, Niemczech, Stanach Zjednoczonych, Szwecji, we Francji oraz w Wielkiej Brytanii), spotkania z zarządzającymi portfelami akcji czy bieżący kontakt z analitykami.

Na stronie internetowej spółki znajduje się dedykowana sekcja, zarządzana i redagowana przez Dział Relacji Inwestorskich, w której każdy uczestnik rynku kapitałowego znajdzie najistotniejsze informacje na temat aktualnej sytuacji spółki, rynkowe prognozy dotyczące wyników GK PGNiG czy najświeższe rekomendacje ceny docelowej PGNiG, zaczerpnięte z opracowań analityków analizujących spółkę. Dział Relacji Inwestorskich oferuje wszystkim zainteresowanym bieżącymi wydarzeniami w PGNiG dedykowany newsletter przesyłany drogą elektroniczną.

3.4 Nasza działalność

Aktywność spółek GK PGNiG ma wpływ na wszystkie obszary odpowiedzialnego biznesu – Miejsce Pracy, Środowisko Naturalne, Rynek i Społeczności Lokalne. O skali wpływów i związanych z nimi wyzwań decydują z jednej strony rozmiary działalności GK PGNiG, liczba zatrudnionych pracowników i zasięg terytorialny, a z drugiej specyficzne właściwości danego elementu w łańcuchu wartości.
Serdecznie zachęcamy Państwa do zapoznania się z filmem "Jak prowadzimy naszą działalność", który zamieszczamy na płycie dołączonej do niniejszej publikacji oraz na stronach: www.pgnig.pl i www.odpowiedzialna-energia.pl

Odbiorcy bezpośredni

Poszukiwanie i Wydobycie

Istotne oddziaływanie tego obszaru biznesowego i z perspektywy odpowiedzialnego biznesu i równoważonego rozwoju dotyczy:

- **rynku/wpływu ekonomicznego** – nasza działalność ożywia życie gospodarcze w określonych regionach; zwiększenie zdolności wydobywczej z zasobów, także poza granicami Polski, służy zwiększeniu bezpieczeństwa dostaw gazu;
- **społeczności lokalnej** – rozwoju partnerskiej współpracy, wypracowanie jednolitych zasad współdziałania z władzami lokalnymi, zarządcami lasów, właścicielami gruntów, a w przypadku spółek prowadzących działalność za granicą także uwzględniania kwestii różnic kulturowych;
- **środowiska naturalnego** – racjonalnego gospodarowania zasobami oraz odpadami przede wszystkim wiertniczymi, minimalizacji negatywnego wpływu i ewentualnego rekompensowania skutków naszej ingerencji w środowisko naturalne;
- **miejsca pracy** – praca w terenie związana jest z potrzebą zachowania najwyższej staranności i dbałości o kwestie bezpieczeństwa.

Dystrybucja

Istotne oddziaływanie tego obszaru biznesowego i z perspektywy odpowiedzialnego biznesu i zrównoważonego rozwoju dotyczy:

- **rynku/wpływu ekonomicznego** – dostarczamy gaz do ponad 6,6 miliona klientów oraz wielu kluczowych podmiotów gospodarczych w Polsce, jesteśmy współodpowiedzialni za zapewnienie bezpiecznego korzystania z gazu oraz bezpieczeństwa energetycznego kraju, wprowadzenie rozwiązań dostosowanych do zmian otoczenia prawno-biznesowego (rozdzielenie działalności), nasze inwestycje powodują ożywienie gospodarcze w określonych rejonach i generują popyt;
- **środowiska naturalnego** – prowadzone przez nas inwestycje wiążą się z ingerencją w środowisko naturalne, za naszą odpowiedzialność uznajemy minimalizację negatywnego wpływu i ewentualne rekompensowanie skutków ingerencji w środowisko naturalne;
- **społeczności lokalne** – zarówno Obrót, jak i Dystrybucja współpracują szeroko ze społecznościami lokalnymi.

Obrót i Magazynowanie

Istotne oddziaływanie tego obszaru biznesowego i z perspektywy odpowiedzialnego biznesu i zrównoważonego rozwoju dotyczy:

- **rynku/wpływu ekonomicznego** – duże wyzwanie w tym segmencie wiąże się z zapewnieniem bezpieczeństwa dostaw gazu, jako największy importer gazu ziemnego do Polski angażujemy się równocześnie w projekty, których celem jest zapewnie dywersyfikacji dostaw, oraz prowadzimy aktywną politykę inwestycyjną w celu zwiększenia pojemności magazynowej, obsługujemy ponad 6,6 miliona klientów oraz wiele kluczowych podmiotów gospodarczych w Polsce, jesteśmy odpowiedzialni za budowanie i utrzymanie właściwych relacji, zapewnienie klientom oczekiwanych standardów obsługi, poszukujemy możliwości systemowego wsparcia w rozwiązywaniu problemów odbiorców wrażliwych społecznie oraz działania na rzecz utrzymania konkurencyjności paliwa gazowego (w tym promowanie nowych rozwiązań i produktów z wykorzystaniem gazu, np. CNG);
- **środowiska naturalnego** – wykorzystanie gazu ziemnego ma korzystny wpływ na środowisko, gdyż jest on najbardziej przyjazny spośród konwencjonalnych źródeł energii, za swoją odpowiedzialność uznajemy promocję wykorzystania paliwa gazowego. Budowa magazynów gazu związana jest z ingerencją w środowisko naturalne, dbamy o minimalizację negatywnego wpływu i ewentualną rekompensatę skutków naszych działań.
- **społeczności lokalne** – zarówno Obrót, jak i Dystrybucja współpracują szeroko ze społecznościami lokalnymi.

Import gazu

Energetyka

Istotne oddziaływanie tego obszaru biznesowego i z perspektywy odpowiedzialnego biznesu i równoważonego rozwoju dotyczy:

- **rynku/wpływu ekonomicznego** – działalność segmentu zwiększy popyt na gaz i pozwoli na lepsze wykorzystanie krajowych złóż gazu, poszerzy naszą ofertę dla klientów, sprawi też, że pojawią się nowe podmioty na rynku, umożliwi lokowanie nowych inwestycji na obszarach wiejskich i nieuprzemysłowionych (kogeneracja, budowa biogazowni i wykorzystanie biomasy);
- **środowiska naturalnego** – rozwój tego segmentu będzie wpływać korzystnie na ochronę środowiska naturalnego, gdyż spowoduje znaczące zmniejszenie szkodliwych emisji, lepsze wykorzystanie paliw pierwotnych oraz ograniczenie strat w przesyle energii i zmniejszenie zużycia wody;
- **miejsca pracy** – przejmowanie istniejących systemów ciepłowniczych i źródeł oraz „przestawianie" ich na gaz wiąże się niestety często z potrzebą znacznego ograniczenia zatrudnienia w istniejących firmach, co rodzi wyzwania związane z optymalizacją zatrudnienia i znalezieniem dobrego sposobu wykorzystania pracowników, także do nowych zadań.

Poszukiwanie i Wydobycie

Poszukiwania gazu ziemnego i ropy naftowej są prowadzone przez spółki GK PGNiG na terenie Polski, a także w Afryce, Azji oraz w Europie. Około 10 tysięcy osób w GK odpowiada za procesy poszukiwawcze, badania geofizyczne i sejsmiczne, eksploatację złóż oraz za przygotowanie produktów do sprzedaży. Wydobycie gazu ziemnego z własnych zasobów pozwala zwiększyć bezpieczeństwo dostaw.

Najważniejsze wydarzenia 2009 roku:

- nabycie udziałów w trzech licencjach poszukiwawczych na Norweskim Szelfie Kontynentalnym;
- rozpoczęcie prac poszukiwawczych na koncesji Bahariya w Egipcie;
- otwarcie dwóch oddziałów PGNiG: w Danii i Egipcie.

W ramach segmentu Poszukiwanie i Wydobycie PGNiG realizuje badania geofizyczne i geologiczne, poszukiwania i eksploatację złóż gazu ziemnego oraz ropy naftowej. Obecnie gaz ziemny i ropa naftowa są wydobywane jedynie w Polsce. Pierwsze wydobycie tych surowców zagranicą rozpocznie się w trzecim kwartale 2011 roku na licencji Skarv/Snadd/Idun znajdującej się na Norweskim Szelfie Kontynentalnym. Segment na swoje potrzeby wykorzystuje pojemności magazynów gazu w Brzeźnicy, Daszewie, Strachocinie i Swarzowie.

Najważniejsze oddziaływanie segmentu Poszukiwanie i Wydobycie i nasza odpowiedzialność

Istotne oddziaływanie tego obszaru biznesowego i z perspektywy odpowiedzialnego biznesu i równoważonego rozwoju, dotyczy:

- **rynku/wpływu ekonomicznego** – nasza działalność ożywia życie gospodarcze w określonych regionach; zwiększenie zdolności wydobywczej z zasobów, także poza granicami Polski, służy zwiększeniu bezpieczeństwa dostaw gazu;
- **społeczności lokalnej** – rozwoju partnerskiej współpracy, wypracowanie jednolitych zasad współdziałania z władzami lokalnymi, zarządcami lasów, właścicielami gruntów, a w przypadku spółek prowadzących działalność za granicą także uwzględniania kwestii różnic kulturowych;
- **środowiska naturalnego** – racjonalnego gospodarowania zasobami oraz odpadami przede wszystkim wiertniczymi, minimalizacji negatywnego wpływu i ewentualnego rekompensowania skutków naszej ingerencji w środowisko naturalne;
- **miejsca pracy** – praca w terenie związana jest z potrzebą zachowania najwyższej staranności i dbałości o kwestie bezpieczeństwa.

Odpowiedzialnie o poszukiwaniach gazu łupkowego

Omawiając ten segment, nie sposób pominąć tematu poszukiwań i wydobycia gazu łupkowego. Wywołał wiele emocji, pojawiło się wiele publikacji, niestety często na tyle ogólnikowych, że raczej nie ułatwiły odbiorcom zrozumienia specyfiki i złożoności tego tematu.

Niestety, wiele opinii przedstawionych w prasie ma charakter życzeniowy nie uwzględnia szeregu trudności, które nierozłącznie związane są z wydobyciem gazu łupkowego.

PGNiG SA już od kilku już lat prowadzi badania geologiczne związane z występowaniem zarówno gazu shale, czyli zamkniętego w łupkach oraz tight gas, czyli akumulacji gazu ziemnego najczęściej związanego z piaskowcami, rzadziej z wapieniami. Spółka posiada obszary, na których mogą znajdować się niekonwencjonalne złoża gazu. Związane są one z czterema prowincjami naftowymi: Gdańską, Lubelską, Małopolską i Wielkopolską. Łącznie PGNiG, w przypadku shale gas posiada 11 koncesji obejmujących ok. 9,1 tys. km2 (dla 2 złożono aplikacje w MS 1,3 tys. km2) a tight gas 6 koncesji o łącznej powierzchni poszukiwań 13 ,9 tys.km2. Pierwszy otwór, zakończony na głębokości 5000 metrów został odwiercony w 2008 roku, w rejonie poznańskim, otwór Grundy-2. Przewiercone utwory geologiczne mają pewne cechy złoża niekonwencjonalnego i mogą dawać nadzieje na intensywne poszukiwania złóż typu tight gas na tym obszarze.

W maju 2010 r. zakończony został otwór Markowola-1 w rejonie lubelskim, który zostanie opróbowany pod kątem wyjaśnienia charakterystyki nasycenia gazem ziemnym z osadów klastycznych (łupki). PGNiG podjęło rozmowy z firmami zagranicznymi odnośnie wymiany informacji geologicznych i geofizycznych (Lane Energy) i współpracę podczas działań poszukiwawczych w rejonie Płońska (Marathon Oil) oraz na obszarze rowu lubelskiego (Chevron). Poszukiwania złóż gazu zamkniętego prowadzone są także w rejonie Szamotuł, Kórnika-Środy przy współpracy z firmą FX Energy, Murowana Goślina-Kłecko, Pyzdry, Gniezno i Ślesin na obszarze Wielkopolskiej Prowincji Naftowej, gdzie podjęto już pierwsze prace sejsmiczne 2D i 3D. Podobne prace projektowe i sejsmiczne zostały rozpoczęte na obszarze Pomorskiej Prowincji Naftowej.

Niestety, nie ma w tej chwili żadnych wiarygodnych danych, na których można oprzeć szacunki obliczeniowe wielkości dla złóż niekonwencjonalnych. Informacje, które pojawiły się w mediach o prognozowanych wielkościach polskich niekonwencjonalnych złóż zostały opracowane przez amerykańskie firmy konsultingowe, na podstawie porównania warunków geologicznych polskich i amerykańskich. Przy czym nie potwierdzono założenia, że spełnione są geologiczne warunki powstania niekonwencjonalnych nagromadzeń węglowodorów.
Kolejnym problemem, związanym ze złożami gazu łupkowego, są ogromne koszty, znacznie przewyższające koszty poszukiwań złóż konwencjonalnych. Wystarczy wspomnieć, że koszt wiercenia otworu poszukiwawczego dla gazu łupkowego ponad dwukrotnie przekracza koszt wiercenia otworu dla gazu konwencjonalnego. I wzrasta w zależności od głębokości zalegania łupków. Technologia wydobycia gazu niekonwencjonalnego wymaga też bardzo dużych ilości wody.

Obrót i Magazynowanie

Gaz ziemny pochodzący z krajowych kopalń oraz sprowadzany do Polski trafia do 6,6 miliona klientów PGNiG, którzy obsługiwani są sprawnie, kompleksowo, profesjonalnie i terminowo przez kilkanaście tysięcy pracowników Obrotu. To właśnie pracownicy Biur Obsługi Klienta (BOK-ów) w każdej z 23 gazowni są najbliżej nich. Dla wzmocnienia bezpieczeństwa dostaw spółka prowadzi aktywną politykę mającą na celu zwiększenie pojemności posiadanych podziemnych magazynów gazu ziemnego.

Najważniejsze wydarzenia 2009 roku:

- wstrzymanie dostaw w ramach kontraktu z RosUkrEnergo, począwszy od 1 stycznia 2009 roku;
- podpisanie krótkoterminowej umowy na dostawy gazu ziemnego w ilości 1 mld m^3 pomiędzy PGNiG a Gazprom Export;
- zawarcie umowy na dostawy 1 mln ton gazu LNG z Qatargas Operating Company przez 20 lat, począwszy od 2014 roku;
- otwarcie pierwszego podziemnego magazynu na gaz zaazotowany w Daszewie o pojemności 30 mln m^3;
- zwiększenie obowiązkowej rezerwy gazu ziemnego w magazynach do ok. 400 mln m^3.

Segment Obrót i Magazynowanie prowadzi sprzedaż gazu ziemnego importowanego oraz wydobywanego ze złóż krajowych. Zakup gazu ziemnego z importu odbywa się głównie z kierunku wschodniego. Sprzedaż gazu ziemnego realizowana z sieci dystrybucyjnej i przesyłowej jest regulowana przez prawo energetyczne, a ceny gazu są ustalane na podstawie taryf zatwierdzanych przez URE. Segment wykorzystuje na swoje potrzeby trzy podziemne magazyny gazu, zlokalizowane w Mogilnie, Wierzchowicach i Husowie. W trakcie budowy są dwa nowe magazyny:

PMG Bonikowo – magazyn powstanie w częściowo wyeksploatowanym złożu gazu ziemnego w 2010 roku. Pojemność czynna magazynu wyniesie 200 mln m^3. Będzie to drugi w Polsce magazyn gazu zaazotowanego, który pozwoli na optymalizację krajowego wydobycia gazu zaazotowanego;
KPMG Kosakowo – magazyn dla gazu wysokometanowego, który powstanie w okolicy Trójmiasta. Budowa obejmuje 10 komór w złożu soli kamiennej. Do roku 2014 przewidywane jest zakończenie budowy magazynu do pojemności 100 mln m^3, a dalsza rozbudowa do pojemności 225 mln m^3 zakończy się do 2020 roku.

Najważniejsze oddziaływanie segmentu Obrót i Magazynowanie i nasza odpowiedzialność

Istotne oddziaływanie tego obszaru biznesowego z perspektywy odpowiedzialnego biznesu i zrównoważonego rozwoju dotyczy:

- **rynku/wpływu ekonomicznego** – jako największy importer gazu ziemnego do Polski angażujemy się równocześnie w projekty, których celem jest zapewnie dywersyfikacji dostaw oraz prowadzimy aktywną politykę inwestycyjną w celu zwiększenia pojemności magazynowej, obsługujemy ponad 6,5 miliona klientów oraz wiele kluczowych podmiotów gospodarczych w Polsce, jesteśmy odpowiedzialni za budowanie i utrzymanie właściwych relacji, zapewnienie klientom oczekiwanych standardów obsługi, poszukujemy możliwości systemowego wsparcia w rozwiązywaniu problemów odbiorców wrażliwych społecznie oraz działania na rzecz utrzymania konkurencyjności paliwa gazowego (w tym promowanie nowych rozwiązań i produktów z wykorzystaniem gazu, np. CNG), duże wyzwanie w tym segmencie wiąże się z zapewnieniem bezpieczeństwa dostaw gazu;
- **środowiska naturalnego** – wykorzystanie gazu ziemnego ma korzystny wpływ na środowisko, gdyż jest on najbardziej przyjazny spośród konwencjonalnych źródeł energii, za swoją odpowiedzialność uznajemy promocję wykorzystania paliwa gazowego. Budowa magazynów gazu związana jest z ingerencją w środowisko naturalne, dbamy o minimalizację negatywnego wpływu i ewentualną rekompensatę skutków naszych działań.

Dystrybucja

Pracownicy sześciu regionalnych spółek gazownictwa, świadcząc usługi dystrybucyjne, dbają o zapewnienie nieprzerwanych dostaw gazu ziemnego zarówno do klientów indywidualnych, jak i przemysłowych.

Najważniejsze wydarzenia

- wzrost długości sieci dystrybucyjnej o 2 tys. km w 2009 roku

Podstawową działalność segmentu Dystrybucja stanowi przesyłanie gazu wysokometanowego i zaazotowanego, a także niewielkich ilości gazu propan-butan i koksowniczego za pośrednictwem sieci dystrybucyjnej. Dystrybucją gazu ziemnego zajmuje się sześć Spółek Gazownictwa, które dostarczają gaz do odbiorców domowych, przemysłowych i hurtowych. Ponadto spółki są odpowiedzialne za eksploatację, remonty i rozbudowę gazociągów dystrybucyjnych oraz przyłączanie nowych klientów.

Najważniejsze oddziaływanie segmentu Dystrybucja i nasza odpowiedzialność

Istotne oddziaływanie tego obszaru biznesowego z perspektywy odpowiedzialnego biznesu i równoważonego rozwoju dotyczy:

- **rynku/wpływu ekonomicznego** – dostarczamy gaz do 6,6 miliona klientów oraz wielu kluczowych podmiotów gospodarczych w Polsce, jesteśmy współodpowiedzialni za bezpieczne dostarczenie gazu do klientów oraz zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju, wprowadzenie rozwiązań dostosowanych do zmian otoczenia prawno-biznesowego (rozdzielenie działalności), nasze inwestycje powodują ożywienie gospodarcze w określonych rejonach i generują popyt;
- **środowiska naturalnego** – prowadzone przez nas inwestycje wiążą się z ingerencją w środowisko naturalne, za naszą odpowiedzialność uznajemy minimalizację negatywnego wpływu i ewentualnego rekompensowania skutków ingerencji w środowisko naturalne;
- **społeczności lokalne** – zarówno Obrót i Magazynowanie, jaki i Dystrybucja współpracują szeroko ze społecznościami lokalnymi.

Energetyka

Budowa nowego segmentu działalności pozwoli na przekształcenie GK PGNiG w koncern multienergetyczny. PGNiG Energia skupi się na wytwarzaniu energii elektrycznej i ciepła oraz handlu energią elektryczną na rynku hurtowym.

Najważniejsze wydarzenia

- powołanie spółki PGNiG Energia jako centrum kompetencyjnego w zakresie działalności elektroenergetycznej;
- rozpoczęcie starań o uzyskanie dofinansowania dla projektu budowy pilotażowej biogazowni w Ostrowcu Świętokrzyskim;
- podpisanie Umowy Realizacyjnej w ramach projektu budowy bloku parowo-gazowego w Stalowej Woli.

Najważniejsze oddziaływanie segmentu Energetyka i nasza odpowiedzialność

Istotne oddziaływanie tego obszaru biznesowego z perspektywy odpowiedzialnego biznesu i równoważonego rozwoju dotyczy:

- **rynku/wpływu ekonomicznego** – działalność segmentu zwiększy popyt na gaz i pozwoli na lepsze wykorzystanie krajowych złóż gazu, poszerzy naszą ofertę dla klientów, sprawi też, że pojawią się nowe podmioty na rynku, umożliwi lokowanie nowych inwestycji na obszarach wiejskich i nieuprzemysłowionych (kogeneracja, budowa biogazowni i wykorzystanie biomasy)
- **środowiska naturalnego** – rozwój tego segmentu będzie wpływać korzystnie na ochronę środowiska naturalnego, gdyż spowoduje znaczące zmniejszenie szkodliwych emisji, lepsze wykorzystanie paliw pierwotnych oraz ograniczenie strat w przesyle energii:
- **miejsca pracy** – przejmowanie istniejących systemów ciepłowniczych i źródeł oraz „przestawianie" ich na gaz wiąże się niestety często z potrzebą znacznego ograniczenia zatrudnienia w istniejących firmach, co rodzi wyzwania związane z optymalizacją zatrudnienia i znalezieniem dobrego sposobu wykorzystania pracowników, także do nowych zadań.

Serdecznie zachęcamy Państwa do zapoznania się z filmem „Jak prowadzimy naszą działalność", który zamieszczamy na płycie oraz na stronach: www.pgnig.pl i www.odpowiedzialna-energia.pl

4.1 Interesariusze GK

Niezmiernie ważne jest dla nas zaangażowanie w konstruktywne relacje ze wszystkimi zainteresowanymi naszą działalnością oraz tymi, którzy mają możliwości wpływu na debatę o polityce energetycznej i kluczowe wyzwania naszej branży. Uznajemy, że tylko budując porozumienie z interesariuszami GK, możemy prowadzić naszą działalność zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, poznając i coraz lepiej rozumiejąc wzajemne potrzeby i oczekiwania.

Ze względu na skalę i zasięg działania GK ma duże grono interesariuszy. Specyfika biznesowa oddziałów i spółek oraz ich miejsce w łańcuchu wartości determinują zróżnicowanie grup ich kluczowych interesariuszy.

W tabeli przedstawiamy najważniejsze narzędzia budowania pozytywnych relacji z naszym otoczeniem zewnętrznym i wewnętrznym.

Wierzymy, że wspólnie można osiągnąć więcej, zależy nam na współpracy firm naszej branży na rzecz odpowiedzialności społecznej, dlatego od czerwca 2009 cyklicznie, co roku organizujemy konferencję „Odpowiedzialna energia", poświęconą wyzwaniom zrównoważonego rozwoju branży energetycznej. Chcemy nawiązywać partnerstwa, by wspólnie rozwiązywać konkretne problemy istotne dla interesariuszy naszej branży i zarazem pojedynczych uczestników rynków.
Jak wynika z opinii zebranych podczas tegorocznej konferencji „Odpowiedzialna energia", współpraca branży energetycznej jest oczekiwana przez branżę.
Więcej informacji na temat relacji z naszym otoczeniem zewnętrznym i wewnętrznym znajdą Państwo w rozdziałach „Rynek", „Miejsce Pracy", „Społeczność lokalna".

Nasze podejście do zrównoważonego rozwoju

Interesariusz GK	Dialog/budowanie pozytywnych relacji z otoczeniem
Pracownicy	Konsultacje społeczne, Rada Pracowników, system komunikatorów – pracowników odpowiedzialnych za komunikację wewnętrzną codzienny newsletter elektroniczny, portal wewnętrzny, badanie opinii pracowników, czaty z przedstawicielami Zarządu
Klienci	Badania satysfakcji, infolinia, strona www, Biura Obsługi Klienta, dedykowani doradcy biznesowi
Społeczności lokalne	Konsultacje społeczne, działania w ramach Fundacji PGNiG SA oraz funduszu darowizn, współpraca bezpośrednia z władzami i organizacjami lokalnymi
Partnerzy biznesowi	Dedykowani doradcy biznesowi, spotkania bezpośrednie, konferencje, deklaracje branżowe
Dostawcy	Oceny współpracy, wspieranie rozwoju lokalnego
Instytuty, uczelnie wyższe i szkoły	Wspieranie rozwoju szkolnictwa zawodowego na wszystkich poziomach, konferencje, program stypendialny Fundacji PGNiG
Urzędy administracji i regulator	Konsultacje, wspólne inicjatywy – konferencje, warsztaty
Akcjonariusze i inwestorzy	Spotkania z zarządzającymi portfelami, udział w *road show* oraz w zagranicznych konferencjach dla inwestorów, dedykowany newsletter, raporty bieżące i sprawozdania

4.2 Strategia Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu

W 2008 roku Zarząd PGNiG przyjął nową strategię, która określa nasze wyzwania biznesowe GK w perspektywie 2015 roku. W ogłoszonej wówczas Misji GK jest zapis – "działając w interesie naszych akcjonariuszy, klientów i pracowników, chcemy być wiarygodnym i przejrzystym partnerem, realizującym rozwój i wzrost wartości firmy w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju".

By faktycznie wypełnić tę deklarację, już w grudniu 2008 roku rozpoczął się projekt wdrożenia w GK Strategii Zrównoważonego Rozwoju.
GK PGNiG jako pierwsza firma z branży energetycznej w Polsce postanowiła wdrożyć kompleksową strategię zrównoważonego rozwoju. W jej tworzenie zaangażowani byli pracownicy wszystkich obszarów merytorycznych Centrali PGNiG SA oraz oddziałów i spółek GK PGNiG. Formalnie Strategia Zrównoważonego Rozwoju GK została zaakceptowana przez Zarząd PGNiG w lipcu 2009 roku. Głównym celem, jaki sobie postawiliśmy, formułując naszą misję w zakresie zrównoważonego rozwoju, jest aktywność, kształtowanie polskiego rynku energii w sposób odpowiedzialny,

Misja GK PGNiG

Misją GK PKNiG w obszarze zrównoważonego rozwoju jest kształtowanie polskiego rynku energii w sposób odpowiedzialny, z uwzględnieniem i poszanowaniem oczekiwań i potrzeb kluczowych grup interesariuszy i środowiska naturalnego oraz poprzez promocję innowacyjnych i proekologicznych rozwiązań oraz technologii.

1.

Zwiększenie satysfakcji obecnych oraz pozyskanie nowych klientów poprzez poprawę jakości obsługi klienta

8 celów operacyjnych
28 działań

2.

Efektywna, oparta na partnerskich zasadach i dialogu współpraca z partnerami społecznymi i biznesowymi

7 celów operacyjnych
20 działań

3.

Prowadzenie działalności biznesowej w sposób odpowiedzialny i z poszanowaniem środowiska naturalnego

7 celów operacyjnych
21 działań

4.

Stworzenie bezpiecznego i przyjaznego miejsca pracy

10 celów operacyjnych
26 działań

5.

Poszukiwanie nowych obszarów działalności biznesowej zgodnych z ideą zrównoważonego rozwoju

2 cele operacyjne
6 działań

6.

Spójna, rzetelna i efektywna komunikacja i marketing

7 celów operacyjnych
20 działań

z uwzględnieniem oczekiwań i potrzeb naszych interesariuszy i środowiska naturalnego. Ponadto GK widzi swoją rolę jako promotora innowacyjnych i sprzyjających środowisku rozwiązań. Wszystko to ma się przyczynić do tego, aby GK kształtowała pozytywne relacje z obecnymi i przyszłymi interesariuszami, w tym także ze środowiskiem naturalnym.

Strategia CSR GK jest odpowiedzią na wyzwania, które stawia przed nami nasze otoczenie, a planowane działania wynikają zarówno z potrzeb naszych interesariuszy, jak i naszych najlepszych praktyk GK w tym zakresie, w szczególności praktyk proekologicznych oraz dotyczących zaangażowania społecznego.

Zrównoważony rozwój i odpowiedzialny biznes obejmuje wszystkie elementy łańcucha wartości GK PGNiG, dotyczy każdego z czterech obszarów zrównoważonego rozwoju i opiera się na sześciu filarach strategicznych:

1. zwiększenie satysfakcji obecnych oraz pozyskanie nowych klientów poprzez poprawę jakości obsługi klienta;
2. efektywna, oparta na partnerskich zasadach i dialogu współpraca z partnerami społecznymi i biznesowymi;
3. prowadzenie działalności biznesowej w sposób odpowiedzialny i z poszanowaniem środowiska naturalnego;
4. stworzenie bezpiecznego i przyjaznego miejsca pracy;
5. spójna, rzetelna i efektywna komunikacja i marketing;
6. poszukiwanie nowych obszarów działalności biznesowej zgodnych z ideą zrównoważonego rozwoju.

Integralnym elementem Strategii jest plan wdrożenia, który definiuje cele operacyjne w odniesieniu do poszczególnych celów strategicznych. Poza zdefiniowaniem celów operacyjnych i działań plan wdrożenia dla GK PGNiG określa także mierniki, które pozwolą systematycznie oceniać postępy organizacji w realizacji celów, właściciela poszczególnych celów operacyjnych oraz harmonogram realizacji danych działań. Dodatkowym elementem planu jest lista interesariuszy w odniesieniu do danych celów operacyjnych. Zidentyfikowanie grupy interesariuszy przyczynia się do lepszego ich uwzględniania w realizowanych pracach.

Równocześnie Strategia Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu GK PGNiG pełni funkcję komplementarną w stosunku do strategii biznesowej.
Strategia dotyczy PGNiG SA, podmiotu dominującego Grupy oraz wszystkich oddziałów krajowych i zagranicznych, jak również spółek GK PGNiG, ze 100% udziałem PGNiG i w dwóch przypadkach z udziałem większościowym - Gazoprojektu i Naftomontażu. Na podstawie tego dokumentu w styczniu 2010 roku oddziały i spółki GK PGNiG wypracowały i przyjęły własne substrategie pozostające w zgodności z kluczowymi priorytetami, ale uwzględniającymi ich specyfikę biznesową i uwarunkowania lokalne.

4.3 Zarządzanie Strategią Zrównoważonego Rozwoju w GK PGNiG

Skuteczne wdrażanie przyjętej strategii CSR wymaga bezpośredniego zaangażowania kadry zarządzającej. W GK od początku projekt ten był silnie wspierany przez Zarząd PGNiG. Prezes Zarządu i Wiceprezesi uczestniczyli zarówno w roboczych spotkaniach i warsztatach, jak i spotkaniach podsumowujących, zamykających poszczególne etapy projektu. Wypracowanie Strategii Zrównoważonego Rozwoju wskazało nie tylko wizję, ale i priorytety naszych działań. Wkrótce po jej formalnym przyjęciu powstała też struktura dedykowana koordynacji tych procesów w GK. Członkowie Zarządu wraz z Prezesem Zarządu pełnią funkcje Sponsorów Projektu.

Kolejny stopień to Komitet Sterujący złożony z właścicieli biznesowych celów strategicznych. Pełnomocnik Zarządu ds. Strategii odpowiada za koordynację i monitorowanie procesu wdrożenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu w spółkach i oddziałach GK PGNiG i komunikację działań zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu zarówno wewnętrznie, jak i zewnętrznie, podobnie jak jego odpowiednicy w oddziałach i spółkach GK, którymi są regionalni koordynatorzy ds. CSR.

W sumie to kilkadziesiąt osób, którzy dużą część swojego czasu pracy poświęcają kwestiom zrównoważonego rozwoju. Pełnomocnik odpowiada za monitorowanie postępów w realizacji celów strategicznych i operacyjnych, a także za raportowanie Zarządowi działań w ustalonym cyklu. To on zbiera dane z całej GK i przygotowuje Raport Społeczny we współpracy z regionalnymi koordynatorami. Warto dodać, że w 2009 roku dwadzieścia jeden osób z tej grupy podjęło Podyplomowe Studia Odpowiedzialnego Biznesu w Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie. Jednocześnie cele strategiczne stały się jednym z kryteriów oceny najwyższej kadry menedżerskiej poprzez wpisanie ich do rocznych celów MBO, a tym samym znalazły odzwierciedlenie w celach stawianych poszczególnym pracownikom i zespołom. Wszystko to pokazuje strategiczne zaangażowanie i determinację GK we wdrażaniu Strategii.

Integralną częścią Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu GK jest plan wdrożenia, który definiuje cele operacyjne w odniesieniu do poszczególnych celów strategicznych. Poza celami operacyjnymi i działaniami, przypisaniem właścicieli celów i harmonogramu działań plan wdrożenia określa także mierniki, które pozwolą systematycznie oceniać postępy organizacji. Właściciel celu operacyjnego jest zarazem członkiem struktury zarządzania zrównoważonym rozwojem i odpowiedzialnym biznesem w GK PGNiG. Dodatkowym elementem planu jest lista interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych danego podmiotu, w odniesieniu do danych celów operacyjnych, co mamy nadzieję przyczynia się do lepszego ich uwzględniania w naszych przedsięwzięciach.

Pierwszy rok pracy w ramach Strategii pokazał nam też konieczność doskonalenia funkcjonujących w GK narzędzi, stąd kolejne inicjatywy, których celem jest poprawa zarządzania, a także lepszego mierzenia wyników i ewaluacji naszych działań. Wspólnie z naszym doradcą w tym procesie, firmą PricewaterhouseCoppers, rozpoczęliśmy prace nad wdrożeniem bardziej efektywnego monitoringu, doskonaleniem komunikacji, która w tak złożonej jak nasza strukturze jest nie lada wyzwaniem. Dodatkowo przystąpiliśmy w 2010 roku do grupy członków założycieli sieci LBG Poland (London Benchmarking Group) wspólnie z firmami: BZ WBK, Danone, GlaxoSmithKline, Ikea i Żywiec Zdrój. Model LBG to obecnie jedna z najbardziej sprawdzonych na świecie metodologii mierzenia i raportowania efektywności działań społecznych firm jej wdrożeniem w Polsce zarządza firma CSR Consulting, która zaprosiła nas do zaangażowania w testowanie metodologii. Dzięki udziałowi w pracach grupy mamy nadzieję jeszcze efektywniej zarządzać zaangażowaniem społecznym naszej firmy, a przez to poprawiać jakość i efektywność działań społecznych naszego biznesu, realizowanych na poziomie lokalnym i krajowym.

Z pewnością kolejny rok pracy w ramach Strategii pokaże nam nowe potrzeby w zakresie doskonalenia wykorzystywanych przez nas narzędzi, procedur i polityk w tym zakresie. Tym cenniejsze są dla nas wyróżnienia, które otrzymaliśmy w pierwszym roku naszego zaangażowania strategicznego, o których piszemy w rozdziale 4.5.

4.4 Informacje na temat Raportu

"Odpowiedzialna energia" to drugi już raport społecznej odpowiedzialności GK PGNiG. Raport sporządzony został w oparciu o wytyczne Global Raporting Initiative oraz wskaźniki IPIECA.

Publikacja prezentuje nasze działania w zakresie zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu w okresie styczeń 2009 – czerwiec 2010. Działania te wynikają z realizacji celów Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu. Mimo że nasza Strategia została przyjęta stosunkowo niedawno, bo w połowie 2009 roku, już w tej chwili możemy się pochwalić realizacją części jej celów.

Dwa lata temu po raz pierwszy GK PGNiG przygotowała raport zewnętrzny dotyczący ochrony środowiska, który od ubiegłego roku stał się częścią raportu CSR. Dane przedstawione w części poświęconej środowisku naturalnemu zestawiane są w grupy tematyczne powiązane odpowiednio z konkretnym rodzajem oddziaływania środowiskowego oraz z określonym elementem środowiska. Zakres ich opracowania uwzględnia wszystkie aspekty związane z ochroną środowiska – prawne, inwestycyjne, ekonomiczne, systemy zarządzania środowiskowego, wdrażanie nowych technologii.

Do przedstawienia obszarów i działań PGNiG wykorzystane zostały dane liczbowe i/lub opis funkcjonujących praktyk, zasad czy procedur. Wszystkie dane liczbowe wykorzystane w Raporcie dotyczą 2009 roku, natomiast w prezentacji wydarzeń przedstawiamy również I połowę 2010 roku.

Prezentowane dane finansowe są zgodne z informacjami opublikowanymi w Raporcie Rocznym Grupy PGNiG za 2009 rok i jako takie podlegały weryfikacji audytorów Raportu Rocznego. Równolegle w spółkach PGNiG prowadzone były niezależne audyty między innymi systemów ochrony środowiska.

W odniesieniu do wskaźników przedstawionych w sposób liczbowy brano pod uwagę dane z PGNiG SA, to jest spółki dominującej GK PGNiG, oraz wchodzących w jej skład 23 gazowni działających na terenie całej Polski, wszystkich oddziałów krajowych PGNiG SA oraz większości spółek ze stuprocentowym udziałem PGNiG SA (poza niedawno utworzoną spółką PGNiG Energia SA) zgodnie z informacjami prezentowanymi w rozdziałach 3.1 i 4.2. (w tym także dwóch spółek Budownictwo Naftowe „Naftomontaż" sp. z o.o. oraz B.S. i P.G. Gazoprojekt SA). Nie uwzględniono natomiast danych liczbowych z kilku podmiotów Grupy Bud-Gaz, Geovita oraz kilku zagranicznych oddziałów i spółek Grupy.

Wersja drukowana Wprowadzenie do Raportu Społecznego 2009 zawiera tylko wybrane informacje nt działań GK PGNiG w zakresie zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu. Jej integralną częścią jest płyta DVD, gdzie znajdą Państwo Raport Społeczny 2009 oraz tegoroczny Raport Roczny oraz materiały edukacyjne prezentujące naszą działalność.

Pełne informacje znajdują się również na stronach www.odpowiedzialna-energia.pl oraz na stronie www.pgnig.pl w zakładce Odpowiedzialny Biznes.

Tam też zamieszczamy ankietę, przygotowaną z myślą o poznaniu Państwa oczekiwań w zakresie raportowania i działań społecznych GK PGNiG, którą załączamy do niniejszego Raportu.

Zależy nam na opiniach i sugestiach wszystkich odbiorców naszej publikacji. Dzięki Państwa uwagom będziemy mogli doskonalić nasze działania i kolejne raporty odpowiedzialności społecznej GK PGNiG, tak by możliwie najlepiej odpowiadały potrzebom naszych interesariuszy. Zachęcamy do wypełnienia ankiety i kontaktu z nami pod adresem informacje@odpowiedzialna-energia.pl.

Raport nie został poddany weryfikacji zewnętrznej, jednak wybrane wskaźniki pochodzą z Raportu Rocznego oraz Raportu Finasowego, które podlegały zewnętrznemu audytowi. Wszelkie dane w nim prezentowane zostały zgromadzone w sposób rzetelny, bezpośrednio z podmiotów, których dotyczy niniejsza publikacja, oraz od osób nadzorujących dane obszary aktywności GK PGNiG.

4.5 Zrównoważony rozwój w GK PGNiG – kluczowe wydarzenia

2009

kwiecień

warsztaty strategiczne GK PGNiG – powstanie koncepcji Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu;

maj/czerwiec

Mazowiecka Spółka Gazownictwa wraz z Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi podejmują inicjatywę kształcenia od roku szkolnego 2009/2010 młodzieży i osób dorosłych w zawodzie technik gazownictwa;

czerwiec

I Konferencja PGNiG „Odpowiedzialna energia" poświęcona zrównoważonemu rozwojowi w branży energetycznej, Deklarację Zrównoważonego Rozwoju podpisuje 7 firm: EDF Polska, ENEA SA, Gaz-System SA, GDF Suez Energia Polska, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA, Tauron SA i Vattenfall Poland sp. z o.o.;

lipiec

przyjęcie przez Zarząd PGNiG SA Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu wyznaczającej priorytety działań we wszystkich elementach łańcucha wartości GK PGNiG;

październik/listopad

proces wewnętrznej komunikacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu w GK;

spotkania regionalne z udziałem około tysiąca pracowników GK we wszystkich gazowniach, oddziałach, spółkach GK;

sierpień

przyjęcie przez Zarząd PGNiG koncepcji zarządzania wdrożeniem Strategią Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu w GK PGNiG, powołanie Pełnomocnika i Regionalnych Koordynatorów ds. CSR;

2010

grudzień

podpisanie listu intencyjnego pomiędzy PGNiG i Konfederacją Pracodawców Polskich (obecnie Pracodawcy RP) w sprawie współpracy przy realizacji projektu „Koalicja na rzecz odpowiedzialnego biznesu", realizowanego z funduszy UE. Celem projektu jest upowszechnienie zasad CSR wśród polskich przedsiębiorstw;

listopad

wyróżnienie Raportu „Odpowiedzialna Energia" w konkursie Forum Odpowiedzialnego Biznesu;

włączenie PGNiG do Respect Index Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, pierwszego indeksu spółek odpowiedzialnych społecznie w Europie Środkowo-Wschodniej;

warsztaty strategiczne w oddziałach PGNiG i spółkach GK PGNiG;

uruchomienie nowego portalu internetowego PGNiG dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych. Jedną z wprowadzonych innowacji jest wbudowanie w strukturę serwisu syntezatora mowy. Użytkownik wraz z tym narzędziem otrzymuje możliwość skorzystania z opcji czytania przez komputer zawartości portalu, a dodatkowo może manualnie dostosować wielkość czcionek do swoich potrzeb;

październik

podpisanie Deklaracji wspólnych inicjatyw w zakresie zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu przez Wielkopolską Spółkę Gazownictwa i Enea Operator;

nagroda specjalna za komunikację z inwestorami Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie podczas uroczystości wręczenia nagród konkursu „The Best Annual Report";

publikacja pierwszego Raportu Społecznego GK PGNiG „Odpowiedzialna Energia" przygotowanego zgodnie z wytycznymi GRI, obejmującego działania kilkudziesięciu podmiotów GK PGNiG (Centrala, oddziały – w tym 23 gazownie, spółki);

2010

styczeń

deklaracja powstania w Oddziale PGNiG SA w Odolanowie Międzynarodowego Centrum Kriogeniki Helowej, wspólnego projektu realizowanego wraz z Politechniką Warszawską, Politechniką Wrocławską, a także Instytutem Fizyki Molekularnej PAN. Instytut będzie miał charakter zarówno naukowo-badawczy, jak i biznesowy i jest przykładem współpracy prowadzonej przez sferę przemysłu i nauki;

kwiecień

Laur Odpowiedzialności dla PGNiG SA przyznany w ramach programu „Promocja standardów społecznej odpowiedzialności w przedsiębiorstwach" realizowanego przez Lewiatana, Deloitte i NSZZ „Solidarność";

I miejsce w kategorii firm polskich, I miejsce w branży paliwa i energetyka w Rankingu odpowiedzialnych firm 2010 „Dziennika Gazety Prawnej";

umowa o współpracy w zakresie promocji etyki w biznesie pomiędzy Pomorską Spółką Gazownictwa i Politechniką Gdańską;

luty

warsztaty strategiczne z udziałem Ekspertów Urzędu Regulacji Energetyki oraz Ministerstwa Pracy poświęcone klientom wrażliwym społecznie;

maj

I miejsce w rankingu 24/7 Braun & Partners CSR Lider Transparentnego CSR. Badaniem objęto 25 firm, które w 2008 roku uzyskały największy dochód;

maj/czerwiec

sympozjum „Marketing w gazownictwie", w tym roku pt. „W zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju", przedstawiciele PGNiG dzielą się doświadczeniami z budowania Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu w GK;

czerwiec

II konferencja „Odpowiedzialna energia" – 3 kolejne firmy – Fortum Power and Heat Polska, Grupa LOTOS oraz Polskie Sieci Elektroenergetyczne „Operator" – podpisują Deklarację w sprawie zrównoważonego rozwoju w branży energetycznej w Polsce;

ukończenie przez 21 koordynatorów ds. CSR Podyplomowych Studiów Odpowiedzialnego Biznesu w Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie;

PGNiG przystępuje do grupy członków założycieli sieci LBG Poland (London Benchmarking Group), wspólnie z firmami: BZ WBK, Danone, GlaxoSmithKline, Ikea i Żywiec Zdrój. Model LBG to obecnie jedna z najbardziej sprawdzonych na świecie metodologii mierzenia i raportowania efektywności działań społecznych firm. Wdrożeniem jej w Polsce zarządza firma CSR Consulting.

Obszarowi Miejsce Pracy odpowiada w Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu GK jeden cel strategiczny, którym jest: Stworzenie bezpiecznego i przyjaznego miejsca pracy. W jego ramach przewidzieliśmy do realizacji 10 celów i 26 działań. Realizacja części przedsięwzięć ma charakter ciągły i będzie kontynuowana w kolejnych latach. W tym rozdziale znajdą Państwo informacje o tym, co dotychczas udało nam się zrealizować w tym obszarze.

Miejsce pracy

Przyjazne i bezpieczne

Iwona Matusiak
Kierownik Działu
Zintegrowanych
Systemów Zarządzania
Geofizyka Toruń

Geofizyka Toruń realizuje kontrakty dla najbardziej wymagających inwestorów na całym świecie. Jest to możliwie nie tylko dzięki naszym wybitnym specjalistom i najnowocześniejszym technologiom, ale także najwyższym standardom bezpieczeństwa pracy. Pracownikom zapewniamy kompleksowe programy szkoleniowe oraz wyposażamy ich w Osobiste Paszporty Bezpieczeństwa, tj. profesjonalne wizytówki kompetencyjne, rozpoznawalne międzynarodowo.

5.1 Wyzwania i szanse

Pracownicy GK PGNiG to kluczowa wartość naszej organizacji. Dzięki ich wysokim kompetencjom i doświadczeniu firma realizuje niektóre z usług jako jedyny podmiot w Polsce i z powodzeniem funkcjonuje na wielu rynkach zagranicznych. Dlatego tak dużą wagę przykładamy do utrzymania i zatrudniania wysokiej klasy specjalistów oraz organizowania profesjonalnych szkoleń i podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników.

Większość z podmiotów tworzących GK ma bogatą tradycję, sięgającą kilkudziesięciu, a nierzadko ponad stu lat, a więc i swoistą kulturą organizacyjną, a także własne regulacje, procedury i politykę w miejscu pracy. Każda z nich traktuje swoich pracowników w sposób priorytetowy, dokładając starań, by dbać zarówno o ich rozwój, jak i bezpieczeństwo. Ta różnorodność podmiotów to wielka wartość, niemniej jednak od lat w GK pojawiał się temat pełniejszego czerpania z wzajemnych doświadczeń i najlepszych praktyk, budowania nie tylko jednolitych procedur i polityk, ale spójnych wzorców i wartości łączących pracowników GK PGNiG, wspólnych fundamentów naszego działania.

Znalazło to odzwierciedlenie w celach i działaniach zapisanych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu.

Koncentracja naszej aktywności w obszarze pracowniczym wokół celów przyjętych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu wzmacnia wymianę doświadczeń między służbami HR na poziomie GK, zapewnia ukierunkowany rozwój kadr oraz gwarantuje zbudowanie jednolitych, spójnych podstaw kształtowania polityki HR w GK. Naszą ogromną szansę widzimy w możliwości realizacji wspólnych inicjatyw na rzecz pracowników i konsekwentnym budowaniu wspólnej strategii HR. Najistotniejsze wyzwanie w tym obszarze związane jest z oceną podejmowanych inicjatyw w zakresie HR w kontekście celów Strategii Zrównoważonego Rozwoju, utrzymaniem stałej dbałości o rozwój pracowników, budową spójnego systemu komunikacji i Kodeksu Wartości Pracowników GK PGNiG. Jeśli ustrzeżemy się przed ryzykiem pojawienia się spraw pozornie ważniejszych, utrzymamy jednakowy poziom zainteresowania wdrażaniem strategii, to w efekcie powinniśmy zrealizować nasz główny cel długoterminowy. Wspólnie uznaliśmy, że jest nim w obszarze Miejsce Pracy zbudowanie organizacji uczącej się i rozwijającej się zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, dającej satysfakcję zatrudnionym tu ludziom i spełniającej oczekiwania rynku.

Wdrożenie Strategii CSR stało się katalizatorem wielu inicjatyw i pomysłów w GK PGNiG, także dotyczących miejsca pracy. W niniejszym raporcie prezentujemy najciekawsze z nich. Z myślą o doskonaleniu tego obszaru podejmowane są także inicjatywy w tzw. Programie budowy wartości GK PGNiG, realizowanym w GK PGNiG od początku 2010 roku. W szczególności jest to inicjatywa dedykowana dostosowaniu systemów motywacyjnych oraz wdrożeniu modelu oceny pracowników w ramach wdrażania nowego modelu zarządzania GK PGNiG. Do połowy 2010 roku powstały już założenia do systemu i procesu oceny pracowników oraz systemu motywacyjnego, dokonano też szczegółowej analizy obecnej kultury organizacyjnej w PGNiG SA. Obecnie trwają prace nad koncepcją docelowego systemu i procesu ocen pracowników oraz systemu motywacyjnego.

Marta Cydejko, Dyrektor Biura Kadr i Szkoleń, PGNiG SA:
Ważnym narzędziem wdrażania strategii CSR w obszarze Miejsce Pracy są cykliczne spotkania służb HR. W ich trakcie poruszane są najważniejsze zagadnienia związane z rozwojem zasobów ludzkich, a także wypracowywane rozwiązania dotyczące rozwoju pracowników. Spotkania te to także doskonała okazja do dzielenia się wiedzą i doświadczeniem. W pierwszej fazie uczestniczą w nich przedstawiciele oddziałów PGNiG SA, w kolejnym etapie planujemy poszerzenie grupy uczestników o przedstawicieli spółek GK PGNiG. To, co najważniejsze w realizacji strategii CSR, to zwrócenie szczególnej uwagi na rozwój pracowników. W ramach realizowanych projektów skupiamy się na tym właśnie aspekcie. Nie mniej istotne są także działania na rzecz podwyższania poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy. Doroczna konferencja służb BHP jest doskonałym forum wymiany doświadczeń i analizy poziomu bezpieczeństwa w spółkach GK PGNiG.

5.2 Kultura dialogu

Komunikacja wewnętrzna

Sprawna komunikacja wewnętrzna w organizacji o skali, zasięgu i specyfice działania GK to prawdziwe wyzwanie. Zatrudniamy kilkadziesiąt tysięcy osób w kilku oddziałach i w kilkudziesięciu spółkach w kraju i zagranicą, wykonujących prace biurowe, ale też w terenie – w kopalniach, na wiertniach, przy podziemnych magazynach gazu czy przy osłudze sieci gazowej. Spójna i szybka komunikacja to jedno z najważniejszych praw pracowników, ale i podstawa powodzenia działalności biznesowej firm. Dlatego w GK PGNiG stale rozwijamy narzędzia i kanały komunikacji z pracownikami. Omówimy najważniejsze z nich.

Komunikatorzy – osoby odpowiedzialne między innymi za koordynowanie komunikacji wewnętrznej w swoich macierzystych jednostkach (oddziałach, gazowniach, spółkach) i koordynowanie współpracy w tym zakresie z pozostałymi podmiotami GK, w tym Centralą PGNiG SA. W GK PGNiG jest to w sumie kilkadziesiąt osób, które kontaktują się na bieżąco ze swoimi odpowiednikami telefonicznie i mailowo, ale też przynajmniej dwa razy w roku uczestniczą w spotkaniach komunikacyjno-marketingowych całej tej grupy.

Portal Newsletter – elektroniczny portal, w którym zamieszczamy najważniejsze informacje dla pracowników Grupy, z którego mogą korzystać wszyscy niezależnie od obowiązujących w ich spółkach czy oddziałach systemach informatycznych.

Elektroniczny newsletter – wysyłany codziennie przez Centralę PGNiG do pracowników PGNiG i komunikatorów, którzy dystrybuują go wśród pracowników.

"MaGAZyn" – pismo pracowników GK PGNiG, miesięcznik o nakładzie 5 tysięcy egzemplarzy; równolegle w spółkach i oddziałach GK ukazują się różnego rodzaju wydawnictwa – kwartalniki, dwumiesięczniki i miesięczniki, papierowe i elektroniczne, poświęcone specyficznym sprawom tych organizacji.

Elektroniczne czaty – z Prezesem Zarządu PGNiG SA organizowane są co najmniej dwa razy w roku przez Centralę PGNiG, mogą w nich uczestniczyć pracownicy całej GK.

Prezentacje biznesowe, narady i spotkania – organizowane w miarę potrzeb przez poszczególne piony i departamenty Centrali PGNiG oraz oddziały i spółki GK.

To podstawowe narzędzia i kanały komunikacji na poziomie GK PGNiG SA. Trzeba jednak zaznaczyć, że w związku z funkcjonującymi w wielu spółkach i oddziałach Grupy systemami zarządzania jakością, często podmioty te korzystają również z narzędzi komunikacji wewnętrznej, które nie są jeszcze popularne w skali całej Grupy Kapitałowej.

Niektóre z projektów dotyczących całej GK komunikowane są z wykorzystaniem spotkań bezpośrednich organizowanych w całej Polsce. Tak było m.in. w przypadku wdrożenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu. Poza standardowymi narzędziami – wykorzystaniem wydawnictw wewnętrznych – członkowie Zarządu PGNiG oraz dyrektorzy odpowiedzialni za poszczególne filary Strategii uczestniczyli w swoistym *road show* – serii spotkań z pracownikami oddziałów i spółek w całej Polsce, na które przybyło w sumie ponad tysiąc pracowników GK. Więcej na temat komunikacji tego projektu mogą Państwo przeczytać w "Dobrych praktykach".

Dialog z pracownikami

Dialog społeczny ma bogate tradycje w branży energetycznej, podobnie jest w GK PGNiG, w której funkcjonuje ponad sto dwadzieścia organizacji związkowych. Jeden z członków Zarządu PGNiG SA wybierany jest na trzyletnią kadencję głosami pracowników spółki, a w jej Radzie Nadzorczej zasiada trzech przedstawicieli załogi. W każdej spółce GK PGNiG wyznaczona jest osoba do spraw pracowniczych i współpracy ze związkami zawodowymi. Spółki konsultują każdą istotną decyzję z organizacjami pracowniczymi. Współpraca ta jest dla nas niezmiernie istotna, ale w wielu konkretnych kwestiach, w tym również dotyczących spraw pracowniczych, może wydłużać podejmowanie decyzji. Problem ten został dostrzeżony przez związki zawodowe działające w PGNiG SA i w GK. W 2008 i w 2009 roku podjęły one próby ustalenia wspólnej dla wszystkich związków zawodowych formy współpracy. Jej celem było m.in. koordynowanie działalności związków zawodowych wobec pracodawców branży gazowniczej i górnictwa naftowego. Inicjatywa ta nie zakończyła się na tym etapie pełnym sukcesem i można stwierdzić, że nadal jest to proces w toku.

Informowanie pracowników i konsultowanie z nimi ważnych decyzji umożliwia również stała współpraca ze związakami zawodowymi i radami pracowników, które funkcjonują w PGNiG SA i w wielu spółkach GK.

Jeśli chodzi o ramy czasowe, jakie obowiązują w przypadku konsultacji decyzji to np. w wypadku Porozumienia z tzw. Centralami ZZ (reprezentują również związki spółek Grupy) obowiązuje 30-dniowy termin odpowiedzi na pisemne wystąpienie, 30-dniowy na obieg dokumentów w przypadku konieczności uzgodnień oraz 14-dniowy w przypadku opiniowania. W wypadku Porozumienia ze ZZ PGNiG SA - analogicznie 30 i 10dni. Pracodawca powinien przekazać Radzie Pracowników informacje, o które wnosi Rada, w ciągu 14 dni. Opinie Rady są przez nią przedkładane w ciągu 14 dni od daty przekazania informacji. Poza tym, zgodnie z zapisami prawa, pracodawca przekazuje informacje w terminie i zakresie umożliwiającym Radzie zapoznanie się ze sprawą i przygotowanie się do konsultacji.

Od stycznia 2009 roku w GK funkcjonuje też szczególne forum dyskusyjne – specjalna doroczna Konferencja dialogu społecznego w GK PGNiG, z udziałem Zarządu PGNiG SA, kluczowych dyrektorów, skupiające około 150-200 osób – przedstawicieli strony społecznej z całej GK. Szerzej temat ten opisany jest w "Dobrych praktykach".

Andrzej Wyrzykowski, Dyrektor Biura Dialogu Społecznego, PGNiG SA:

Analiza organizacji związkowych w GK PGNiG musi uwzględniać również szeroki, społeczny kontekst, w jakim działają związki zawodowe. Należą one np. do różnych ogólnopolskich struktur ruchu związkowego, co w sposób naturalny w pewnych okolicznościach przenosi na grunt PGNiG podziały i zróżnicowane stanowiska w ważnych kwestiach społeczno-politycznych, do których ustosunkowują się poszczególne ogólnopolskie centrale związków zawodowych. Bogactwo form aktywności zawodowej w GK PGNiG sprawia też, że również pomiędzy poszczególnymi grupami pracowniczymi i analogicznie pomiędzy poszczególnymi zakładowymi organizacjami związkowymi występuje naturalne zróżnicowanie interesów w konkretnych sprawach i oczekiwaniach rozwiązań konkretnych problemów. Nie bez znaczenia są również aspiracje i potrzeba społecznej akceptacji, w tym zwłaszcza przez swój elektorat, liderów poszczególnych związkowych społeczności. Obowiązujące w Polsce regulacje prawne dotyczące uprawnień poszczególnych struktur zz, a także zapisy tworzonych od kilkunastu lat tzw. porozumień pomiędzy związkami zawodowymi a kolejnymi zarządami PGNiG SA niekiedy nie ułatwiają rozwiązywania problemów. Były one często tworzone w określonym kontekście społeczno-zawodowym w związku z okazjonalnymi niekiedy problemami. Raz zawarte, nadal obowiązują, co nie ułatwia stronom dialogu społecznego osiągania szybkich, niekiedy pilnie niezbędnych porozumień czy ustaleń. W takim skomplikowanym otoczeniu organizacyjno-prawnym, jednym z podstawowych zadań prowadzących dialog społeczny w PGNiG jest poszukiwanie i proponowanie stronom takich rozwiązań, które służyć będą zdrowym kompromisom, porządkującym społeczny fundament działalności gospodarczej PGNiG.

Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy

Starania przedstawicieli strony związkowej i pracodawcy doprowadziły do tego, że 15 lipca 2009 roku zarejestrowano Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa. Było to zwieńczenie obustronnych prac nad wypracowaniem dokumentu zbierającego i uszczegóławiającego uprawnienia pracownicze, uregulowane powszechnie w prawodawstwie pracy oraz innych przepisach.

Równocześnie ZUZP jest rozwinięciem i doprecyzowaniem powszechnie obowiązujących zapisów, uwzględniającym jednak specyfikę naszej organizacji, ale też w wielu obszarach wykracza ponad zasady powszechnie obowiązującego prawa. Informacje na temat szczegółowych rozwiązań ZUZP korzystniejszych niż prawo pracy znajdą Państwo w części „Pakiet świadczeń" dodatkowych. Trzeba przy tym zaznaczyć, że większość opisanych w Raporcie Społecznym rozwiązań dotyczy wiodącej spółki GK, natomiast w pozostałych podmiotach GK funkcjonują często odmienne regulacje w tym zakresie.

5.3 Bezpieczeństwo i higiena pracy

Specyfika działalności podmiotów GK PGNiG sprawia, że równie ważne jak profesjonalne szkolenia i podnoszenie kwalifikacji zawodowych są dla nas kwestie bezpieczeństwa i higieny pracy. Szczególne znaczenie ma ten temat w odniesieniu do pracowników wykonujących prace w terenie, polowe, pracujących na wiertniach i w kopalniach. Analiza danych na temat liczby i przyczyn wypadków pozwala nam doskonalić metody zapobiegania wypadkom przy pracy. W efekcie z roku na rok jest ich coraz mniej. Nasze oddziały i spółki systematycznie doskonalą systemy bezpieczeństwa pracy, wciąż podejmując nowe inicjatywy w tym zakresie.

Ogólna liczba wypadków

	2007	2008	2009
PGNiG SA	27	21	26
Spółki	201	192	189
Grupa Kapitałowa PGNiG	228	213	215

Wskaźnik częstotliwości wypadków przypadający na 1000 zatrudnionych

	2007	2008	2009
PGNiG SA	3,2	2,4	2,9
Spółki	9,8	9,2	9,1
GK PGNiG	8,0	7,2	7,3

W 2009 roku w całej GK wydarzyło się łącznie 215 wypadków (indywidualnych i zbiorowych), w których obrażeń ciała doznało 220 pracowników. Średni wskaźnik częstotliwości wypadków przypadający na 1000 zatrudnionych wyniósł 7,3 w 2009 roku.

Główne przyczyny wypadków związane były z niewłaściwym zachowaniem się pracowników. W 2009 roku wydarzył się jeden wypadek śmiertelny. W jego wyniku zginął pracownik spółki Poszukiwania Nafty i Gazu „Nafta" sp. z o.o. Wypadek miał miejsce na wiertni Markowola-1. Jego bezpośrednią przyczyną było nagłe, niespodziewane uderzenie stalową końcówką węża tłoczącego płuczkę. To spowodowało nieszczęśliwy upadek pracownika, a w konsekwencji poważne obrażenia potylicy. Przyczyną śmierci był uraz wielonarządowy (obrażenia klatki piersiowej – pęknięcie serca, uraz czaszkowo-mózgowy).

Po analizie wszystkich okoliczności tego tragicznego wypadku spółka podjęła następujące działania:
– zmianę sposobu zatłaczania płuczki podczas zabiegu rurowania w celu zmniejszenia do minimum ingerencji pracownika obsługującego armaturę ciśnieniową;
– uzupełnienie instrukcji rurowania i cementowania otworów wiertniczych o zapisy dotyczące zasad bezpiecznego przeprowadzania zatłaczania otworu podczas zabiegu rurowania;
– wyposażenie w maty antypoślizgowe powierzchni podłóg w szybach wiertniczych oraz wokół stołu wiertniczego.

W minionym roku Pracownicy GK byli niezdolni do pracy w wyniku wypadków przez 12 755 dni, to jest o 1484 dni więcej niż w 2008 roku. Natomiast średni wskaźnik ciężkości wypadków, czyli liczba dni zwolnienia lekarskiego z tytułu wypadku, przypadająca na jeden wypadek, wyniosła 59 dni.

Monitorujemy również choroby zawodowe pracowników. W 2009 roku Państwowy Inspektor Sanitarny nie wydał ani jednego orzeczenia o chorobach zawodowych u pracowników GK PGNiG.

Bezpieczeństwo pracy ma szczególne znaczenie zwłaszcza w przypadku podmiotów prowadzących działalność za granicą, które przystępując do przetargów, muszą wykazać się sprawnym funkcjonowaniem systemów BHP oraz HSE (Heath Safety & Environmet), spełniających najwyższe, światowe wymagania. Umożliwia im to świadczenie usług międzynarodowym liderom branży, takim jak choćby Shell czy Statoil, oczekującym od swoich partnerów najwyższego poziomu bezpieczeństwa. Ciekawe przykłady działań spółek GK w tym zakresie znajdą Państwo w "Dobrych praktykach" oraz w części „Dobre praktyki zagranicą".

Podstawowe działania w zakresie BHP koncentrują się natomiast przede wszystkim na zapewnieniu pracownikom odpowiedniej odzieży ochronnej, modernizacji maszyn i urządzeń technologicznych czy na modernizacji i remontach pomieszczeń. Od lat wybrani pracownicy są również członkami formalnych komisji ds. bezpieczeństwa i higieny pracy, mając możliwość aktywnego uczestniczenia w kontrolach BHP oraz zgłaszania swoich propozycji w tym zakresie. Wiele nowych inicjatyw powstaje w wyniku sugestii samych pracowników. Pracownicy wszystkich szczebli GK PGNiG są też systematycznie szkoleni z zagadnień BHP w miejscu pracy. W tym roku wszyscy pracownicy Centrali PGNiG SA po raz pierwszy uczestniczyli w wielomodułowym szkoleniu z zakresu BHP zrealizowanym metodą e-learningu.

Każdy z pracowników otrzymał mailem indywidualne hasło dostępu do szkolenia, a potem wypełnił test sprawdzający zdobytą wiedzę. Taki moduł pozwolił na skorzystanie ze szkolenia w dowolnym, wygodnym dla pracownika momencie, bez konieczności wychodzenia z miejsca pracy.

Na koniec warto zaznaczyć, że wśród wielu świadczeń pozapłacowych w PGNiG jest również prawo do dwutygodniowych wczasów rehabilitacyjnych, przysługujących pracownikom na poprawę ich ogólnej kondycji zdrowotnej. Odpłatność pracownika w tym przypadku jest symboliczna i wynosi zaledwie 1% kosztów takiego wyjazdu.

5.4 Rekrutacja i rozwój zawodowy

Kwestie rekrutacji regulowane są na podstawie zarządzeń wewnętrznych. W PGNiG SA nie ma odrębnych procedur określających zasady zatrudniania pracowników z rynku lokalnego. Jak wyglądają te kwestie w przypadku spółek prowadzących działalność zagranicą, piszemy w części „Dobre praktyki zagranicą".

Dużą wagę przykładamy do możliwości rekrutacji wewnętrznej. To istotne dla pracowników zainteresowanych rozwojem zawodowym w ramach Grupy i firmy, a także dla spółki, gdyż dzięki temu nie traci ona kompetentnych ludzi. Dlatego też szczególny nacisk kładziemy na wewnętrzne poszukiwanie pracowników. Na mocy obowiązujących procedur pracownik zmieniający miejsce pracy w ramach firmy nie traci przywilejów związanych z długością stażu pracy.

Nie oznacza to oczywiście, że nie przyjmujemy do pracy w GK osób z zewnątrz. Między innymi co roku angażujemy się w program praktyk i staży – przyjmujemy m.in. na staż laureatów konkursu „Grasz o staż", którzy mają potem szansę na pozostanie w firmie. Wielu pracowników pozyskują też spółki i oddziały spośród absolwentów szkół zawodowych i wyższych uczelni technicznych, z którymi na bieżąco współpracują, m.in. zapewniając najlepszym stypendia naukowe.

Co ważne, ponad trzy czwarte podmiotów GK PGNiG deklaruje prowadzenie rozmów z odchodzącymi pracownikami, by poznać powody rozstania.
Dzięki zaangażowaniu spółek i oddziałów GK PGNiG podejmowane są również inicjatywy zmierzające do wsparcia szkolnictwa zawodowego w Polsce, w tym także przywracania zawodów i specjalizacji potrzebnych w naszej branży. PGNiG poprzez Fundację PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza jest także fundatorem stypendiów naukowych dla studentów kierunków technicznych.
Więcej informacji na ten temat znajdą Państwo w "Dobrych praktykach".

Szkolenia

GK PGNiG to ponad 30 tysięcy pracowników – od geologów i wiertników, poprzez sejsmologów, wreszcie ekonomistów, negocjatorów, doradców klienta i sprzedawców. Ta różnorodność kształtuje też ofertę naszą szkoleniową.

Pracownicy GK mają możliwość korzystania z nauki języków obcych, w tym lekcji indywidualnych, studiów podyplomowych, uczestniczą też w branżowych konferencjach krajowych, seminariach lub sympozjach, odbywają praktyki zawodowe, a także korzystają z nowej formy samokształcenia, jaką jest e-learning. Ponadto mają również szansę odbycia nawet kilkumiesięcznego, płatnego stażu w przedstawicielstwach PGNiG SA w Moskwie lub w Brukseli. Tam poznają specyfikę codziennej pracy tych jednostek, równocześnie doskonalą swoje umiejętności językowe.
W 2009 roku na jednego pracownika na stanowiskach menedzerskich przypadło blisko 60 godzin szkoleniowych, natomiast srednio na jednego pracownika było to 35 godzin.

Stan zatrudnienia w segmentach

Liczba pracowników	2009	2008	2007
Centrala PGNiG SA	833	837[1]	604
Poszukiwanie i Wydobycie	10 800	10 725	10 151
Obrót i Magazynowanie	4 128	4 088	3 810
w tym spółki konsolidowane metodą praw własności	292	295	
Dystrybucja	13 851	13 746	13 538
Pozostała działalność	2 073	2 044	1 928
Razem	**31 685**	**31 440**	**30 031**

[1] Tak znaczny wzrost zatrudnienia związany był z reorganizacją, która nastąpiła w 2008 roku w związku z rozdzielniem Obrotu i Dystrybucji, w wyniku czego Centrala przejęła pracowników struktur handlowych.

Średnia liczba godzin szkoleniowych przypadająca na pracownika	Średnia
Kadra kierownicza/zarządzająca, w tym dyrektorzy biur, pełnomocnicy, kierownicy	57,76
Specjaliści	46,12
Stanowiska robotnicze	11,78
Stanowiska nierobotnicze, w tym pracownicy administracyjni	27,32
Ogółem	35,75

Średnie koszty szkoleniowe przeznaczone na pracownika	Średnia
Kadra kierownicza/zarządzająca, w tym dyrektorzy biur, pełnomocnicy, kierownicy	2494,86
Specjaliści	1187,20
Stanowiska robotnicze	367,59
Stanowiska nierobotnicze, w tym pracownicy administracyjni	898,64
Ogółem	1237,07

W zależności od zakresu obowiązków pracownicy mogą brać również udział w szkoleniach dotyczących szeroko rozumianego nowoczesnego zarządzania i funkcjonowania przedsiębiorstwa. Spośród wielu należy wymienić: zarządzanie projektami, analiza otoczenia prawnego, zarządzanie ryzykiem w biznesie, techniki obsługi klienta oraz szkolenia związane z komunikacją wewnętrzną i współpracą w grupie. Część kosztów tego rodzaju szkoleń refinansowana jest ze środków unijnych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Niektóre ze szkoleń ze względu na specyfikę i wysoką specjalizację podmiotów GK PGNiG są dla nich niejako „szyte na miarę". Dotyczy to na przykład pracowników takich firm, jak: Geofizyka Kraków, Geofizyka Toruń, PNiG Nafta „Piła" czy Poszukiwania Nafty i Gazu „Kraków", którzy w celu realizacji kontraktów wyjeżdżają na 6-8 tygodni do Kazachstanu, Pakistanu, Libii, Ugandy czy na Ukrainę. Spółki prowadzą systematyczne szkolenia dla pracowników w zakresie różnic międzykulturowych, których znajomość pozwala nie tylko pozytywnie kształtować relacje w nowym otoczeniu, a czasem także uniknąć niebezpiecznych zachowań.. Co ciekawe, w GK PGNiG odbywają się również szkolenia dotyczące polityki i procedur regulujących kwestie przestrzegania praw człowieka.

Na miejscu realizacji zagranicznego kontraktu stale obecny jest też tzw. oficer HSE (Health, Safety, Environment) odpowiedzialny za rygorystyczne pilnowanie procedur związanych ze zdrowiem, bezpieczeństwem, ale też poszanowaniem lokalnego środowiska naturalnego, więcej informacji na ten temat znajdą Państwo w części „Dobre praktyki zagranicą".

Ważną inicjatywą szkoleniową podjętą w 2009 roku w związku z wdrożeniem w GK Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu było rozpoczęcie przez 21 pracowników GK Podyplomowych Studiów CSR. Strategia Odpowiedzialnego Biznesu w Akademii Leona Koźminskiego. Osoby te ukończyły pierwsze w Polsce studia z tego zakresu w czerwcu 2010 roku, dzięki czemu w GK pracuje prawdopodobnie najwięcej specjalistów CSR w Polsce. Więcej na ten temat mogą przeczytać Państwo w "Dobrych praktykach".

5.5 Pakiet świadczeń dodatkowych

Poza klasycznym wynagrodzeniem pracowników w postaci pensji pracownicy otrzymują również szereg świadczeń dodatkowych. Są to m.in. bony podarunkowe, opieka medyczna, dopłaty do biletów na dojazd do pracy, a także możliwość uczestniczenia w wielu imprezach sportowych o zasięgu ogólnopolskim, a także międzynarodowym.

Zagadnienia dotyczące pozafinansowych świadczeń postrzegane są jako bardzo istotne przez większość podmiotów Grupy. Ponad 70% przypisało im wagę „ważne" lub „bardzo ważne" i jednocześnie oceniło bardzo wysoko (samoocena „4" i "5" wśród około 65% ankietowanych).

Aktualnie w 73% podmiotów GK pracownicy mają dostęp do świadczeń pozapłacowych w pełnym zakresie. Warto przy tym zaznaczyć, że choć PGNiG SA zajmuje w tym zakresie bezsprzecznie wiodące miejsce wśród polskich pracodawców, to oferta świadczeń pozapłacowych jest nadal wzbogacana poprzez różnego rodzaju modyfikacje. Szczegółowo przedstawiamy w świadczenia obowiązujące w PGNiG SA, trzeba jednak pamiętać o dość dużym zróżnicowaniu w tym zakresie w Grupie Kapitałowej.

Wyjątkowym przejawem troski o pracowników było wykreowanie odrębnego, obowiązującego w obrębie GK PGNiG systemu pomocy materialnej dla tych pracowników, którzy w sposób szczególnie dotkliwy zostali poszkodowani przez powodzie w 2010 roku. Skorzystali oni ze środków Funduszu Socjalnego, który odrębnymi decyzjami Zarządu PGNiG SA został znacznie zwiększony.

PGNiG SA dba również o bardziej odległą przyszłość pracowników, obejmując ich Programem Emerytalnym i finansując podstawową składkę w wysokości 7 procent wynagrodzenia pracownika.

Bardzo cenionym przez pracowników świadczeniem są dodatkowe dni wolne od pracy. Jeden z nich to 4 grudnia, z okazji święta górniczego – Barbórki. Drugi to dzień wolny z okazji imienin lub urodzin pracownika, możliwy do wykorzystania w wybranym przez niego terminie. Trzeci dzień wolny przysługuje pracownikom PGNiG SA, którzy przepracowali w firmie 15 lat.

Te i inne świadczenia oraz powinności pracodawcy wobec pracowników zawarte zostały m.in. w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla pracowników PGNiG SA, którego treść ustalona została w toku wielomiesięcznych negocjacji ze stroną związkową i który wszedł w życie w lipcu 2009 r. Znalazły się tu m.in. takie zapisy, jak: gwarancja zatrudnienia dla członka rodziny pracownika, który zmarł lub doznał uszczerbku na zdrowiu, powodującego trwałą niezdolność do pracy, w wyniku wypadku przy pracy lub w drodze do/z pracy, wyższe odprawy emerytalne – ustalane na zasadach nagród jubileuszowych – czy dłuższe o jeden dzień urlopy okolicznościowe, a także wiele zapisów premiujących długoletni staż w firmie.

Szczególnego rodzaju świadczeniem jest też uprawnienie do nieodpłatnego uzyskania akcji PGNiG SA. Nie dotyczy ono jednak wszystkich pracowników, a zgodnie z ustawą, tzw. uprawnienia do akcji ustalane były w okresie przekształcania dawnego przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną, a więc w 1996 roku. Zatrudnieni później nie mają takich uprawnień. Niemniej, jednak w 2009 roku kilkadziesiąt tysięcy pracowników PGNiG SA i podmiotów GK oraz uprawnionych emerytów nabyło nieodpłatnie akcje PGNiG SA. Liczba akcji była zróżnicowana ze względu na długość pracy w spółce. Posiadanie akcji PGNiG SA niewątpliwie wzmacnia więź między pracownikiem a spółką.

Na koniec warto dodać, że GK nie zapomina o pracownikach, którzy odeszli już na emeryturę. Mogą oni korzystać z następujących świadczeń:

- dopłat do wypoczynku;
- pomocy finansowej i rzeczowej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji zdrowotnej i materialnej;
- pomocy na cele mieszkaniowe;
- dopłaty do zajęć sportowo-rekreacyjnych i kulturalno-oświatowych;
- osoby najstarsze i obłożnie chore otrzymują paczki świąteczne.

Pracownicy Biura Spraw Socjalnych, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom pracowników, emerytów i rencistów, m.in. organizują co roku okolicznościowe spotkania Zarządu PGNiG SA z emerytami i rencistami Centrali, które są okazją do przekazania informacji na temat bieżącej działalności firmy oraz działalności socjalnej prowadzonej na ich rzecz. Z myślą o naszych seniorach organizujemy wycieczki fakultatywne, mają oni także możliwość udziału w turnusach rehabilitacyjnych.

Co roku z okazji święta branżowego Barbórki organizowane są uroczyste akademie oraz imprezy integracyjne dla wszystkich pracowników. Tradycją spółki jest organizowanie edukacyjnego pikniku rodzinnego. Tylko w samej Warszawie uczestniczyło w 2010 roku nim ponad 1500 osób.

5.6 Co planujemy

Zgodnie z przyjętą Strategią Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu w obszarze Miejsce Pracy nasze działania będą koncentrować się zarówno na wzmacnianiu fundamentów wspólnej kultury korporacyjnej, jak i budowaniu spójnych procedur, polityk i bieżącej współpracy służb kadrowych w GK PGNiG umożliwiających realizację spójnych działań z zakresu HR, tworzenie wspólnych narzędzi HR, a w perspektywie wspólnej strategii HR.

Do końca 2010 roku zamierzamy przeprowadzić pierwsze badanie satysfakcji pracowników PGNiG SA, obejmujące zatrudnionych w Centrali i wszystkich, krajowych i zagranicznych oddziałach. Kolejno chcemy stworzyć wytyczne do okresowej realizacji badania satysfakcji we wszystkich podmiotach GK, umożliwiającego porównywalność danych (niektóre ze spółek i oddziałów prowadziły już wcześniej takie badania w ramach własnych projektów). Chcemy wypracować wspólne narzędzia badawcze i analityczne, tak by badanie stało się standardowym narzędziem wykorzystywanym w całej GK.

W tym samym czasie będziemy kontynuowali wspólne prace nad Kodeksem Wartości Pracowników GK PGNiG oraz powołaniem Rzecznika Etyki GK PGNiG. Obecnie w wielu podmiotach istnieją kodeksy etyki oraz funkcjonują rzecznicy etyki, ma to jednak wymiar lokalny.

Będziemy też nadal podejmowali działania na rzecz kształtowania wizerunku oddziałów i spółek GK jako „pracodawcy z wyboru" – poprzez wspólne inicjatywy regionalne oraz wspólne działania skierowane do głównych interesariuszy (np. uczelni kształcących w kierunkach branżowych).

Chcemy razem pracować nad kształceniem kompetencji menadżerskich – identyfikując potrzeby szkoleniowe i możliwości realizacji wspólnych projektów w tym zakresie.

Planujemy dalsze szkolenia i prezentacje z zakresu zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu zarówno dla koordynatorów CSR, kadry kierowniczej, jak i pracowników GK PGNiG w kraju i za granicą.

Będziemy doskonalili standardy komunikacji wewnątrz Grupy Kapitałowej, pracując nad wspólnymi zasadami i praktykami w tym zakresie.

5.7 Dobre praktyki

Centrala, oddziały, spółki GK, Komunikacja wdrożenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu w GK

Po zatwierdzeniu Strategii przez Zarząd rozpoczął się proces szerokiej komunikacji wewnętrznej Strategii w GK PGNiG. W różnych miastach Polski (w salach Multikina) odbyło się kilka spotkań z udziałem członków Zarządu spółki oraz osób odpowiedzialnych za kluczowe obszary biznesowe w PGNiG, które zarazem za filary strategii CSR, a wcześniej uczestniczyły w jej tworzeniu. Wzięło w nich udział ok. 1000 pracowników. W następnym etapie prac podczas specjalnych warsztatów pracownicy we współpracy z doradcami przygotowali plany indywidualnych strategii, utrzymane w linii z całościową strategią, ale odpowiadające lokalnym potrzebom i możliwościom.

Centrala, oddziały, spółki GK, Podyplomowe Studia Odpowiedzialnego Biznesu, Akademia Leona Koźmińskiego

Na podstawie decyzji Zarządu PGNiG SA oraz Zarządów spółek GK i Dyrektorów oddziałów PGNiG 21 osób – pracowników GK skierowano na Podyplomowe Studia CSR. Strategia Odpowiedzialnego Biznesu w Akademii Leona Koźmińskiego.

Podczas dwóch semestrów zajęć nasi pracownicy mogli nie tylko uczestniczyć w zajęciach praktycznych prowadzonych przez specjalistów z PriceWaterhouseCoopers poświęconych planowaniu, budowaniu i komunikacji strategii CSR, ale także zapoznać się z szerszym kontekstem CSR – pogłębić wiedzę z zakresu systemów zarządzania środowiskowego, innowacji społecznych, marketingu czy wreszcie etyki. Co szczególnie ważne, zajęcia prowadzone były zarówno przez wykładowców akademickich, jak i praktyków, a koordynatorem studiów jest dr Bolesław Rok z Centrum Etyki Biznesu, ALK, wybitny praktyk polskiego CSR, pomysłodawca rankingu odpowiedzialnych firm w Polsce „Dziennika Gazety Prawnej".

Wszystkie osoby ukończyły pierwsze w Polsce studia poświęcone CSR w czerwcu 2010, dzięki czemu w GK pracuje prawdopodobnie najwięcej specjalistów CSR w Polsce.

Oto jak oceniają czas poświęcony na pogłębienie wiedzy na temat CSR?

CSR. Strategia Odpowiedzialnego Biznesu to inwestycja w rozwój zarówno osobisty, jak i zawodowy. To inny kierunek myślenia i działania, nastawiony na dialog i drugiego człowieka. Studia godne polecenia tak dla menadżerów jak i dla wszystkich, którym bliskie są idee odpowiedzialnego biznesu.

Agnieszka Sioła, Koordynator ds. CSR w PNiG Kraków

Te studia dostarczają wiedzy nie tylko z zakresu zrównoważonego rozwoju, ale także dotykają wielu aspektów zarządzania innymi częściami łańcucha wartości firm: ochrony środowiska, zarządzania zasobami ludzkimi itp. Absolwenci uzyskują szersze spojrzenie na biznes i umiejętności, jak wprowadzać zasady zrównoważonego rozwoju do codziennych zadań.

Katarzyna Mróz, Koordynator ds. Komunikacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu GK PGNiG, Centrala PGNiG

Studia pozwoliły mi spojrzeć na CSR z szerszej perspektywy. Dzięki nim poznałam wielu ciekawych ludzi zarówno wśród wykładowców, jak i studentów. Myślę, że CSR. Strategia Odpowiedzialnego Biznesu to swego rodzaju przewodnik po złożonym temacie CSR. Polecam je wszystkim, którzy chcą zostać ekspertami w tej dziedzinie.

Marta Malinowska, Koordynator ds. CSR, Gazownia Olsztyńska.

Centrala, Oddziały, Spółki

Wiele podmiotów GK PGNiG ma swoje kodeksy etyczne i kodeksy wartości, jednak jednym z celów Strategii jest wdrożenie w Grupie wspólnego Kodeksu Wartości.

Pierwsze prace podjęto w tym zakresie w II połowie 2007 roku i I połowie 2008 roku. Zrealizowano wówczas cykl szkoleń dla średniej i wyższej kadry GK PGNiG poświęconych rozumieniu mechanizmów motywacji pracowników i próbie zdefiniowania najważniejszych wartości pracowników GK. Prace te kontynuowano podczas warsztatów w związku ze Strategi Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu w kwietniu 2009 roku. Równolegle 7 kwietnia 2009 roku Zarząd PGNiG SA przyjął dokument pt. „Zasady dobrych praktyk menadżera GK PGNiG". To jeden z elementów spójnego systemu, którego centrum stanowić będzie Kodeks Wartości Pracowników GK PGNiG. Prace nad tym dokumentem kontynuowano w 2010 roku m.in. w procesie konsultacji z koordynatorami CSR; jego wdrożenie planowane jest do końca 2010 roku.

Fundacja PGNiG SA im. Ignacego Łukasiewicza Program stypendialny

Mając na uwadze słabnące zainteresowanie młodych ludzi naukami technicznymi, a także pragnąc zmotywować ich do rzetelnej pracy i pogłębiania swej wiedzy, Zarząd Fundacji postanowił utworzyć fundusz stypendialny dla najzdolniejszych studentów kierunków technicznych związanych z przemysłem naftowym i gazownictwem.

Zgodnie z regulaminem o przyznanie stypendium mogą ubiegać się studenci, którzy spełnią przynajmniej dwa z trzech wymienionych poniżej warunków:

– w poprzednim roku akademickim osiągnęli średnią ocen 4,5 lub wyższą;
– w poprzednim roku akademickim wykazali się osiągnięciami w dziedzinie nauk ścisłych na poziomie międzynarodowym, krajowym lub wojewódzkim;
– potrafią dzielić się swoją wiedzą z innymi, np. w ramach uczestnictwa w programach wolontariatu studenckiego, nieobowiązkowych praktykach studenckich lub działając jako wolontariusze „na własną rękę".

Stypendia przyznane zostały już dwukrotnie, w roku akademickim 2009/2010 i 2010/2011. W każdym roku 10 studentów otrzymało po 5 tysięcy złotych. Program spotkał się z dużym zainteresowaniem i będzie kontynuowany w latach następnych.

Centrala PGNiG SA, Konferencja Dialogu Społecznego

To idea szczególnego forum dyskusyjnego, którego celem jest poszerzenie i pogłębienie dialogu społecznego w GK PGNiG oraz poprawa komunikacji z kilkudziesięcioma tysiącami pracowników GK.

W cyklicznych spotkaniach z udziałem Zarządu PGNiG SA i dyrektorów kluczowych departamentów Centrali Spółki uczestniczą z reguły wyłącznie niektórzy przedstawiciele głównych organizacji związków zawodowych górnictwa naftowego i gazownictwa i Rady Pracowników PGNiG SA, łącznie 30-35, z reguły tych samych osób. Tymczasem GK PGNiG to kilkadziesiąt podmiotów, a w ramach PGNiG SA kilkanaście oddziałów spółki i w każdej z tych struktur organizacyjnych i kapitałowych działają odrębne związkowe organizacje o statusie zakładowych, niekiedy są to organizacje funkcjonujące poza głównymi nurtami związków górnictwa naftowego i gazownictwa. Stąd idea zorganizowania spotkania, które skupi liczącą, 150-200 osób grupę przedstawicieli strony społecznej. Pierwsze tego rodzaju spotkanie potwierdziło słuszność idei, stąd w styczniu 2010 r. odbyła się II Konferencja Dialogu Społecznego w Grupie PGNiG.

W spotkaniu uczestniczyło prawie 200 przedstawicieli organizacji związków zawodowych aktywnych w PGNiG SA i w podmiotach GK PGNiG oraz Rada Pracowników PGNiG SA. Wśród gości konferencji obecni byli m.in.: Pan prof. dr hab. Jerzy Hausner, Pan Rafał Baniak – podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki, przewodniczący ogól-

nopolskich związków zawodowych reprezentowanych w Komisji Trójstronnej: Pan Jan Guz – OPZZ, Pan Janusz Śniadek – NSZZ „Solidarność", Pan Tadeusz Chwałka – wiceprzewodniczący Forum ZZ, Andrzej Konecki – członek Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność'. Zarząd i Radę Nadzorczą PGNiG SA reprezentowali: Michał Szubski – prezes Zarządu PGNiG SA, wiceprezesi: Radosław Dudziński, Sławomir Hinc, Mirosław Szkałuba, członkowie Rady Nadzorczej: Agnieszka Chmielarz i Mieczysław Kawecki.

„Związki zawodowe w przedsiębiorstwie/spółce w okresie przemian dostosowawczych do warunków rynkowych" to przewodni temat konferencji w 2010 roku, którą prowadził Mirosław Szkałuba – wiceprezes Zarządu PGNiG i zarazem pomysłodawca tego przedsięwzięcia. Po wystąpieniach prezesa Szubskiego, referacie Rafała Baniaka, odbyła się dyskusja panelowa, której moderatorem był red. Sławomir Matczak, dziennikarz TVP. W ożywionej debacie uczestniczyli zarówno przewodniczący NSZZ „Solidarność" Janusz Śniadek, jak i przewodniczący OPZZ Jan Guz oraz prof. Jerzy Hausner.

Perspektywy PGNiG, w tym potencjalne zagrożenia dla spółki, wynikające z nieuchronnego otwierania rynku gazu w Polsce, przedstawił Sławomir Hinc – wiceprezes Zarządu PGNiG SA. Z uwagą, przyjęto informacje nt przedsięwzięć dostosowawczych do nowych wymagań rynkowych w formie m.in. "Programu budowy wartości GK PGNiG w kontekście przemian polskiego rynku gazu ziemnego", które przedstawił Tomasz Karaś – Dyrektor Departamentu Strategii w Centrali PGNiG.

W osobnych prezentacjach przedstawiono również związki zawodowe w PGNiG SA i w podmiotach GK PGNiG (Joanna Sztajer), a także funkcjonowanie polskich związków zawodowych w instytucjach Unii Europejskiej (Piotr Ostrowski – Komisja ds. Międzynarodowych OPZZ).
Warto może podkreślić, że w PGNiG SA i w podmiotach GK PGNiG funkcjonuje ponad 120 zakładowych (lub quasi zakładowych) organizacji, których zdecydowana większość lokuje się w ramach trzech głównych nurtów: OZZGNiG, NSZZ „Solidarniość" i PZZ „Kadra". W nawiązaniu do 10-lecia działalności Związkowej Komisji Koordynacyjnej PGNiG jej historię i główne osiągnięcia tej istotnej dla dialogu społecznego w PGNiG platformy porozumiewania się związków zawodowych przedstawili: Dariusz Matuszewski – przewodniczący OZZGNiG, Bolesław Potyrała – przewodniczący sekcji krajowej GNiG NSZZ „Solidarność", Józef Ryl – przewodniczący sekcji GNiG PZZ „Kadra".

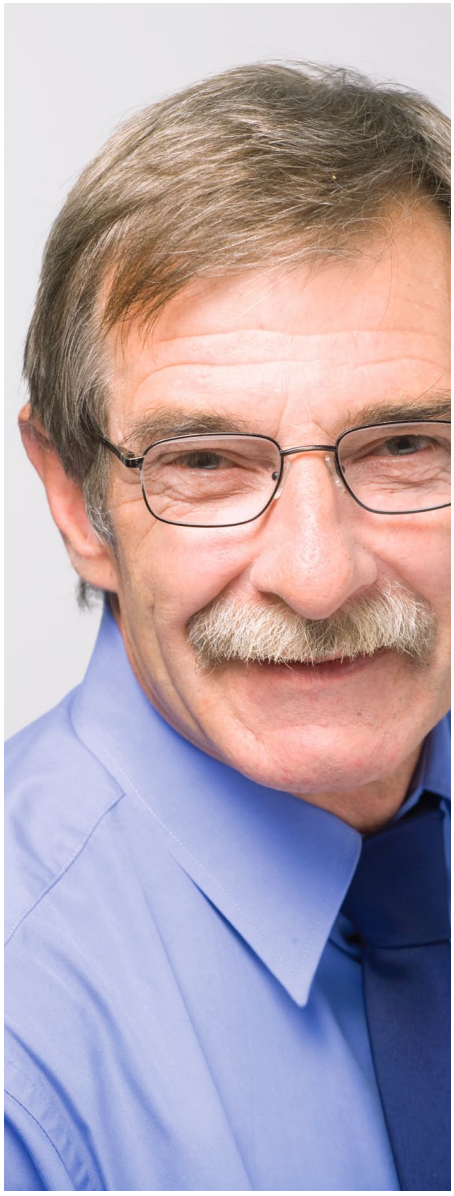

Jan Sęp
Kierownik Działu
Kontaktów z Otoczeniem
Zakład Robót Górniczych
Krosno sp. z o.o.

Zakład Robót Górniczych Krosno jest nowoczesną firmą świadczącą usługi serwisowe górnictwa otworowego. Tradycja, do której się odwołujemy – początków światowego przemysłu naftowego, który narodził się w Bóbrce koło Krosna, to nie tylko dbałość o jakość usług, ale też o zapewnienie przyjaznego i bezpiecznego miejsca pracy. Pamiętamy, że Łukasiewicz był nie tylko przedsiębiorcą i innowatorem, ale też szczególną uwagę poświęcał swoim pracownikom i otoczeniu społecznemu.

Istotnym dopełnieniem form dialogu społecznego w PGNiG SA jest Rada Pracowników PGNiG SA, która w czerwcu 2010 roku zakończyła I kadencję. Jej przewodniczący, Tomasz Ziembicki, przybliżył uczestnikom konferencji nie tylko działalność rady, ale ukazał ją na szerszym tle formalnych założeń oraz stosowanych w poszczególnych państwach europejskich rozwiązań.

Mazowiecka Spółka Gazownictwa

Przywrócenie zawodu technik gazownictwa to inicjatywa realizowana we współpracy z Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi. Było to wyjście naprzeciw potrzebom rynku pracy, a zarazem spełnienie oczekiwań branży gazowniczej, odczuwającej coraz bardziej dotkliwy brak wykwalifikowanej kadry technicznej średniego szczebla.
W związku z tym w maju i czerwcu 2009 roku Mazowiecka Spółka Gazownictwa wraz z Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi zaproponowały przeprowadzenie od roku szkolnego 2009/2010 eksperymentu pedagogicznego polegającego na kształceniu młodzieży i osób dorosłych w zawodzie technik gazownictwa. Miał on pokazać, czy kierunek ten będzie się cieszył popularnością oraz czy zapewni absolwentom kończącym ten kierunek wiedzę dostosowaną do wymogów współczesnego rynku pracy. Wyniki eksperymentu – na którego przeprowadzenie wyraziło zgodę zarówno Ministerstwo Gospodarki, jak i Ministerstwo Edukacji Narodowej – miały zadecydować o tym, czy zasadne jest rozszerzenie klasyfikacji zawodów o zawód technika gazownictwa. Zainteresowanie okazało się tak duże, zarówno wśród uczniów, jak i innych placówek oświatowych, że już we wrześniu ub.r. Mazowiecka Spółka Gazownictwa wystą-

piła do Ministerstwa Gospodarki z wnioskiem o wpisanie zawodu technika gazownictwa do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego. Wniosek ten został poparty przez Izbę Gospodarczą Gazownictwa oraz Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego. Ministerstwo Gospodarki przychylnie odniosło się do tego pomysłu i wystąpiło z odpowiednim wnioskiem do Ministerstwa Edukacji Narodowej. Ministerstwo w odpowiedzi przystąpiło do zmiany rozporządzenia w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego poprzez dopisanie m.in. zawodu technik gazownictwa. Zawód technika gazownictwa zdobyć będzie mogła nie tylko młodzież, lecz także osoby dorosłe, pracujące już w przedsiębiorstwach gazowniczych. Taką szansę daje 3-letnie technikum zaoczne oraz 2-letnie policealne studium – kierunki uruchomione od roku szkolnego 2009/2010. Aby nowy zawód mógł w pełni funkcjonować, konieczne jest nie tylko jego wpisanie do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego prowadzonej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, ale także do klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy prowadzonej przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Klasyfikacje te powinny być ze sobą spójne – pierwsza obejmuje bowiem zawody, w których może odbywać się kształcenie, druga wymienia zawody, które mogą być wykonywane.

PGNiG Oddział Zielona Góra, PN Diament

Zawarcie umowy w zakresie organizacji i kształcenia w zawodach technik wiertnik i technik górnictwa otworowego między oddziałem Zielona Góra, Poszukiwaniami Naftowymi „Diament" a Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych w Grodzisku Wielkopolskim. Dzięki tej inicjatywnie zapewniono podtrzymanie rozwoju działalności poszukiwawczo-wydobywczej w tym rejonie, specjalizując w perspektywie wykwalifikowanych pracowników średniego personelu technicznego, eliminując tym samym ryzyko bezrobocia i upadku gałęzi przemysłu na tym terenie.
Podpisaniu umowy o organizacji i kształceniu w zawodach technika górnictwa otworowego oraz technika wiertnika przyświecał szczytny cel zadbania o wychowanie przyszłej kadry średniego szczebla, a w przyszłości zapewnienie im bezpiecznego i przyjaznego miejsca pracy. Podjęcie tego typu działań służy zacieśnieniu współpracy zarówno z lokalnymi władzami samorządowymi, jak i z dyrekcją szkoły i jej uczniami.

Zaangażowanie firmy opierać się ma na wspieraniu młodzieży w kształceniu na powołanym kierunku, dostarczeniu wykładowców, materiałów dydaktycznych i technicznych. Efektem w/w działań jest prowadzenie systematycznego dialogu ze środowiskami, wspierającymi tę inicjatywę, które mogą wskazać kolejne obszary, które warto objąć je swoim patronatem.

PNiG Kraków – współpraca z uczelniami technicznymi, oferta praktyk zawodowych, wsparcie nowych kierunków szkolnictwa zawodowego

Firma od lat współpracuje z kuźniami polskich wiertników naftowych, czyli: Akademią Górniczo-Hutniczą, Technikum Naftowym w Krośnie oraz Zespołem Szkół Zawodowych PGNiG w Krakowie. Zależy nam na systematycznej promocji kierunków wiertniczych, uczestniczymy w "Dniach otwartych dzwi" na uczelniach oraz w "Dniach kariery", co pozwoliło PNiG Kraków dać się poznać jako odpowiedzialny i atrakcyjny pracodawca. PNiG Kraków organizuje również liczne praktyki i szkolenia dla przyszłych kadr naftowych. Studenci oraz uczniowie mają możliwość praktycznej nauki zawodu wiertnika i to pod okiem najlepszych krakowskich specjalistów. W 2009 roku i do połowy 2010 roku odbyło je w sumie 85 studentów i uczniów. Firma od dwóch lat czynnie współpracuje z Zespołem Szkół Zawodowych PGNiG w Krakowie, dzięki naszej inicjatywie i wsparciu merytorycznemu uruchomiono w ZSZ PGNiG nowy kierunek nauczania: technik wiertnik. Kierunek ten cieszy się dużym zainteresowaniem, co ważne Zarząd spółki jest fundatorem stypendiów naukowych dla najbardziej zdolnych uczniów tego kierunku.

PNiG Nafta – porozumienie o współpracy z Zespołem Szkół im. Stanisława Staszica w Pile

Spółka w 2008 roku podpisała porozumienie z Zespołem Szkół im. Stanisława Staszica w Pile, w którym strony zobowiązały się do współpracy mającej na celu jak najlepsze wyszkolenie techników wiertników w celu podjęcia przez nich pracy w naszej firmie lub studiów na AGH w Krakowie. Nafta Piła wspiera działalność szkoły w zakresie prowadzenia zajęć szkolnych, organizowania praktyk zawodowych i w działalności socjalno-wychowawczej, poprzez: nauczanie przedmiotów zawodowych przez inżynierów – pracowników Nafty Piła, przekazanie szkole pomocy dydaktycznych i publikacji branżowych (pracownicy Nafty opracowali skrypty do nauki przedmiotów zawodowych, które zostały wydane przez Naftę), finansowanie nauki języka angielskiego z elementami języka specjalistycznego, udostępnianie wiertni i zaplecza technicznego do prowadzenia zajęć z przedmiotów zawodowych i organizowania praktyk zawodowych, nieodpłatne zakwaterowanie i wyżywienie uczniów odbywających praktyki zawodowe na wiertniach, organizowanie wyjazdów szkoleniowych na wiertnie, przyznawanie nagród dla najlepszych uczniów, zapraszanie uczniów i nauczycieli na imprezy organizowane przez Naftę jak np. sympozja techniczno-naukowe, wsparcie programowo-kadrowe organizowanych w szkole seminariów popularnonaukowych. Dzięki zawartemu porozumieniu Nafta zyska wykwalifikowany personel, któremu gwarantuje zatrudnienie.

PNiG Kraków – szeroki dostęp do szkoleń krajowych i zagranicznych

Roczny Plan Szkoleń w PNiG Kraków obejmuje szkolenia prowadzone zarówno w kraju przez Centrum Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego PNiG Kraków, jak i za granicą we współpracy z prestiżowymi uczelniami i organizacjami technicznymi.
W centrum szkolenia w Krakowie prowadzone są szkolenia z zakresu HSE, profilaktyki przeciwerupcyjnej oraz przepisów i regulacji bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska. Krakowskie centrum szkolenia posiada akredytację IWCF (International Well Control Forum) oraz IADC (International Association of Drilling Contractors) WellCap Commission, pozwalającą na przeprowadzanie kursów i egzaminów z zakresu zapobiegania i likwidacji erupcji dla wiertaczy i osób dozoru oraz upoważniającą do wydawania certyfikatów IWCF i IADC akceptowanych przez wszystkie firmy naftowe na całym świecie, a obowiązkowych przy podejmowaniu pracy w tym sektorze. W 2009 roku centrum przeprowadziło szkolenia dla 700 pracowników PNiG Kraków. Spółka ponadto inwestuje w rozwój swoich pracowników, dofinansowując im studia magisterskie, podyplomowe oraz MBA na kierunkach zgodnych z prowadzoną przez spółkę polityką.

Geofizyka Kraków – program rozwoju zawodowego

Powstanie koncepcji kompleksowego programu rozwoju zawodowego pracowników, która funkcjonuje w Spółce od 2010 roku. Program stanowi odpowiedź na potrzeby pracowników w zakresie rozwoju zawodowego oraz firmy, która w swoje strategii stawia na innowacyjność i zaangażowanie.

Na początku 2009 roku Dział ds. Personelu Geofizyki Kraków powołał interdyscyplinarny zespół pracowników w celu zbadania aktualnych potrzeb i problemów w zakresie zarządzania rozwojem zawodowym, w efekcie po kilku miesiącach powstała koncepcja kompleksowego programu rozwoju zawodowego pracowników

Program składa się z kilku modułów: programu adaptacji, wdrożenia zawodowego, dzielenia się wiedzą, programu ekspert oraz programu ocen pracowniczych. W pierwszym kwartale 2010 po raz pierwszy przeprowadzono oceny pracownicze wg nowego programu. W marcu 2010 wdrożono program adaptacyjny, który obejmuje nowozatrudnionych pracowników. Rozpoczęto także implementację programu wdrożeniowego, który przygotowuje do pracy na konkretnych stanowiskach w jednostkach produkcyjnych. Kolejne moduły są w trakcie opracowywania i wdrażania.

Program zapewnia kompleksową opiekę nad nowymi pracownikami, aby mogli szybko i skutecznie wdrożyć się do pracy na właściwym stanowisku, a także odnaleźć się w naszej firmie jako organizacji. Po drugie, ich celem jest takie zarządzanie rozwojem pracowników, żeby tworzyć firmę opartą na wiedzy i na dzieleniu się wiedzą. Oznacza to, że stworzone zostaną mechanizmy, dzięki którym pracownicy z dużą wiedzą merytoryczną czy umiejętnościami praktycznymi, mają możliwość przekazania ich innym, jak również efektywnego ich wykorzystania.

PNiG Nafta – badanie satysfakcji

Spółka przeprowadziła badanie satysfakcji wśród 104 pracowników na stanowiskach administracyjnych, a we wrześniu pośród 118 osób pracujących na wiertniach. Wnioski z badań będą analizowane przez Zarząd spółki i posłużą do podjęcia dalszych kroków, mających na celu podniesienie zadowolenia pracowników.

Geofizyka Toruń

Spółka rozpoczęła proces wyposażania pracowników w Osobiste Paszporty Bezpieczeństwa, tj. rozpoznawalne międzynarodowo dokumenty, dobrowolnie stosowane w branży, w których zawarte są informacje na temat kwalifikacji, uprawnień i szkoleń zawodowych. Dokument ten jest przekazywany na własność pracownika i stanowi jego profesjonalną „wizytówkę" kompetencyjną.

PNiG Jasło

Stworzenie nowego uaktualnionego przewodnika HSE, przewodnik skierowany jest zarówno do pracowników firmy, jak i do partnerów biznesowych i społecznych PNiG Jasło sp. z o.o.

Celem nowego uaktualnionego przewodnika jest wdrożenie światowych standardów zarządzania i podnoszenie bezpieczeństwa prowadzonych operacji oraz obniżenie negatywnego wpływu operacji na środowisko naturalne i społeczności lokalne. Narzędzia systemu zastosowane przy udziale i zaangażowaniu pracowników PNiG Jasło mają za zadanie identyfikować zagrożenia, poszukiwać najlepszych sposobów obniżania ryzyka oraz pozwolić na wdrożenie najlepszej możliwej reakcji na sytuację niebezpieczną.

Budownictwo Naftowe „Naftomontaż"

Przeprowadzenie badań środowiskowych – hałas, wibracje emitowane przez stosowane elektronarzędzia oraz pyłu SiO_2 na stanowiskach spawalniczych.

Celem badań jest ograniczenie możliwości wystąpienia chorób zawodowych poprzez eliminację bądź ograniczenie stwierdzonych pomiarami występujących czynników szkodliwych dla zdrowia pracowników.

GAZOPROJEKT

Planowanie potrzeb szkoleniowych pracowników podczas rocznej oceny pracowników.

Potrzeby szkoleniowe pracowników określane są podczas rocznej oceny pracowników. Uwzględniają one cele strategiczne, realizację planu szkoleń w latach ubiegłych, planowane zmiany kadrowe, zmiany w przepisach prawnych, technologiach i metodach pracy jak różnież wizję samych pracowników dotyczącą ich rozwoju zawodowego. Roczny Plan Szkoleń obejmuje szkolenia służące podnoszeniu umiejętności i kwalifikacji pracowników, tj. warsztaty, treningi, kursy, szkolenia, seminaria, konferencje, targi. W roku 2009 zorganizowanych zostało ok. 100 szkoleń, w których udział wzięło ok. 130 pracowników. Dodatkowo kilkanaścioro pracowników korzystało z możliwości dofinansowania do studiów podyplomowych, MBA i magisterskich studiów uzupełniających. Zwieńczeniem naszych starań związanych z rozwojem pracowników jest udział w programie certyfikacyjnym Inwestor w Kapitał Ludzki. W rezultacie audytu przeprowadzonego w naszej firmie połączonego z elektronicznym badaniem opinii pracowników zostaliśmy nagrodzeni Godłem Inwestora w Kapitał Ludzki. Tym samym udowodniliśmy, że nasze liczne działania mające na celu rozwój pracowników wykraczają poza rynkowe standardy.

Dolnośląska Spółka Gazownictwa

Procedura rekrutacji. O każdym wolnym miejscu pracy informowani są pracownicy DSG oraz Powiatowy Urząd Pracy, co w pierwszym przypadku daje szansę awansu, a w drugim pozyskania pracy.

Jest drogą do pozyskania pracowników o właściwym przygotowaniu zawodowym i predyspozycjach umożliwiających efektywną realizację zadań na poszczególnych stanowiskach pracy. To sprzyja terminowej i dobrej jakościowo realizacji zadań i celów strategicznych spółki oraz zadowoleniu pracowników z wykonywania pracy zgodnej z kwalifikacjami. Efektem właściwego doboru kadr jest stabilność zatrudnienia – wskaźnik zwolnień w 2009 wyniósł 2,8% – oraz uzyskiwanie przez DSG dobrych wyników ekonomicznych.

Pomorska Spółka Gazownictwa

Mając na uwadze popularyzację wiedzy oraz podniesienie świadomości pracowników Pomorskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska, w 2010 roku spółka po raz piąty zorganizowała wewnętrzną Olimpiadę „Mistrz wiedzy w dziedzinie BHP, Ppoż. i Ochrony Środowiska".

Udział w Olimpiadzie mógł wziąć każdy pracownik. Konkurs składał się z trzech etapów: eliminacji, finału oddziałowego oraz finału centralnego. Finał konkursu składał się z części pisemnej, w której zawodnicy odpowiadali na 50 pytań testowych jednokrotnego wyboru oraz z części praktycznej - konkurencji sprawnościowych, takich jak: „Gaszenie pożaru", „Na ratunek" oraz „Zakładanie szelek bezpieczeństwa na czas". W 2010 roku w Olimpiadzie udział wzięło 49 pracowników, a w ciągu pięciu lat jej trwania 257 osób.

Spółka, wspierając zainteresowania pracowników i promując zdobywanie przez nich wiedzy, zyskuje zaangażowaną w wykonywanie swoich obowiązków kadrę. Firma przyczynia się jednocześnie do wzrostu świadomości potencjalnych zagrożeń w miejscu pracy, popularyzując bezpieczne zachowania pracowników.

Miarą sukcesu organizacji Olimpiady przez firmę jest stale rosnąca liczba osób chętnych do wzięcia w niej udziału.

Spółka planuje organizację kolejnych edycji Olimpiady.

5.7.1 Dobre praktyki zagranicą

Zatrudnianie pracowników z rynku lokalnego

Geofizyka Toruń

Zatrudnianie lokalnych pracowników podczas prac sejsmicznych dotyczy głównie Indii, gdzie pracownicy zatrudniani są przez firmę Up Consultants.

Na podstawie umowy zawartej pomiędzy naszymi firmami GT wyznacza pracownikom miejsce pracy oraz decyduje o warunkach zatrudnienia. Lokalni pracownicy rekrutowani są dzięki ogłoszeniom zamieszczanym na anglojęzycznych stronach internetowych GT oraz Best Jobs India. Kandydatom spełniającym wymagania kwalifikacyjne oraz pozytywnie ocenionym na rozmowach kwalifikacyjnych składane są oferty pracy. Obecnie Up Consultants zatrudnia 47 pracowników, 30 spośród nich zajmuje kluczowe stanowiska w obrębie grup sejsmicznych. Żaden z pracowników UPC nie pełni funkcji kierowniczej. W obrębie jednej grupy sejsmicznej pracuje miesięcznie ok. 20 pracowników Up Consultans i ok. 20 pracowników polskich, resztę stanowią podwykonawcy.

PNiG Kraków

Działania na rynkach zagranicznych spowodowały ujednolicenie standardów polityki kadrowej i dostosowanie jej do wymagań międzynarodowych operatorów, z którymi spółka współpracuje, a także wymagań lokalnych rynków pracy.

Firma szczególną wagę przykłada do rekrutacji oraz szkoleń pracowników miejscowych: w Kazachstanie, Pakistanie oraz Ugandzie. Każdy z miejscowych pracowników ma równy dostęp do stanowisk oraz może realizować swój rozwój zawodowy zgodnie z ustaloną przez PNiG Kraków ścieżką karier. Pozyskiwanie i zatrudnianie pracowników z rynków lokalnych odbywa się zgodnie z wewnętrznymi procedurami karowymi, regulacjami ISO oraz zgodnie z wymaganiami lokalnego prawa pracy. Obecnie w PNiG Kraków na stanowiskach kierowniczych pracują 3 osoby w Pakistanie i 7 osób w Kazachstanie.

Co ciekawe, pracownicy lokalni, którzy są zatrudnieni przez PNiG Kraków, pracują dla firmy także na innych kontraktach, np. w Ugandzie są zatrudnieni pracownicy z Pakistanu, a w Mozambiku z Kazachstanu. W siedzibie spółki pracują pracownicy z Kazachstanu, a także z Litwy. Wszyscy pracownicy miejscowi (Kazachowie, Pakistańczycy, Ukraińcy etc.), którzy pracowali w PNiG Kraków, są chętnie zatrudniani przez inne firmy zagraniczne. Rekomendacje wystawiane przez PNiG Kraków stały się dla innych firm naftowych gwarancją wysokich kwalifikacji.

PNiG Nafta

W wymaganiach kontraktowych operator (inwestor) umieszcza klauzule, które mówią o tym, że kontraktor wraz z urządzeniem wiertniczym musi zapewnić kluczowy personel. Pozostali pracownicy na pozycjach od pomocnika wiertacza w dół zatrudniani są z rynku lokalnego. W kontrakcie operator przeważnie określa procent pracowników, którzy muszą być zatrudnieni z rynku lokalnego albo podaje konkretne stanowiska, na które muszą być zatrudniani pracownicy lokalni.

Zazwyczaj 30% to personel Nafty Piła, a 70% to pracownicy zatrudnieni z rynku lokalnego.

Szkolenia dotyczące pracy na rynkach zagranicznych

Geofizyka Kraków w Pakistanie i Libii

Geofizyka Kraków jako kontraktor geofizyczny prowadzi swoją działalności na kilku rynkach zagranicznych w różnych strefach geograficznych i kulturowych. Obecnie najbardziej istotne są dla nas dwa kraje: Libia i Pakistan. Na obu rynkach firma ma już spore doświadczenie: w Libii 5 lat i kilka dużych projektów, a w Pakistanie blisko 12 lat i także liczne zrealizowane z powodzeniem kontrakty. Praca w obu tych krajach oznacza działanie w zupełnie różnych od Polskich realiach kulturowych. Także kultura pracy jest inna, jako że zatrudniani tam pracownicy miejscowi pochodzą nierzadko ze społeczności zdecydowanie słabiej rozwiniętych czy też nie posiadają wcześniejszego doświadczenia w pracy podobnej do oferowanej przez GK. Biorąc pod uwagę, że zgodnie z polityką zatrudnienia firmy pracownicy lokalni stanowią nawet ponad 90% obsady kontraktów zagranicznych, ich kultura i bezpieczeństwo pracy są kluczowe dla powodzenia każdego projektu. Dlatego to właśnie ta grupa jest kluczowa, jeśli chodzi o edukację z zakresu bezpiecznej pracy. W Geofizyce Kraków od kilku lat funkcjonuje kompleksowy system HSE – praktyczne narzędzie zarządzania bezpieczeństwem podczas realizacji prac. W Libii i Pakistanie, gdzie występujące ryzyka są bardzo często zwielokrotnione przez trudne warunki terenowe, klimat, a czasami także sytuację polityczno-społeczną, procedury HSE są newralgicznym punktem każdego projektu. Rozbudowany system szkoleń, treningów praktycznych, symulacji i analiz statystycznych, a nawet zachęt w postaci nagród za najlepsze wyniki i postawy ma służyć edukacji personelu lokalnego oraz poprawie bezpieczeństwa pracy. W Libii kierowcy szkoleni są z pustynnej jazdy samochodami, w Pakistanie na przykład z bezpiecznego poruszania się w terenach górskich. Wszędzie przechodzą także praktyczne treningi z ewakuacji medycznej i przeciwpożarowej, resuscytacji i pierwszej pomocy. Każde nowe miejsce realizacji projektu podlega skrupulatnemu zwiadowi terenowemu, a następnie określeniu ryzyk i zagrożeń. Na tej podstawie każdorazowo powstaje plan HSE – opisujący programy szkoleń i treningów dla poszczególnych grup pracowników oraz procedury na wypadek wystąpienia kryzysu. Zawsze może on zostać zmodyfikowany po wystąpieniu nieprzewidzianej wcześniej sytuacji. Tak było w 2010 roku w Pakistanie po przejściu cyklonu w rejonie pracy Geofizyki Kraków. Przed wznowieniem prac zrewidowano procedury bezpieczeństwa i program szkoleń o czynniki związane z nieprzewidzianymi wcześniej zagrożeniami atmosferycznymi. Osobną, lecz w pełni zintegrowaną z bezpieczeństwem pracowników grupę działań stanowi prewencja środowiskowa i minimalizacja faktycznych oddziaływań na środowisko naturalne. W tym zakresie, zwłaszcza w takich krajach jak Libia i Pakistan, Geofizyka Kraków prowadzi szeroką edukację ekologiczną.

Taka polityka zarządzania bezpieczeństwem prac przynosi obopólne korzyści. Przede wszystkim służy bezwypadkowości pracy, bezpieczeństwu pracowników i środowiska, z drugiej zaś jest źródłem nabywania nowych kompetencji przez pracowników pochodzących ze społeczności lokalnych.

Geofizyka Toruń

Każdorazowo pracownicy rozpoczynający prace w grupie sejsmicznej za granicą przechodzą szkolenie wstępne (*induction training*) w ramach którego przedstawiana jest polityka firmy, m.in. polityka odpowiedzialnego biznesu, odnosząca się także do praw człowieka. Szkolenie wstępne organizowane jest dla wszystkich pracowników grupy, również podwykonawców, którzy są zobowiązani do przestrzegania standardów przyjętych w GT. Nadrzędnym celem szkoleń wstępnych jest omówienie aspektów bezpieczeństwa pracy.

PNiG Kraków

Spółka prowadzi działalność eksportową w zakresie serwisów wiertniczych w krajach Europy, Azji i Afryki. Ze względu na odmienność kulturową niektórych krajów (Pakistan, Uganda, Mozambik, Kazachstan), PNiG Kraków od lat organizuje spotkania poświęcone przygotowaniu pracowników do pracy nie tylko w nowych warunkach klimatycznych, ale również w nowym otoczeniu społecznym. Jeśli rynki, na których pracują krakowscy wiertnicy, są określane jako kraje podwyższonego ryzyka, PNiG Kraków organizuje spotkania z udziałem służb: BHP, HSE, ochrony środowiska, prawników, na których poruszane są kwestie poszanowania praw człowieka, specyfiki kulturowej danego kraju oraz z zakresu ryzyk naturalnych. W 2009 roku firma zorganizowała ponad 60 godzinnych szkoleń tego typu, na których przeszkolono 70% pracowników PNiG Kraków. Dodatkowo dwa razy w roku odbywają się spotkania pracowników ze specjalistycznymi firmami, które szkolą z zakresu profilaktyki sytuacji kryzysowych, bezpiecznych zachowań w podróży i na miejscu pracy. W trakcie szkoleń prowadzone są symulacje zagrożeń oraz ćwiczenia profilaktyczne.

PNiG Nafta

Szkolenia dotyczące różnic kulturowych prowadzone były przez załogę PNiG Nafta „Piła" przed rozpoczęciem prac zarówno w Indiach, jak i w Egipcie. Prowadziło je kierownictwo wiertni oraz Safety Officerowie. Omawiane były na nich kwestie kulturowe i religijne, poszanowanie praw człowieka związane z odrębnością religijną i kulturową, a także kwestie dyskryminacji.

Materiały do szkoleń pochodziły z własnych źródeł, a także zebrane zostały od kierownictwa firmy, dla której pracowała spółka. Często również kierownictwo Operatora spotykało się z załogą i omawiało kwestie kulturowe i religijne dotyczące danego regionu.

W czasie prac w Egipcie jeden z kontenerów na terenie wiertni i campu został zaadaptowany na meczet, cały czas dostępny dla załogi. Zarówno w Egipcie, jak i w Indiach nigdy nie pojawiły się problemy związane z różnicami kulturowymi czy religijnymi.

5.8 Nagrody i wyróżnienia uzyskane przez podmioty PGNiG w okresie styczeń 2009 – czerwiec 2010

Nagrody i wyróżnienia uzyskane przez podmioty PGNiG w okresie styczeń 2009 – czerwiec 2010 w kategorii społeczności lokalne

Nazwa podmiotu	Otrzymane nagrody i wyróżnienia	Organizacja nagradzająca	Powody przyznania/Spełnione kryteria/Uzasadnienie Jury
Dystrybucja			
Mazowiecka Spółka Gazownictwa	Pracodawca przyjazny pracownikom 2009	Komisja Certyfikacyjna NSZZ „Solidarność"	NSZZ „Solidarność" wyróżnia zakłady pracy, które swoimi działaniami wpisują się w wartości propagowane przez związek: preferowanie stałego zatrudnienia, przestrzeganie prawa i standardów pracy oraz zapewnianie pracownikom możliwości zrzeszania się w związki zawodowe.
Poszukiwanie i Wydobycie			
PNiG Kraków	Solidny Pracodawca Roku	"Rzecz o Biznesie" dodatek do „Rzeczpospolitej"	Nagroda przyznawana w dziedzinie zarządzania personelem. PNiG Kraków otrzymał nagrodę za efektywne prowadzenie szkoleń dla pracowników zagranicznych, inwestycje w szkolenia i stałe podwyższanie kwalifikacji.
PGNiG Oddział w Sanoku	Inwestor w Kapitał Ludzki	Fundacja Obserwatorium Zarządzania	Program ma charakter ogólnopolski i jest przeznaczony dla każdej firmy, która aktywnie dba o rozwój swoich pracowników i prawidłowe funkcjonowanie systemu zarządzania zasobami ludzkimi. Udział w programie pozwala przeanalizować oraz porównać wyniki firmy z rynkowymi standardami w zakresie szeroko rozumianej polityki personalnej. Fundacja wyróżnia organizacje, których dbałość o rozwój pracowników wykracza poza te standardy.
Inne			
BSiPG GAZOPROJEKT	Inwestor w Kapitał Ludzki	Fundacja Obserwatorium Zarządzania	j.w.

Rynek

Dbałość o klienta oraz rozwój nowych obszarów biznesu

Obszarowi Rynek odpowiadają w Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu GK dwa cele strategiczne, którymi są:
– zwiększenie satysfakcji obecnych oraz pozyskanie nowych klientów poprzez poprawę jakości obsługi klienta;
– poszukiwanie nowych obszarów działalności biznesowej zgodnych z ideą zrównoważonego rozwoju.

W ich ramach przewidzieliśmy do realizacji 10 celów i 34 działania. Podobnie jak w przypadku pozostałych obszarów, realizacja części przedsięwzięć nastąpi w kolejnych latach. W tym rozdziale znajdą Państwo informacje o tym, co dotychczas udało nam się zrealizować w tym obszarze.

6.1 Wyzwania i szanse

Marcin Lewenstein
Dyrektor Biura Planowania Strategicznego
Departament Strategii PGNiG SA

Światowe trendy wskazują, że rozwój energetyki przebiega w kierunku budowania koncernów multienergetycznych. Sprzyjają temu: wzrost oczekiwań i zmieniające się potrzeby klientów oraz rynków. Dlatego w listopadzie 2009 roku podjęto decyzję o powołaniu spółki PGNiG Energia, która angażuje się w projekty związane z budową bloków energetycznych, inwestycje zasilane gazem ziemnym, instalacje kogeneracyjne (tj. wytwarzające jednocześnie prąd i ciepło) oraz pilotażowe projekty biogazowe.

Gaz ziemny jest głównym produktem PGNiG. Aby dotarł do końcowego odbiorcy, potrzebne jest zaangażowanie wielu podmiotów GK z całego łańcucha wartości PGNiG, praca kilkudziesięciu oddziałów i spółek GK.

Największe wyzwania i zarazem szanse w tym obszarze związane są – z jednej strony – z zapewnieniem wysokich standardów obsługi 6,6 miliona klientów indywidualnych i kluczowych klientów przemysłowych, z drugiej strony – z wyjątkowymi często kompetencjami naszych specjalistów i wysoką jakością usług świadczonych przez spółki poszukiwawcze, wiertnicze, serwisowe oraz dystrybucyjne. Zgodnie ze strategią GK zależy nam także na rozwoju nowych usług i produktów oraz poszerzeniu zakresu i skali działalności GK, poszukiwaniu nowych obszarów biznesu w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Wdrożenie Strategii CSR przyczyniło się do lepszej priorytetyzacji wielu działań i projektów w GK PGNiG, w tym dotyczących dbałości o klienta. W Raporcie prezentujemy najciekawsze z nich. Doskonaleniu tego obszaru służą także inicjatywy podejmowane w tzw. Programie budowy wartości GK PGNiG, realizowanym w GK PGNiG od początku 2010 roku. W szczególności są to przedsięwzięcia dedykowane stworzeniu nowej oferty produktowej oraz wdrożeniu nowego modelu operacyjnego obszaru obsługi klienta. Do połowy 2010 roku powstała już koncepcja nowej oferty produktowej, a także koncepcja nowego funkcjonowania Biur Obsługi Klienta oraz wdrożenia e-obsługi w PGNiG. Jest tu też szereg przedsięwzięć wiążących się z profesjonalizacją obsługi klienta, obniżeniem kosztów realizacji usług, a także z doskonaleniem systemów zarządzania jakością zarówno po stronie Obrotu bezpośrednio obsługującego klientów, jak i Dystrybucji.

Jako największy dostawca gazu ziemnego na polskim rynku jesteśmy odpowiedzialni za budowanie i utrzymanie właściwych relacji z klientami, w tym poszukiwanie możliwości systemowego wsparcia tzw. odbiorców wrażliwych społecznie. Chcemy działać na rzecz utrzymania konkurencyjności paliwa gazowego (w tym promowanie nowych rozwiązań i produktów z wykorzystaniem gazu, np. CNG).

Duże wyzwanie w tym obszarze odpowiedzialnego biznesu wiąże się z zapewnieniem bezpieczeństwa dostaw gazu, dlatego GK angażuje się z jednej strony w projekty służące dywersyfikacji dostaw, z drugiej prowadzimy także aktywną politykę poszukiwawczą oraz inwestycją w celu zwiększenia pojemności magazynów gazu.

Gaz ziemny

Gaz jest najbardziej przyjaznym środowisku konwencjonalnym źródłem energii. To paliwo, które emituje zdecydowanie najmniej zanieczyszczeń, np. emisja CO_2 na jednostkę wyprodukowanej energii jest najniższa w przypadku właśnie gazu ziemnego. Proces spalania gazu jest bezodpadowy.

Za swoją odpowiedzialność uznajemy więc promocję jego wykorzystania. Z tego względu działania edukacyjne w zakresie upowszechnienia gazu to również jeden z priorytetów naszej Strategii Zrównoważonego Rozwoju.

Współczynniki emisji głównych zanieczyszczeń (kg/GJ)

	Pył	CO	CO_2	NO_2	SO_2
Węgiel	1,003	1,096	0,120	0,177	0,840
Olej opałowy	0,055	0,034	0,082	0,110	0,132
Gaz ziemny	0,009	0,015	0,063	0,054	–

Emisja zanieczyszczeń z ogrzewania mieszkania o powierzchni 100 m^2 (w kg/rok)

Zanieczyszczenie	Węgiel	Koks	Olej	Gaz
Dwutlenek siarki SO_2	64,70	19,2	5,7	–
Dwutlenek azotu NO_2	26,96	6,0	6,5	3,200
Tlenek węgla CO	67,40	75,0	0,5	0,900
Pył zawieszony PM10	229,20	18,3	1,8	0,038

Nasz główny produkt nie jest sprzedawany w opakowaniach, z tego względu PGNiG nie odzyskuje materiałów ze sprzedanych produktów.

Porównanie zawartości zanieczyszczeń w gazie ziemnym z zawartością zanieczyszczeń w innych paliwach

Rodzaje zanieczyszczeń	Gaz ziemny	Olej opałowy	Węgiel
Popiół	brak	0,0-0,4%	7-30%
Siarka	ilość śladowa	0,1-4,0%	0,5-2,5%
Chlor	brak	brak	do 0,6%
Arsen	brak	0,5-2,0	80-2900
Kadm	brak	0,5-0,7	400
Kobalt	brak	brak	80-1600
Rtęć	< 0,004	0,09-0,16	400
Chrom	brak	0,6-1,2	120-1800
Magnez	brak	brak	400-1200
Nikiel	brak	brak	320-3200
Wanad	brak	2-1300	320-6000
Cynk	brak	2-20	1200-8000
Ołów	brak	3,0-25,0	1200-4000
Inne śladowe substancje organiczne	brak	brak	5-10

CNG

CNG jest gazem ziemnym w postaci sprężonej, który może być wykorzystany jako paliwo do pojazdów. Na świecie jest około 10,5 mln pojazdów napędzanych CNG, a w wielu państwach stworzono mechanizmy wspierające wykorzystanie gazu ziemnego jako paliwa do pojazdów. Szacuje się, że w Polsce pod koniec 2009 roku było eksploatowanych około 2,1 tys. pojazdów zasilanych sprężonym gazem ziemnym – głównie w przedsiębiorstwach komunikacji miejskiej i wśród prywatnych przewoźników. W 2009 roku powstały kolejne punkty CNG i na koniec roku PGNiG dysponowało 31 stacjami do tankowania tego paliwa.

W 2007 roku spółki obrotu gazem złożyły wnioski w sprawie zwolnienia ich z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia w zakresie sprężonego gazu ziemnego, którym napędzane są pojazdy mechaniczne. W marcu 2008 roku URE wydało pozytywną decyzję w tej sprawie. Obecnie cennik CNG dla odbiorców korzystających z ogólnodostępnych stacji tankowania ustalany jest przez PGNiG.

Popularyzację wykorzystania CNG w Polsce PGNiG uznaje za jedną ze swoich odpowiedzialności, przemawiają za tym zarówno względy ekonomiczne, jak i ekologiczne.

6.2 Dbałość o klienta

Utrzymaniu i podnoszeniu poziomu obsługi klienta służy Jednolity Model Obsługi Klientów Indywidualnych (OKI) funkcjonujący we wszystkich 23 gazowniach – podmiotach odpowiedzialnych za sprzedaż i obsługę klientów, w każdym z sześciu oddziałów obrotu gazem. Regularnie prowadzone są badania satysfakcji klientów oraz kampanie edukacyjne.

Wagę dialogu z klientem i badanie jego satysfakcji w ankiecie przeprowadzonej w ramach analiz przygotowujących wdrożenie Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu w GK podkreśliło prawie 70% podmiotów GK, reprezentujących różne segmenty naszej działalności, zaś ponad 50% już deklaruje prowadzenie takich działań.

Model OKI pozwala klientom na korzystanie z nowoczesnych technik wymiany informacji, np. większość dokumentów związanych z obsługą klientów można pobrać przez Internet. Już teraz większość klientów wypełnia je samodzielnie, nie tracąc tym samym czasu na dodatkowe konsultacje. Na terenie Pomorskiego Oddziału Obrotu Gazem – w gazowniach: bydgoskiej,gdańskiej i olsztyńskiej – działają elektroniczne biura obsługi klienta tzw. e-BOK-i. Wdrożenie elektronicznej obsługi w części pozostałych oddziałów obrotu gazem planowane jest w najbliższym czasie. Celowość inwestycji PGNiG w tym obszarze potwierdzają przeprowadzone badania satysfakcji klientów, z których wynika, że kontakt internetowy z gazownią jest wysoko cenionym kanałem komunikacji.

Znaczenie dialogu z klientami i badania jego satysfakcji

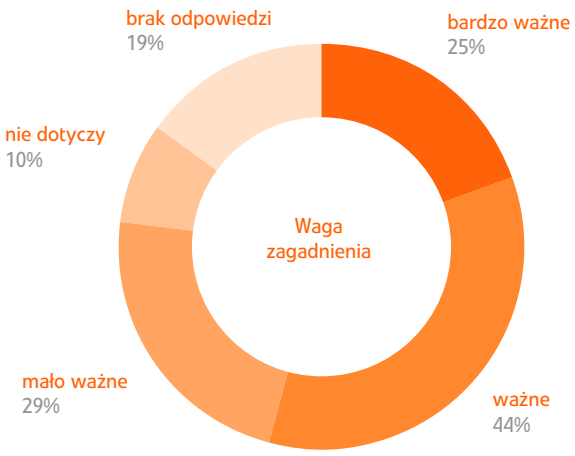

Z myślą o naszych klientach w 2009 roku przebudowaliśmy naszą stronę WWW, oferując nowe funkcjonalności ułatwiające korzystanie z niej osobom niepełnosprawnym. Więcej informacji na ten temat znajdą Państwo w "Dobrych praktykach". W badaniu satysfakcji klientów indywidualnych, przeprowadzonym w 2010 roku, najlepiej ocenione zostały takie atrybuty strony internetowej, jak: estetyka, przejrzystość i czytelność oraz łatwość odnalezienia potrzebnych informacji.

Za szczególnie istotne zagadnienie dotyczące jakości obsługi klientów wszystkie gazownie uznają zapewnienie klientom odpowiedniego dostępu do informacji. PGNiG zamieszcza na swojej stronie internetowej informacje o dostarczanym gazie, mimo że obowiązujące przepisy prawne tego nie wymagają. Klienci mogą otrzymać je również w pełnym zakresie na każde żądanie. Są to przede wszystkim comiesięczne komunikaty o jakości gazu. Znajdują się w nich dane o podstawowym parametrze użytkowym paliwa gazowego, którym jest wartość ciepła spalania.

Ponadto, w wyniku inicjatywy dwóch oddziałów: Dolnośląskiego Oddziału Obrotu Gazem i Mazowieckiego Oddziału Obrotu Gazem, ich odbiorcy gazu regularnie otrzymują dokumenty potwierdzające jakość dostarczanego paliwa. Próbki gazu do analiz pobierane są przez przeszkolonych pracowników nie rzadziej niż raz na 10 dni. Także spółki gazownictwa – Operatorzy Systemu Dystrybucyjnego (OSD) prowadzą na bieżąco kontrolę jakości gazu. Wiedząc, że tematem, który najbardziej interesuje klientów, jest jakość gazu, organizujemy również dni otwarte dla naszych klientów w Centralnym Laboratorium Pomiarowo-Badawczym PGNiG SA, podczas których przeprowadzamy jego pokazowe badania. Więcej na ten temat mogą Państwo przeczytać w "Dobrych praktykach".

Poza możliwościami, które oferuje strona WWW, nasi klienci mają do dyspozycji ponad 300 Biur Obsługi Klienta.

W badaniu satysfakcji klienci bardzo wysoko ocenili pracę BOK-ów. Szczególnie pozytywnie odnieśli się do takich aspektów jak: dostępność, lokalizacje BOK-ów, czas i sposób załatwienia sprawy oraz kompetencje pracowników PGNiG. Z badania wynika, że zadowolenie z BOK w wysokim stopniu wpływa na ogólną satysfakcję klientów, w związku z tym PGNiG w dalszym ciągu będzie monitorował pracę BOK-ów, starając się usprawnić te obszary,

które wymagają jeszcze poprawy. Badanie satysfakcji wskazuje także to, że istotnym kanałem komunikacji dla klientów PGNiG jest kontakt telefoniczny z BOK. Klienci cenią i satysfakcjonuje ich możliwość załatwienia sprawy podczas jednej rozmowy telefonicznej. Mając na uwadze, że na zadowolenie klientów w kontaktach telefonicznych z BOK wpływa w sposób zdecydowany możliwość łatwego i szybkiego dodzwonienia się (tak wynika z przeprowadzonych badań), PGNiG zamierza inwestować również w tym obszarze.

Podsumowując wyniki badania klientów indywidualnych z 2010 roku, można uznać, że zarówno *Net Promoters Score* (podstawowy wskaźnik badania satysfakcji klienta) jak i *Customer Satisfaction Index (*poziom zadowolenia klienta pod względem całości produktu/usługi, a także każdej cechy istotnej z punktu widzenia jego satysfakcji) oraz *Customer Loyalty (*wskaźnik lojalności wynikający z wysokiego poziomu zadowolenia oraz wysokiego poziomu polecania marki), są na dobrym poziomie.

Dostrzegamy odbiorców wrażliwych społecznie

Ważnym tematem są dla nas problemy klientów wrażliwych społecznie. W aktualnie obowiązujących w Polsce przepisach brak jednoznacznej definicji odbiorców wrażliwych społecznie, co utrudnia PGNiG wprowadzenie jednolitych standardów w tym zakresie. Realizując dostawy gazu dla klientów indywidualnych, PGNiG nieraz napotyka odbiorców, którzy z różnych względów nie płacą rachunków w wyznaczonym terminie. Procedury windykacyjne Grupy jasno określają sposób egzekwowania należności w takich przypadkach. Zanim jednak nastąpi faktyczne wstrzymanie dostawy gazu, przewidziany jest szereg różnych sposobów pomocy odbiorcom w regulowaniu płatności, w tym między innymi wyznaczenie dodatkowych terminów płatności, rozłożenie płatności na raty, odstąpienie od naliczania odsetek w szczególnie uzasadnionych przypadkach, umorzenie odsetek.

.

Temat wsparcia odbiorców wrażliwych społecznie znalazł się wśród działań planowanych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju GK. We współpracy z ekspertami z URE oraz Ministerstwa Pracy rozpo-

Wielkopolska Spółka Gazownictwa (WSG) z siedzibą w Poznaniu i Zakładami Gazowniczymi w Kaliszu, Koszalinie, Poznaniu i Szczecinie

Pomorska Spółka Gazownictwa (PSG) z siedzibą w Gdańsku i Zakładami Gazowniczymi w Bydgoszczy, Gdańsku i Olsztynie

Mazowiecka Spółka Gazownictwa (MSG) z siedzibą w Warszawie i Zakładami Gazowniczymi w Białymstoku, Łodzi, Mińsku Mazowieckim, Radomiu, Ciechanowie i Warszawie

Karpacka Spółka Gazownictwa (KSG) z siedzibą w Tarnowie i Zakładami Gazowniczymi w Jarosławiu, Jaśle, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Rzeszowie, Sandomierzu i Tarnowie

Dolnośląska Spółka Gazownictwa (DSG) z siedzibą we Wrocławiu i Zakładami Gazowniczymi we Wrocławiu, Wałbrzychu i Zgorzelcu

Górnośląska Spółka Gazownictwa (GSG) z siedzibą w Zabrzu i Zakładami Gazowniczymi w Opolu i Zabrzu;

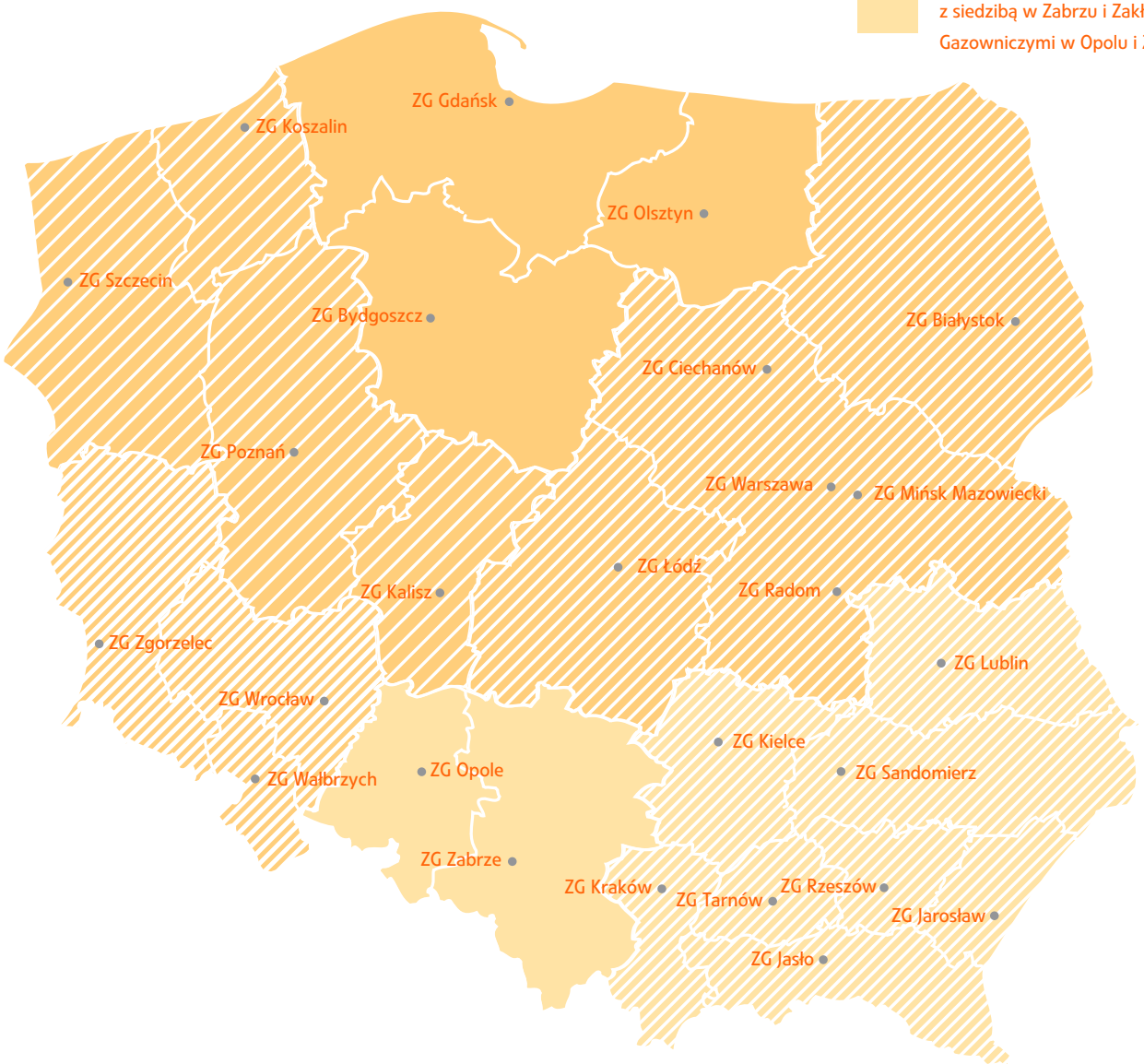

częliśmy prace nad stworzeniem ogólnopolskich regulacji w tym zakresie. Już teraz jednak wiele gazowni PGNiG deklaruje prowadzenie działań na rzecz ochrony odbiorców wrażliwych społecznie, a 82% ankietowanych uznaje takie działania za ważne lub bardzo ważne.

Niezależnie od tego, instytucje pomocy społecznej, takie jak miejskie czy gminne ośrodkipomocy społecznej, niejednokrotnie udzielają wsparcia finansowego takim odbiorcom i dokonują wpłat, regulując rachunki zadłużonych klientów. Należy tu zaznaczyć, że pomoc ta następuje poza strukturami PGNiG SA, na podstawie porozumienia między instytucją pomocy społecznej a klientem. Niemniej jednak spółka stara się udzielać informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia potrzebującym go klientom.

Konkurujemy wysokimi standardami i jakością

Spółki GK PGNiG realizują cały proces wydobycia gazu ziemnego i ropy naftowej, począwszy od badań geofizycznych, poprzedzających etap poszukiwań, przez wiercenie i eksploatację złóż, przygotowanie produktów, na sprzedaży skończywszy.

Wysoko wyspecjalizowana kadra dysponująca urządzeniami najnowszej generacji to nasze podstawowe atuty, dzięki którym spółki GK są znane i cenione na całym świecie. Długoletnie doświadczenie pozwoliło im na efektywne wykonywanie prac w różnych strefach klimatycznych i geologicznych, także na obszarach odmiennych kulturowo.

Wdrożenie Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu w GK poza tym, że przynoszą korzyści wewnętrzne, jest też ważnym elementem budowania naszej przewagi konkurencyjnej. Prowadzenie biznesu w sposób odpowiedzialny ma szczególne znaczenie podczas przetargów, w których uczestniczącą nasze spółki. Fakt wdrażania Strategii to często dodatkowe i liczące się punkty przy przetargach, w których istotnymi i poruszanymi kwestiami we współpracy są: walka z korupcją, łamanie praw człowieka, etyka, przestrzeganie prawa pracy oraz ocena i dobór dostawców i podwykonawców. Na przykład PNiG Kraków spotyka się regularnie z tego rodzaju elementami oceny składanej oferty w przetargach na usługi wiertnicze dla międzynarodowych operatorów.

Spółka od lat przykłada dużą wagę do kwestii odpowiedzialnego biznesu, w tym stosowania zasad UN Global Compact, przestrzegania zasad etyki zawodu przez jej pracowników, monitorowania poddostawców i podwykonawców, a firmy, które pozytywnie przeszły weryfikację, są wpisywane na Listę Kwalifikowanych Poddostawców.

Inną formą dbałości o jakość i satysfakcję klienta jest realizacja przedsięwzięć biznesowych przez alianse i konsorcja ze sprawdzonymi partnerami i podwykonawcami z GK PGNiG. To doskonała formą promocji spółek z GK, a zarazem gwarancja jakości usług. Konsorcja pod egidą PNiG Kraków realizowały już kontrakty w: Kazachstanie, Indiach, Mozambiku, a ostatnio i w Czechach. Tak kompleksowe i profesjonalne podejście do realizacji kontraktu we wszystkich jego aspektach jest gwarancją spełnienia oczekiwań naszego klienta i jego pełnej satysfakcji.

6.3 Rozbudowa i budowa magazynów gazu

Z myślą o gwarancji bezpieczeństwa dostaw gazu do klientów, za jeden z sześciu priorytetów swojej działaności biznesowej PGNiG uznał rozbudowę i budowę magazynów. PGNiG jest właścicielem i operatorem siedmiu podziemnych magazynów gazu ziemnego, utworzonych w kawernach solnych oraz w częściowo wyeksploatowanych złożach gazu ziemnego – różniących się charakterystyką pracy, a w szczególności czasem odbioru zmagazynowanego gazu. Sześć z nich stanowią magazyny gazu wysokometanowego, a jeden służy do magazynowania gazu zaazotowanego z podgrupy Ls.

Dzięki podziemnym magazynom gazu PGNiG nieprzerwanie dostarcza gaz w czasie zwiększonego zapotrzebowania ze strony klientów w sezonie zimowym, utrzymuje odpowiedni poziom rezerw na wypadek krótkotrwałych przerw w dostawach gazu, awarii lub ograniczeń dostaw surowca. Magazyny dają także możliwość wywiązania się z obowiązków, które nakłada na spółkę ustawa o zapasach. Posiadanie magazynów daje możliwość optymalizacji łańcucha dostaw gazu ziemnego oraz pozwala reagować na nagłe oraz krótkotrwałe zmiany popytu odbiorców na gaz ziemny. Co więcej, magazyny zapewniają utrzymanie stałego poziomu wydobycia w ciągu roku – w okresach zmniejszonego zapotrzebowania odbiorców na gaz następuje zatłaczanie gazu do magazynów, a w okresach szczytowego zapotrzebowania (gdy wydobycie ze złóż nie jest w stanie go pokryć) – jego odbiór.

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu uczestników rynku na usługi magazynowania gazu, PGNiG wydzieliło dedykowany oddział – Operator Systemu Magazynowania – odpowiedzialny za udostępnienie pojemności i mocy instalacji magazynowych. Zrealizowanie planowanych inwestycji zwiększających pojemności magazynowe powinno pozwolić na pokrycie w 2015 roku ponadsiedemdziesięciodniowego zapotrzebowania klientów PGNiG na paliwo gazowe.

W roku 2009 trzy czwarte kwoty przeznaczonej na budowę i rozbudowę magazynów gazu wysokometanowego zostało wydatkowane na rozbudowę PMG Wierzchowice, który jest największym magazynem gazu ziemnego w Polsce. W listopadzie 2009 roku został otwarty nowy magazyn PMG Daszewo – pierwszy w Polsce magazyn na gaz zaazotowany. Pojemność czynna PMG Daszewo wynosi 30 mln m^3 przy maksymalnej wydajności ok. 16 tys. m^3/h.
W trakcie budowy są dwa nowe magazyny:

- PMG Bonikowo – magazyn powstanie w częściowo wyeksploatowanym złożu gazu ziemnego w 2010 roku. Pojemność czynna magazynu wyniesie 200 mln m^3. Będzie to magazyn gazu zaazotowanego podgrupy Lw, który pozwoli na optymalizację krajowego wydobycia gazu zaazotowanego w rejonie zachodniej Polski;
- KPMG Kosakowo – magazyn dla gazu wysokometanowego, który powstanie w okolicy Trójmiasta. Budowa obejmuje 10 komór w złożu soli kamiennej. Do roku 2014 przewidywane jest zakończenie budowy magazynu do pojemności 100 mln m^3, a dalsza rozbudowa do pojemności 225 mln m^3 zakończy się do 2020 roku.

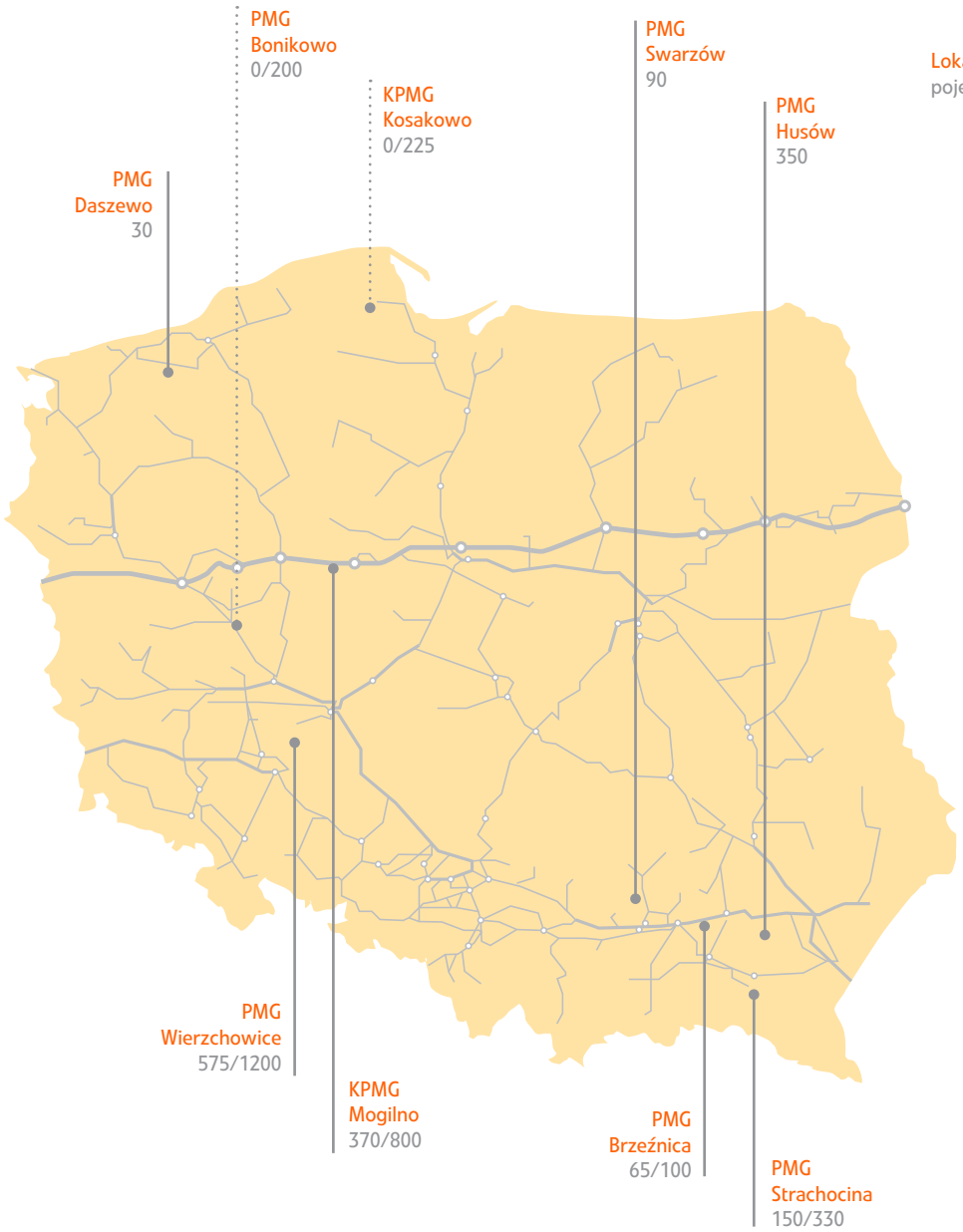

Lokalizacja podziemnych magazynów gazu
pojemność aktualna/docelowa

6.4 Laboratoria badawcze

W strukturach PGNiG SA od 16 lat działa Centralne Laboratorium Pomiarowo-Badawcze, które dba o nadzór nad różnymi procesami rozliczeniowymi dotyczącymi gazu ziemnego. Do najważniejszych zadań laboratorium należy przede wszystkim utrzymywanie wzorców odniesienia dla przyrządów i wielkości pomiarowych wykorzystywanych w przemyśle gazu ziemnego. CLPB pełni ponadto nadzór nad systemami pomiarowymi poprzez okresowe kontrole na zlecenia rozliczających się stron, a także w sytuacjach awaryjnych i rozjemczych. Do jego zadań należy też inicjowanie projektów badawczo-wdrożeniowych, dotyczących w szczególności nowych technik i technologii dla przemysłu gazu ziemnego (m.in. określanie jakości gazu).

Obecnie CLPB jest wiodącym partnerem w ocenie emisji CO_2 dla dużych podmiotów, dla których emisja wynika ze spalania gazu ziemnego. CLPB jest jedynym laboratorium w Polsce posiadającym akredytację na badania i ocenę urządzeń służących do szacowania wielkości emisji CO_2. Aktualnie trwają próby przeniesienia opisywanych usług także na innych emitentów, którzy oprócz gazu ziemnego emitują również gazy cieplarniane, pochodzące ze spalania np. biogazu, paliw stałych czy paliw płynnych.

Laboratorium jest wizytówką PGNiG SA także dzięki otwartości na komunikację ze społeczeństwem – zawsze chętnie gości wszystkich zainteresowanych nauką: mieszkańców Warszawy, uczniów, studentów. CLPB przyjmuje również studentów na praktyki, a od roku studenci Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego mogą wykonywać badania w CLPB w ramach prac magisterskich czy licencjackich i bezpośrednio poznawać szeroko pojętą problematykę gazu ziemnego.

Aktualnie wśród studentów wykonujących prace badawcze w CLPB w ramach swoich prac magisterskich dominuje tematyka analityki gazów ziemnych i biogazu.

Własne prace badawczo-rozwojowe prowadzą w Grupie PGNiG też inne spółki:

- Poszukiwania Nafty i Gazu „Jasło" sp. z o.o.;
- PGNiG SA w Warszawie Oddział w Zielonej Górze;
- Karpacka Spółka Gazownictwa sp. z o.o w Tarnowie;
- Zakład Urządzeń Naftowych NAFTOMET sp. z o.o.

Wymienione spółki i oddziały zajmują się bardzo różnorodnymi zagadnieniami – od tematów ściśle związanych z zadaniami biznesowymi firmy, jak na przykład badanie jakości gazu (Karpacka Spółka Gazownictwa w Tarnowie), przez badania mające na celu zmniejszenie wpływu działalności na środowisko, np. w ramach działań realizowanych przez Poszukiwania Nafty i Gazu „Jasło" i PGNiG SA w Warszawie, Oddział w Zielonej Górze, po badania i analizy, które przyczyniają się do tworzenia standardów technicznych oraz regulacji prawnych w kontekście rynku gazowniczego (Karpacka Spółka Gazownictwa w Tarnowie).

6.5 Wkład w rozwój rozwój branży

Poszukiwanie nowych obszarów działalności w GK PGNiG idzie w parze z wysoką aktywnością naszych specjalistów i dzieleniem się wiedzą ekspercką w różnego rodzaju przedsięwzięciach podejmowanych przez rynek – konferencjach, debatach itd. Szerzej temat ten opisany jest w rozdziale pt. „Społeczności lokalne".

Spółki GK PGNiG podejmują również współpracę z jednostkami naukowo-badawczymi w całym kraju. Obecnie prawie 38% spółek i oddziałów zdecydowało się wejść we współpracę z wybranymi jednostkami badawczymi w całej Polsce. Szczególnie zainteresowane takim rodzajem zaangażowania są spółki operujące w zakresie poszukiwań i wydobycia (67%).

Wśród licznych placówek badawczych współpracujących z Grupą PGNiG warto wspomnieć AGH,

Politechnikę Śląską, Polski Komitet Normalizacyjny, Instytut Nafty i Gazu, Politechnikę Poznańską, Instytut Paliw i Energii Odnawialnych czy Instytut Transportu Samochodowego.

Ciekawym przykładem jest zaangażowanie Pomorskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. w "Europejski Projekt BIOGASMAX – zastosowanie biogazu i gazu ziemnego w sektorze transportowym" oraz Konsorcjum „Bałtycki Klaster Energetyczny" – realizujące projekty umożliwiające asymilację funduszy unijnych w zakresie energii odnawialnej na terenie północnej Polski.

Ponadto dużym zainteresowaniem wśród spółek cieszy się rozwój stacji CNG, gospodarka materiałem płuczkowym, analizy i badania gleb i wód, zagadnienia gospodarki odpadami oraz ogólnie pojęty monitoring środowiska, a także materiałoznawstwo.

6.6 Poszukiwanie nowych obszarów biznesu zgodnych z ideą zrównoważonego rozwoju

PGNiG przykłada dużą wagę do realizacji projektów służących budowaniu wartości firmy w perspektywie długookresowej. W strategię biznesową GK wpisane jest poszukiwanie nowych kierunków i źródeł dostaw gazu, dostęp do własnych złóż jest kluczowym czynnikiem sukcesu, a zarazem zwiększa bezpieczeństwo dostaw. PGNiG rozwija działalność poszukiwawczo-wydobywczą w kraju i za granicą. Działania podejmowane w tym zakresie obejmują:

- zwiększenie własnego wydobycia gazu ziemnego;
- racjonalizację działań w obszarze poszukiwań i wydobycia dzięki restrukturyzacji spółek z obszaru poszukiwań (konsolidacja całościowa lub częściowa, co pozwoli na utrzymanie pozycji cenionego i uznanego usługodawcy prac serwisowych);
- zdobycie pozycji międzynarodowego koncernu poszukiwawczo-wydobywczego na kluczowych rynkach w trzech regionach świata: w regionie Morza Północnego, Morza Norweskiego i w przyszłości Morza Barentsa (Norwegia oraz Dania, Wielka Brytania, Niemcy), w regionie Afryki Północnej (Libia, Egipt, Algieria oraz Tunezja, Maroko, Mauretania), w regionie Środkowego Wschodu (Indie i Pakistan).

Przy wyborze kierunków ekspansji zagranicznej spółka kieruje się perspektywami odkrycia złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, sytuacją polityczną kraju eksportera tych surowców, możliwościami dostaw gazu do Polski, przepisami prawnymi oraz możliwościami współpracy z innymi przedsiębiorstwami sektora (zarówno polskimi, jak i zagranicznymi). W 2009 roku większość prac była związana z zagospodarowaniem nowych złóż lub zwiększeniem wydajności pracujących kopalń. Najważniejsze z nich to projekt LMG, czyli zagospodarowanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego Lubiatów, Międzychód, Grotów, budowa odazotowni w Grodzisku Wielkopolskim, zagospodarowanie złoża Kaleje, Łukowa, zagospodarowanie odwiertów Żołynia, Pantalowice, Nowy Tomyśl, Pilzno.

Poza rozwojem typowych dla GK PGNiG segmentów spółka poszukuje nowych perspektyw biznesowych. Światowe trendy wskazują, że rozwój energetyki przebiega w kierunku budowania koncernów multienergetycznych. Sprzyjają temu: wzrost oczekiwań i zmieniające się potrzeby klientów oraz rynków, a także szybko rosnące znaczenie przyjaznych środowisku źródeł pozyskiwania energii.

GK PGNiG zarówno w strategii biznesowej, jak i strategii zrównoważonego rozwoju podejmuje również wyzwanie związane ze zgodną z zasadami zrównoważonego rozwoju produkcją i obrotem energią elektryczną, w oparciu nie tylko o gaz ziemny, ale także odnawialne źródła energii.

Specyfiką polskiego rynku i zarazem dużą szansą dla PGNiG SA jest konieczność zamknięcia tak popularnych w naszym kraju, a często nie spełniających wymogów środowiskowych, kotłowni węglowych. Daje to potencjał do odtwarzania ich mocy w oparciu o bardziej przyjazną środowisku technologię gazową.

Rozszerzenie obszaru działalności firmy o energetykę, co przewiduje „Strategia GK PGNiG do roku 2015", dbałość o to, by od samego początku obszar ten był budowany z uwzględnieniem kontekstu biznesu odpowiedzialnego społecznie, znalazła się wśród priorytetów Strategii Zrównoważonego Rozwoju GK.

W roku 2009 PGNiG podpisało dwa listy intencyjne: jeden z Tauronem na rozbudowę elektrowni w Stalowej Woli, drugi z Grupą Lotos i Energą dotyczący możliwości realizacji wspólnych projektów budowy bloków gazowych. W listopadzie 2009 roku podjęto decyzję o powołaniu spółki PGNiG Energia. PGNiG Energia będzie się angażować w projekty związane z budową bloków energetycznych, inwestycje w zasilane gazem ziemnym instalacje kogeneracyjne (tj. wytwarzające jednocześnie prąd i ciepło) oraz pilotażowe projekty biogazowe. Takie rozwiązanie, polegające na realizacji tych przedsięwzięć przez specjalnie dedykowany podmiot, pozwoli traktować je priorytetowo.

6.7 Co planujemy

W perspektywie najbliższych 6 miesięcy PGNiG planuje pilotażowe uruchomienie e-pasażu. Pasaż PGNiG to rozwiązanie informatyczne pełniące rolę marketingowego serwisu ekspercko-sprzedażowego pośredniczącego w sprzedaży urządzeń grzewczych wykorzystujących paliwo gazowe oraz przedstawiającego ofertę głównych dostawców urządzeń wykorzystujących paliwo gazowe w zastosowaniach konsumenckich. W przyjętej koncepcji finalnym produktem podjętej współpracy będzie uruchomienie wyrafinowanego serwisu internetowego łączącego funkcjonalności doradcze (profesjonalna ekspertyza energetyczna, techniczna, eksploatacyjna, montażowa) ze strefą sprzedaży, w której PGNiG oraz jego serwis WWW odegra rolę pośrednika. Zakłada się, że poza spodziewanymi przychodami związanymi ze zwiększaniem wolumenu sprzedaży nowy projekt w istotny sposób wspierać będzie pozytywną komunikację i wizerunek PGNiG wobec klientów i innych interesariuszy.

W przyszłości planowane jest rozszerzenie oferty przede wszystkim o usługi finansowe, a następnie o usługi ubezpieczeniowe.

PGNiG SA jest jedynym w Polsce właścicielem stacji do tankowania paliwa CNG. W 2009 roku powstała Strategia Rozwoju Rynku CNG. Planujemy budowę kolejnych stacji CNG.

Ważne dla PGNiG są również przedsięwzięcia służące innowacyjnemu zastosowaniu gazu ziemnego. PGNiG SA promuje nowe rozwiązania i technologie, takie jak np. wykorzystanie gazu w instalacjach klimatyzacyjnych, które w przyszłości pozwoli na ogrzewanie i chłodzenie obiektów po kosztach konkurencyjnych wobec innych źródeł energii.

PGNiG SA zainteresowane jest przede wszystkim rozwojem małych i średnich źródeł kogeneracyjnych, czyli źródeł energii elektrycznej i ciepła o mocy 2-10 MW (dla porównania, duża elektrownia to ok. 800 MW). Ich ogromną zaletą jest lokalizacja w pobliżu odbiorcy, co pozwala na minimalizowanie strat związanych z przesyłem oraz ograniczenie negatywnych zmian krajobrazowych. Planujemy udział w tego typu projektach nie tylko jako dostawca gazu, ale również jako inwestor kapitałowy (samodzielny lub we współpracy w formie *joint venture* z istniejącym operatorem).

GK nie zamierza rezygnować z budowy źródeł kogeneracyjnych, przeznaczonych do odbioru energii elektrycznej i ciepła przez większych odbiorców.

PGNiG SA nie pozostanie bezczynne również w dziedzinie odnawialnych źródeł energii (OZE). Naszą naturalną niszą są przedsięwzięcia biogazowe, które w Polsce nie są jeszcze rozwinięte i mają ogromny potencjał. W koncepcji rozwoju działalności energetycznej GK jest to wiodący obszar, jeśli chodzi o odnawialne źródła energii, i PGNiG SA planuje zaangażować się w zakup i budowę biogazowni. Wytworzone w tych instalacjach ciepło dostarczane będzie na potrzeby okolicznych odbiorców, a energia elektryczna sprzedawana jako zielona energia do sieci.

Technologia CCS

Wśród innych obszarów nowej działalności biznesowej prowadzonej zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju, jest również rozwijanie technologii zatłaczania CO_2. Dwutlenek węgla magazynowany może być w przestrzeni skalnej, którą wcześniej wypełniał gaz ziemny. Rozwój kompetencji w obszarze proekologicznych rozwiązań właśnie m.in. ze składowaniem CO_2 jest jednym z naszych priorytetów biznesowych oraz celów Strategii Zrównoważonego Rozwoju.

Agnieszka Chmielarz
Główny Specjalista
ds. produktów i usług
w Biurze Standardów
Obsługi Klientów
PGNiG SA

PGNiG chce odpowiadać na potrzeby Klientów i iść z duchem czasu, dlatego w perspektywie najbliższych 6 miesięcy planujemy pilotażowe uruchomienie e-pasażu. Pasaż PGNiG to rozwiązanie informatyczne pełniące rolę marketingowego serwisu ekspercko-sprzedażowego pośredniczącego w sprzedaży urządzeń grzewczych wykorzystujących paliwo gazowe. W ten sposób wszyscy zainteresowani w prosty sposób będą mogli zapoznać się z ofertą głównych dostawców urządzeń wykorzystujących paliwo gazowe.
To rozwiązanie, którego oczekiwali nasi klienci; takie opinie wyrazili w badaniach satysfakcji.

6.8 Dobre praktyki

Nowy portal PGNiG SA z myślą o osobach niepełnosprawnych

Nowy portal internetowy Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wprowadzono też m.in. nową aplikację do wymiany umów on-line. Zmiana ta jest kolejnym krokiem podjętym w celu realizacji przyjętej przez GK PGNiG Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu, której jednym z filarów jest zwiększanie satysfakcji klienta poprzez poprawę jakości jego obsługi. Chcemy to osiągnąć m.in. poprzez rozwój nowych kanałów i narzędzi komunikacji z klientami, w tym przez uruchomienie strony przyjaznej osobom niepełnosprawnym.

Jedną z wprowadzonych innowacji jest wbudowanie w strukturę serwisu syntezatora mowy. Użytkownik wraz z tym narzędziem otrzymuje możliwość skorzystania z opcji czytania przez komputer zawartości portalu, a dodatkowo może manualnie dostosować wielkość czcionek do swoich potrzeb. Nawigację i obsługę serwisu powinny ułatwić takie zabiegi technologiczne, jak klarowne odseparowanie treści od tła oraz rozróżnienie między częściami strony (linki, treść, pola formularzy, przyciski), dzięki czemu znacznie wzrasta przejrzystość zawartości serwisu. Standardy WCAG, które uwzględnione zostały podczas tworzenia portalu, to zbiór reguł i zaleceń stworzonych przez Konsorcjum W3C (World Wide Web). Ta międzynarodowa organizacja od 1994 roku pracuje nad rozwojem standardów WWW. Podstawową misją W3C jest zapewnienie długoterminowego, optymalnego rozwoju sieci internetowej. Portal www.pgnig.pl zbudowany jest na bazie autorskiego rozwiązania portalowego firmy AMG.net – DynaXML.

Mamy nadzieję, że ułatwimy w ten sposób wielu osobom starszym, słabowidzącym skorzystanie z elektronicznej drogi załatwienia formalności związanych z koniecznością wymiany umów zawartych przed 1 lipca 2007 roku.

PGNiG Oddział Centralne Centralne Laboratorium Pomiarowo-Badawcze – dzień otwarty; przeprowadzenie analizy gazu ziemnego, który płynie w warszawskich gazociągach

Gaz do analizy pobrano bezpośrednio z instalacji gazu ziemnego w budynku laboratorium. Gaz ten pochodzi z pierścienia warszawskiego – czyli sieci gazociągów okalających Warszawę. Jakość gazu zależy od stężeń zawartych w nim składników oraz ich wzajemnych proporcji. Potwierdzono, że te proporcje były właściwe: zawartość metanu wyniosła ponad 98%, ok. 0,8% etanu i ok. 0,8% azotu. Dzięki analizie składu gazu ziemnego można było określić:

- ciepło spalania – 39,95 MJ/m^3;
- liczbę Wobbego – powyżej 53,09 MJ/m^3.

Gaz ziemny typu E (gaz wysokometanowy) – spełniając warunki zawarte w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej – musi charakteryzować się ciepłem spalania powyżej 34 MJ/m^3. Gaz, który będzie miał niższe parametry, nie zostanie dopuszczony do przesyłu przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM SA.

Gaz dostarczany do odbiorców musi także spełniać wymagania jakościowe opisane w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 2 lipca 2010 roku w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego, które reguluje kwestie wymagań jakościowych – par. 38.
Na podstawie analizy przeprowadzonej na oczach gości laboratorium wykazano, że ciepło spalania tego gazu, w instalacji gazowej w budynku laboratorium, czyli tak jak dla całego miasta, było na poziomie 39,9 MJ/m^3, co świadczy o bardzo wysokiej kaloryczności.

PGNiG Karpacki Oddział Obrotu Gazem – opracowanie regulacji „Klient wrażliwy społecznie"

KOOG opracowuje regulacje „Klient wrażliwy społecznie – zasady i zakres pomocy ze strony KOOG". Celem programu jest: pomoc odbiorcom słabym ekonomicznie, pomoc w uniknięciu odłączenia od sieci gazowej odbiorców wrażliwych. Dokument ten reguluje formy pomocy własnej odbiorcy gazu wrażliwego społecznie, a także zasady współpracy z miejskimi lub gminnymi ośrodkami pomocy społecznej (MOPS, GOPS) oraz ośrodkami pomocy rodzinie (OPR).

PGNiG Karpacki Oddział Obrotu Gazem – współpraca z Agencją Rozwoju Regionalnego i SSE

Organizowanie cyklicznych spotkań z zarządzającymi strefami i ARR. W ten sposób pozyskiwane są informacje o możliwościach rozwojowych strefy, co ma decydujący wpływ na rozwój infrastruktury i wolumen sprzedaży gazu.

PGNiG Gazownia Wrocławska, Dolnośląski Oddział Obrotu Gazem – pomoc odbiorcom wrażliwym społecznie

Południowo-Zachodni Oddział Terenowy we Wrocławiu, w ramach inicjatywy „strefa odbiorcy" poświęconej współpracy przedsiębiorstw energetycznych i OPS, wziął udział w spotkaniu w URE. Gazownia Wrocławska wystąpiła z propozycją konkretnej formy współpracy w zakresie pomocy odbiorcom wrażliwym społecznie, znajdującym się pod opieką ośrodków pomocy społecznej. Wysłano kilkadziesiąt pism do wszystkich miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej znajdujących się na terenie działania Gazowni Wrocławskiej. W ten sposób uzyskano dane kontaktowe do bezpośredniej i bieżącej współpracy.
Z myślą o klientach potrzebujących pomocy przygotowano też specjalne ulotki.

PGNiG Gazownia Gazownia Zgorzelecka, Dolnośląski Oddział Obrotu Gazem

Po zapoznaniu się z sytuacją finansową odbiorcy występującego z pisemną prośbą o udzielenie pomocy – może być udzielona pomoc w następującej formie: odroczenie terminu płatności maksymalnie do 30 dni bez naliczania odsetek, rozłożenie płatności na raty – na nie więcej niż 12 miesięcy bez naliczania odsetek za zwłokę, umorzenie odsetek lub należności głównej w ramach udzielonego dyrektorowi gazowni pełnomocnictwa, rozłożenie na raty lub odstąpienie od pobrania opłaty za wznowienie dostarczania paliwa gazowego.

PGNiG Oddział Operator Systemu Magazynowania

Instrukcja Dotycząca Uniknięcia Zachowań Dyskryminacyjnych Wobec Użytkowników Systemu Magazynowania

Instrukcja obowiązuje wszystkich pracowników OSM oraz osoby, którym podlega oddział, jej celem jest zapewnienie równoprawnego i niedyskryminacyjnego traktowania Zlecających Usługę Magazynowania (ZUM) i potencjalnych ZUM.
Zawarte w instrukcji obowiązki i reguły postępowania dotyczą:

- Zarządu spółki w zakresie zadań związanych z nadzorem nad równoprawnym i niedyskryminacyjnym traktowaniem Zlecających Usługę Magazynowania (ZUM) i potencjalnych ZUM;
- dyrektora oddziału OSM i jego zastępców;
- pozostałych pracowników OSM.

Instrukcja określa przedsięwzięcia, jakie należy podjąć w celu zapewnienia niedyskryminacyjnego traktowania użytkowników systemu magazynowania, w tym:

- zasady ochrony informacji niejawnych i informacji prawnie chronionych, które mogłyby naruszać tajemnice handlową użytkowników systemu magazynowego lub mogłyby być wykorzystane w inny sposób niż dla zarządzania systemem magazynowym;
- rozwiązania i przedsięwzięcia prowadzące do uniknięcia zachowań dyskryminacyjnych wobec Zlecających Usługę Magazynowania (ZUM) i potencjalnych ZUM, zwłaszcza na korzyść przedsiębiorstw zależnych od PGNiG SA.

6.9 Nagrody i wyróżnienia uzyskane przez GK w okresie styczeń 2009 – czerwiec 2010

Potencjał GK PGNiG potwierdzają niezależne rankingi. W międzynarodowym rankingu spółek Global 2000, mających największe znaczenie dla światowej gospodarki, sygnowanym przez amerykańskie wydanie „Forbesa", PGNiG SA awansowało z 1170. miejsca w 2008 roku na 926. w 2009 roku.

W roku 2009 PGNiG SA otrzymało również tytuł „Premium Brand". Spółka została uznana za markę, która osiągnęła wysoką reputację w swojej dziedzinie. W tym samym roku GK PGNiG zajęła też szóste miejsce w rankingu stu najcenniejszych firm w Polsce, przygotowanym przez A.T. Kearney oraz redakcję „Newsweeka". Badanie obejmowało spółki wyróżniające się wielkością przychodów, zyskownością oraz te, które uznawane są przez Polaków za ważne i cenione marki.

Nagrody i wyróżnienia uzyskane przez podmioty PGNiG dotyczące działalności biznesowej

Obrót i Magazynowanie

Górnośląski Oddział Obrotu Gazem	Złoty Liść Medialny 2009	Ośrodek Studyjno--Programowy Prasy, Radia i Telewizji Warszawa-Katowice--Kraków, patronat „Rzeczpospolita"	Nagroda za umiejętne pozyskiwanie nowych odbiorców gazu, jak również za świetne relacje z mediami.
Górnośląski Oddział Obrotu Gazem Gazownia Opolska	Grand Prix 34. Opolskich Targów Budownictwa „Mój Dom"	Rynek Śląski	Nagroda za działalność prowadzoną zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz społecznej odpowiedzialności biznesu ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska naturalnego.
Górnośląski Oddział Obrotu Gazem Gazownia Zabrzańska	Amicus Amico	Kapituła firmy Era sp. z o.o.	Honorowa nagroda przyznana została za rzetelność, etykę i otwartość w kontaktach gospodarczych, zasługujące na najwyższy szacunek.
Pomorski Oddział Obrotu Gazem Gazownia Bydgoska	Nagroda specjalna	Prezydent Miasta Bydgoszczy 2010	Nagroda za promocję sprężonego gazu ziemnego do zasilania samochodów i autobusów, proekologiczne działania oraz promocję miasta.
Pomorski Oddział Obrotu Gazem Gazownia Bydgoska	Nagroda specjalna	Komisja konkursowa VIII Targów Motoryzacji Auto-Show 2010	Nagroda specjalna za innowacyjną ofertę produktową oraz propagowanie nowych rozwiązań.

Dystrybucja

Górnośląska Spółka Gazownictwa	Certyfikat w XII edycji Programu Promocji Kultury Przedsiębiorczości	Przedsiębiorstwo Fair Play	Certyfikat to potwierdzenie, że GSG stosuje normy rzetelnego postępowania w relacjach z klientami, kontrahentami, pracownikami, wspólnikami, społecznością lokalną oraz władzą lokalną i państwową.
Górnośląska Spółka Gazownictwa	Nagroda za najlepsze stoisko na I Międzynarodowych Targach Turystyki, Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej	Organizatorzy targów	Nagroda za ciekawe przedstawienie eksponatów.
Karpacka Spółka Gazownictwa	Nagroda „Jakość Roku"	Polskie Centrum Badań i Certyfikacji SA	"Jakość Roku" to ogólnopolski projekt, którego celem jest wspieranie, rozwijanie oraz upowszechnianie wśród przedsiębiorstw projakościowego podejścia do biznesu.
Karpacka Spółka Gazownictwa	Nagroda „Złota Myśl" w kategorii osoba lub firma finansująca naukę i kulturę polską	Fundacja „Nauka i Zdrowie"	Nagroda przyznawana jest osobom bądź instytucjom szczególnie zasłużonym w dziedzinie kultury i nauki polskiej. Nagrody te wręczane są w dwóch kategoriach: osoba lub firma przyczyniająca się do rozwoju nauki i kultury polskiej oraz osoba lub firma finansująca naukę i kulturę polską.
Karpacka Spółka Gazownictwa	Zintegrowany System Zarządzania ISO UDT-Cert		Jako pierwsza Spółka dystrybucyjna uzyskała jednocześnie czterech certyfikatów z zakresu: jakości, środowiska, bezpieczeństwa informacji i BHP.
Karpacka Spółka Gazownictwa	Jakość roku 2009	Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A., Biznes Raport	Laureat ogólnopolskiego konkursu, wyróżnienie za jakość usług w każdym aspekcie funkcjonowania, między innymi w dążeniu do wysokiej jakości obsługi odbiorców gazu ziemnego.
Karpacka Spółka Gazownictwa	Nagroda „Nowy Impuls"		Wyróżnienie otrzymują osoby, przedsiębiorstwa i instytucje działające na rzecz rozwoju polskiego sektora energetyczno-paliwowego, promujące nowe i energooszczędne technologie, a także kształtujące świadomość społeczną pod kątem efektywności energetycznej, podejmujące działania na rzecz rozwoju energii.
Mazowiecka Spółka Gazownictwa	Mazowiecka Firma roku 2009 – II miejsce w kategorii energetyka i elektrotechnika	Kapituła i organizator konkursu Mazowiecka Firma Roku	Nagroda jest przyznawana firmom, które dążą do świadczenia usług i oferowania produktów na najwyższym poziomie, kierują się profesjonalnym podejściem do klientów.
Pomorska Spółka Gazownictwa	Nagroda Marszałka Województwa Pomorskiego w XII edycji Konkursu o Pomorską Nagrodę Jakości	Pomorska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku	Nagroda za osiągnięcia w zakresie promowania zasada etyki i uczciwości oraz nowoczesnych koncepcji zarządzania, a także zaangażowanie i wkład w rozwój regionu pomorskiego.
Wielkopolska Spółka Gazownictwa	Jakość Roku 2009	Polskie Centrum Badań i Certyfikacji oraz Biznes Raport	Wyróżnienie dla firmy zostało przyznane za wysoką jakość kompleksowej usługi dystrybucji paliwa gazowego.

Poszukiwania i Wydobycie

Geofizyka Kraków	Gazela Biznesu 2008	"Puls Biznesu" Coface Poland	Nagroda przyznawana firmom o najlepszej dynamice sprzedaży i wynikach finansowych, które w ciągu ostatnich 3 lat nie odnotowały straty, cieszące się nieskazitelną reputacją oraz uczciwością wobec kontrahentów, pracowników i Skarbu Państwa. Geofizyka Kraków jest w gronie Gazel Biznesu od roku 2006.
Geofizyka Toruń	Ranking odpowiedzialnych firm 2010 „Gazeta Prawna"	Forum Odpowiedzialnego Biznesu, PricewaterhouseCoopers	8. miejsce w branży paliwowo-energetycznej, najwyższa lokata wśród spółek GK PGNiG.
Poszukiwania Naftowe „Diament"	Najlepsza Firma Województwa Lubuskiego „Lider Lubuskiego Biznesu" w kategorii duże firmy	Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa, Marszałek Województwa Lubuskiego	Poszukiwania Naftowe „Diament" sp. z o.o. jest spółką dbającą o środowisko naturalne, zapewniającą przyjazne miejsce pracy, inwestującą w nowoczesne technologie.
PNiG Jasło	Gazela Biznesu	"Puls Biznesu"	Nagroda przyznawana firmom o najlepszej dynamice sprzedaży i wynikach finansowych, które w ciągu ostatnich 3 lat nie odnotowały straty, cieszące się nieskazitelną reputacją oraz uczciwością wobec kontrahentów, pracowników i Skarbu Państwa.
PNiG Jasło	Lider Województwa Podkarpackiego	Izba Przemysłowo-Handlowa w Rzeszowie	Celem nagrody jest certyfikacja dużych i średnich firm z terenu województwa podkarpackiego oraz nagrodzenie najlepszych z nich tytułem „Lidera Województwa Podkarpackiego".
PNiG Jasło	Diament Forbesa 2010	"Forbes" Dun & Bradstreet	II miejsce wśród największych firm (ponad 250 mln zł przychodu) województwa podkarpackiego. „Diamenty Forbesa" to lista polskich przedsiębiorstw najszybciej zwiększających swą wartość. Lista Diamentów Forbesa została opracowana na podstawie szwajcarskiej metody wyceny wartości firm. Uwzględnia ona zarówno wyniki finansowe, jak i wartość majątku poszczególnych firm, umożliwia mierzenie potencjału przedsiębiorstw, przy uwzględnieniu wielkości realizowanych inwestycji oraz zdolności do powiększania sprzedaży i zysków.
PNiG Kraków	Diamenty Forbsa	"Forbes"	Wyróżnienie w rankingu Diamenty Forbesa w kategorii firm o poziomie przychodów powyżej 250 mln pln w województwie małopolskim.
PNiG Nafta	Platynowy Liść Medialny	Ośrodek Studyjno--Programowy Prasy, Radia i Telewizji Warszawa-Katowice--Kraków, patronat „Rzeczpospolita"	Platynowy Liść Medialny został przyznany za znakomite rezultaty w odkrywaniu złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wprowadzanie i wykorzystywanie najnowocześniejszych technik i technologii wiertniczych, a także za bardzo dobre relacje ze społecznościami lokalnymi w kraju i za granicą.
PNiG Nafta	Diamenty Forbesa	Magazyn Forbes	Spółka znalazła się w rankingu Diamenty Forbesa za osiągane wyniki oraz odporność na wstrząsy gospodarcze. Podstawą oceny był pozytywny rating wiarygodności z lat 2005-2008 (rentowność wg wskaźników EBIT i ROA, wysoka płynność bieżąca i niezaleganie z płatnościami), dodatni wynik finansowy oraz wartość kapitałów własnych. W rankingu firm o przychodach powyżej 250 mln zł pilska Nafta zajęła II miejsce w województwie wielkopolskim i 15. miejsce w kraju.
PNiG Nafta	Gazela Biznesu	"Puls Biznesu"	Pilska Nafta jedną z najbardziej rozwijających się firm polskich. Jest to czwarty tytuł z kolei (w latach 2006-2009)
PNiG Nafta	Nagroda im. Stanisława Staszica	Izba Gospodarcza Północnej Wielkopolski	Spółka została laureatem Konkursu im. Stanisława Staszica w kategorii najbardziej rozpoznawalna marka przedsiębiorstwa regionu północnej Wielkopolski. Kapituła konkursu uznała pilską Naftę za markę kojarzącą się z solidnością, najwyższą jakością usług i działaniami na rzecz społeczeństwa, za przedsiębiorstwo rozpoznawalne nie tylko w Polsce, ale także na świecie, co czyni je gospodarczym ambasadorem miasta i regionu.
ZUN Naftomet	Gazela Biznesu	"Puls Biznesu"	W ramach X edycji programu spółka uznana została za jedną z najdynamiczniej rozwijających się firm.

Inne

BSiPG GAZOPROJEKT	Dolnośląski Certyfikat Gospodarczy	Fundacja „Krzyżowa" dla Porozumienia Europejskiego oraz Zarząd Województwa Dolnośląskiego	Celem programu jest wyróżnianie firm z Dolnego Śląska, które spełniają kryteria dotyczące zasad etyki i uczciwej konkurencji oraz mogą pochwalić się dobrymi wynikami finansowymi i stabilnym zatrudnieniem.
BSiPG GAZOPROJEKT	Gazele Biznesu 2009	"Puls Biznesu"	Zestawienie to lista najbardziej prężnych i wiarygodnych małych i średnich firm w Polsce. Aby w roku 2009 otrzymać to wyróżnienie, należało m.in. w latach 2006-08 odnotowywać zyski oraz przez trzy lata wykazywać stały przyrost sprzedaży.
BSiPG GAZOPROJEKT	Biała Lista – Brązowy Certyfikat wiarygodności rzetelności	Wrocławska Izba Gospodarcza	Spełnienie warunków udziału (rzetelne, terminowe regulowanie należności wobec ZUS, US).
BSiPG GAZOPROJEKT	Najlepsza firma projektowa w Polsce w latach 1990-2010	Izba Projektowania Budowlanego	Celem konkursu było wyłonienie i promocja firm projektowych, które przez ostatnie dwudziestolecie reprezentowały najwyższy, godny naśladowania poziom projektowy. Kryteria oceny: osiągnięcia i reputacja firmy (jak referencje, rekomendacje i wyróżnienia), organizacja firmy i stosowane systemy zarządzania, osiągnięcia z zakresu polityki kadrowej, czynny udział w organizacjach zawodowych i gospodarczych, zakres i jakość ubezpieczeń stosowanych w firmie oraz wyniki finansowe.
BSiPG GAZOPROJEKT	Najlepszy projekt inżynierski roku 2010	Izba Projektowania Budowlanego	Wyróżnienie w konkursie zdobyły dwa projekty: „Modernizacja agregatu sprężającego GT10B + 50P4 w Tłoczni Gazu Hołowczyce" oraz „Centrum Edukacyjno-Turystyczno-Sportowe wraz ze schroniskiem młodzieżowym w Krośnicach". Jury konkursu zwróciło uwagę na takie cechy projektów, jak: innowacyjność, oryginalności i optymalizacja zastosowanych rozwiązań projektowych.
INVESTGAS	Korona Europejska 2009	Kapituła Programu Medialnego „Polska w Europie – Europa w Polsce"	Za konsekwentnie realizowaną strategię zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez budowę podziemnych magazynów gazu w połączeniu z dbałością o przyrodę oraz za modelowe relacje z lokalnym samorządem.
INVESTGAS	Medialny Oscar 2009 dla Prezesa Investgas SA	Ośrodek Studyjno Programowy Prasy, Radia i Telewizji Warszawa-Katowice--Kraków	j.w. Za zarządzanie firmą mającą strategiczne znaczenie dla energetycznego bezpieczeństwa kraju oraz za współpracę z mediami.

Obszarowi Środowisko odpowiada w Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu GK jeden cel strategiczny, którym jest prowadzenie działalności biznesowej w sposób odpowiedzialny i z poszanowaniem środowiska naturalnego. W jego ramach przewidzieliśmy do realizacji 7 celów i 21 działań. Część przedsięwzięć będzie realizowana także w kolejnych latach. W tym rozdziale znajdą Państwo informacje o tym, co dotychczas udało nam się zrealizować.

Środowisko naturalne

Prowadzenie działaności w sposób odpowiedzialny i z poszanowaniem środowiska naturalnego

7.1 Wyzwania i szanse

Nasz biznes nieuchronnie związany jest z ingerencją w zasoby naturalne oraz poszczególne elementy środowiska. Szczególnie istotne jest to zwłaszcza w segmencie Poszukiwanie i Wydobycie, a odpowiedzialność firmy w tym przypadku polega na minimalizacji wpływu na środowisko naturalne, racjonalnym gospodarowaniu zasobami oraz odpadami oraz ewentualnym rekompensowaniu skutków naszej ingerencji.

Z drugiej strony, nasz podstawowy produkt – gaz, w porównaniu z innymi paliwami kopalnymi pozwala na znaczące ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Tak więc upowszechnienie jego wykorzystania jest istotne w dobie globalnego przeciwdziałania zmianom klimatu, zarówno w sposób znany od lat (do kuchenek czy ogrzewania mieszkań), jak i poprzez produkty, które możemy zaoferować dzięki rozwojowi nowego segmentu naszej działalności, którym jest Energetyka. Elektrownie wykorzystujące gaz zamiast tradycyjnego węgla, produkcja energii w skojarzeniu, OZE i wykorzystanie biomasy będzie bardzo korzystnie oddziaływać na atmosfery. Podobny cel środowiskowy i ekonomiczny ma wspieranie popularyzacji samocho-

Katarzyna Chołast
Specjalista
Oddział w Odolanowie PGNiG

Oddział w Odolanowie jest jedynym w Unii Europejskiej producentem helu. Produkowany tu hel wykorzystywany jest między innymi w badaniach naukowych prowadzonych przez czołowe europejskie ośrodki takie jak Europejska Organizacja Badań Jądrowych (CERN) pod Genewą. Najnowszymi technologiami posługujemy się również dla dobra otaczającego nas środowiska naturalnego: odazotowanie gazu ziemnego prowadzimy z użyciem zainstalowanych ostatnio turboekspanderów, w których energia pochodząca z ciśnienia gazu wydobywanego z górotworu zamieniana jest na energię elektryczną. Dzięki temu zmniejszamy zużycie energii wytwarzanej w sposób konwencjonalny.

dów napędzanych sprężonym gazem ziemnym (CNG) – począwszy od samochodów osobowych, skończywszy na autobusach i samochodach dostawczych. Jest to jednym z priorytetów odpowiedzialności PGNiG. Więcej informacji na temat akcji edukacyjnych i promujących gaz znajdą Państwo w rozdziale „Społeczności lokalne".

Mając na uwadze współczesne wyzwania ochrony środowiska związane w szczególności ze zmianami klimatycznymi, wyczerpywaniem się zasobów naturalnych oraz nadmiernym zanieczyszczeniem różnych elementów środowiska (powietrze, woda, gleba), staramy się stale minimalizować swoje oddziaływanie na środowisko we wszystkich obszarach łańcucha wartości firmy (poszukiwania, wydobycie i magazynowanie, dystrybucja, obrót, energetyka), promując jednocześnie innowacyjne i proekologiczne rozwiązania oraz technologie.

Niezależnie od specyfiki działalności jednostki GK PGNiG od lat, wszędzie tam, gdzie były obecne, w kraju i za granicą, kładły szczególny nacisk na kwestie ochrony środowiska, ograniczanie negatywnego wpływu i proekologiczne inwestycje. Znalazło to odzwierciedlenie w celach i działaniach przyjętych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu. Dbałość o środowisko naturalne jest jednym z sześciu głównych celów naszej Strategii.

PGNiG uznaje, że najważniejszym wyzwaniem jest takie prowadzenie działalności, by sprawnie i efektywnie wykorzystać szeroki zakres swojego oddziaływania dla dobra środowiska, a wszelkie zagrożenia przekształcić w szanse.

Systemy Zarządzania Środowiskowego
w jednostkach organizacyjnych GK PGNiG

Jednostki GK PGNiG, w których wdrożono:

- System Zarządzania Środowiskowego ISO 14001 oraz HSE
- System Zarządzania Środowiskowego ISO 14001
- pozostałe jednostki
- Centrala Spółki i Oddziały PGNiG SA, w tym Oddziały Obrotu Gazem (OOG)
- Spółki GK PGNiG, w tym Spółki Gazownictwa (SG)
- Zakłady Gazownicze (ZG) Spółek Gazownictwa

Systemy Zarządzania Środowiskowego (certyfikaty) w jednostkach GK PGNiG

Jednostka PGNiG	Data wdrożenia/certyfikacji	Data recertyfikacji
Centrala	Lipiec 2009	
Oddział Odolanowie	Maj 2003	Grudzień 2009
Oddział w Sanoku	Maj 2004	Luty 2008
Oddział w Zielonej Górze	Kwiecień 2002	Czerwiec 2005
		Kwiecień 2008
Dolnośląska Spółka Gazownictwa	Maj 2005	Lipiec 2008
Górnośląska Spółka Gazownictwa	Październik 2004	Listopad 2007
Pomorska Spółka Gazownictwa SA	Grudzień 2005	
Karpacka Spółka Gazownictwa	Wrzesień 2009	
Mazowiecka Spółka Gazownictwa SA	w trakcie wdrożenia	
Wielkopolska Spółka Gazownictwa SA	w trakcie wdrożenia	
Geofizyka Kraków*	Listopad 2001	Maj 2005
		Maj 2008
Geofizyka Toruń*	Styczeń 2004	Styczeń 2008
Poszukiwania Nafty i Gazu „Kraków"*	Listopad 2009	
Poszukiwania Nafty i Gazu „Jasło"*	Listopad 2001	Październik 2007
		Październik 2009
Poszukiwania Nafty i Gazu Nafta „Piła"	Czerwiec 2000	Grudzień 2006
		Grudzień 2009
Poszukiwania Naftowe „Diament"	Listopad 2005	Luty 2007
		Styczeń 2010
ZRG Krosno	Listopad 2005	Grudzień 2008
BUG Gazobudowa Zabrze	Wrzesień 2001	Grudzień 2007
BN Naftomontaż	Grudzień 2004	Grudzień 2007
ZRUG w Pogórskiej Woli	Maj 2006	Marzec 2009
GAZOPROJEKT	Grudzień 1999	Grudzień 2008
INVESTGAS	Grudzień 2005	Grudzień 2007

* jednostki posiadające system zarządzania HSE (Health, Safety and Environment)

7.2 Ludzie i systemy

Wypełnianie wymagań z zakresu ochrony środowiska wymaga szerokiej wiedzy i doświadczenia, przede wszystkim ze względu na zmieniające się prawo ochrony środowiska oraz rosnącą wagę tych zagadnień. GK PGNiG może poszczycić się doskonałą kadrą, posiadającą zarówno kierunkowe wykształcenie, jak i długoletnią praktykę zawodową.

W 2009 roku w całej GK PGNiG specjalistyczne szkolenia z zakresu ochrony środowiska przeszło **1 511 osób**, a łączny koszt szkoleń i studiów z zakresu ochrony środowiska wyniósł prawie **220 tys. zł**.

Systemy Zarządzania Środowiskowego

Już przeszło 70% jednostek GK PGNiG posiada wdrożone systemy zarządzania środowiskowego oparte na normie PN-EN ISO 14001, często zintegrowane z innymi systemami, m.in. zarządzania jakością, bezpieczeństwem i higieną pracy oraz bezpieczeństwem informacji. Funkcjonujące od kilku lat systemy stawiają PGNiG w grupie silnych i wiarygodnych środowiskowo przedsiębiorstw, na rynku polskim, ale też na rynkach zagranicznych – duńskim, norweskim, pakistańskim, egipskim etc.

Dzięki funkcjonowaniu SZŚ nie tylko możemy spełniać wymagania określone poprzez obowiązujące regulacje prawne, ale również lepiej odpowiadać na oczekiwania naszych klientów i społeczności, wśród których operujemy, budować ich zaufanie do PGNiG.

Dobrze funkcjonujące systemy zarządzania środowiskowego mogą zapewnić także zmniejszenie kosztów działalności przedsiębiorstwa poprzez racjonalne zużycie i optymalizację doboru surowców, materiałów i produktów (na przykład surowce wtórne), wzrost efektywności wykorzystywania zasobów infrastrukturalnych, redukcję ilości emitowanych zanieczyszczeń i wytwarzanych odpadów oraz kosztów ich utylizacji, mniejsze zapotrzebowanie na energię i wodę oraz redukcję kosztów ich użycia. SZŚ przekładają się również na wzrost bezpieczeństwa pracy i zwiększenie świadomości roli pracowników w oddziaływaniu firmy na środowisko naturalne.

W 2009 roku większość spółek, w których wymagany był proces recertyfikacji, wypełniło odpowiednie zobowiązania warunkujące podtrzymanie nadanych wcześniej uprawnień.

W 2009 roku certyfikat uzyskały **Karpacka Spółka Gazownictwa, Poszukiwania Nafty i Gazu Kraków oraz Centrala Spółki PGNiG SA**.

Respektujemy przepisy ochrony środowiska, nie ponosząc kar środowiskowych

Wszystkie jednostki organizacyjne wchodzące w skład Grupy Kapitałowej PGNiG posiadają stosowne pozwolenia i decyzje na korzystanie ze środowiska. Pozwolenia są zawsze aktualizowane lub zastępowane nowymi, gdy tylko pojawiają się istotne zmiany w działalności jednostek bądź wymagają tego znowelizowane przepisy.

W 2009 roku pomimo licznych kontroli wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska i okręgowych urzędów górniczych, na jednostki GK PGNiG nie nałożono żadnych kar środowiskowych.

Wielkość emisji metanu z działalności jednostek GK PGNiG w latach 2007-2009 (w Mg)

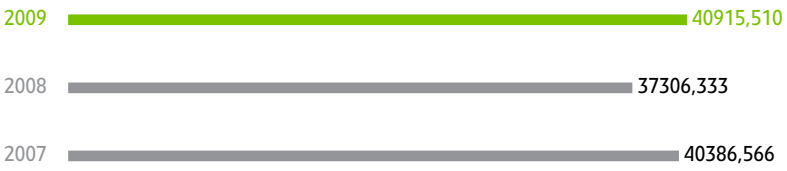

7.3 Emisje gazów cieplarnianych

Przeciwdziałamy zmianom klimatycznym poprzez kontrolę emisji gazów cieplarnianych

Jednostki GK PGNiG dbają o obniżenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń gazowo-pyłowych wprowadzanych do powietrza poprzez wykorzystanie gazu jako paliwa o niskiej emisji zanieczyszczeń, poprzez monitoring zużycia paliw, obniżanie energochłonności procesów technologicznych, a także poprzez modernizację lub wymianę źródeł ciepła, wykorzystywanych na własne potrzeby.

Spółki wchodzące w skład GK PGNiG podczas prowadzenia działalności wprowadzają do powietrza zanieczyszczenia pyłowe i gazowe powstające podczas spalania paliw w silnikach spalinowych (pojazdów i maszyn), w źródłach (ciepła lub technologicznych), procesach technologicznych w kopalniach ropy naftowej i gazu ziemnego oraz podczas prowadzenia prac pomocniczych (malowanie, spawanie, obróbka drewna etc.). Zanieczyszczenia przedostają się do powietrza w sposób zorganizowany (poprzez emitery punktowe, stacjonarne) i niezorganizowany, m.in. z procesu malowania.

Zestawienie emisji dwutlenku węgla w roku 2009 w instalacjach GK PGNiG objętych SHUE (w Mg)

Nazwa instalacji	Numer KPRU	Przydział emisji	Emisja w 2009	Pozostało
KPMG Mogilno	PL- 898-08	26 642,00	8 521,40	18 120,60
PGNiG SA Oddział w Odolanowie	PL-562-05	11 181,00	11 872,97	-691,97
PGNiG SA Oddział w Odolanowie	PL-950-08	30 495,00	27 392,06	3 103,00
PGNiG SA, Oddział w Zielonej Górze, Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego Dębno	PL-563-05	31 664,00	28 573,00	3 091,00
		99 982,00	76 360,00	23 622,00

Emisja do powietrza wg rodzaju związku (tys. ton)

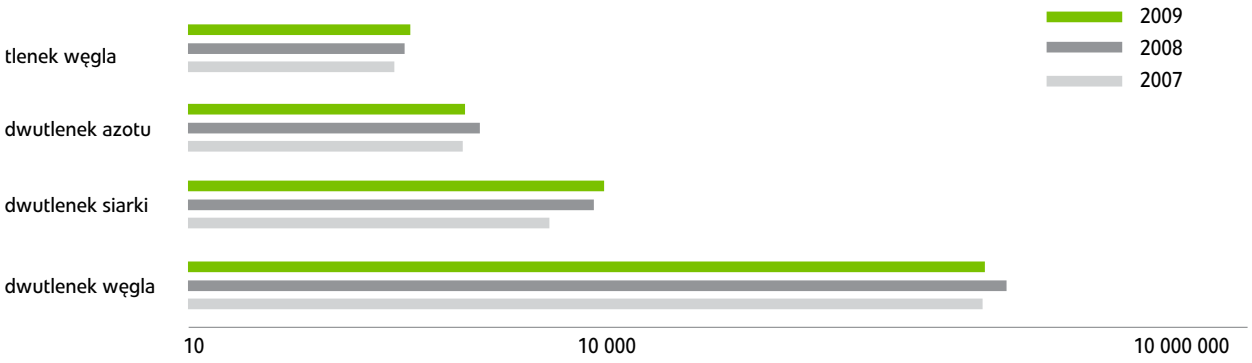

Obowiązujące uregulowania prawne dotyczące kontroli i redukcji emisji gazów cieplarnianych spowodowały konieczność wprowadzenia procesu monitorowania i raportowania emisji CO_2 w jednostkach PGNiG podlegających wspólnotowemu systemowi handlu uprawnieniami do emisji (SHUE).

W ramach prac nad ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych jednostki GK PGNiG wprowadziły wewnętrzne i zewnętrzne systemy kontroli jakości gazu, wykorzystanie własnych akredytowanych laboratoriów na zgodność z normą ISO 17025 do prowadzenia pomiarów i analiz porównawczych, kontrolę i walidację poprawności funkcjonowania chromatografów procesowych, wewnętrzne arkusze obliczeniowe wielkości emisji CO_2, unowocześnienie układów pomiarowych ilości wykorzystywanego gazu. W odniesieniu do emisji metanu z sektora górnictwa naftowego opracowano jednolite wskaźniki emisji, natomiast w sektorze gazowniczym trwają aktualnie prace nad wspólną metodologią rozliczania emisji gazu spójną dla wszystkich spółek gazowniczych.

W roku 2009 emisje podstawowych zanieczyszczeń gazowych: dwutlenku węgla, metanu, dwutlenku siarki, tlenków azotu (w przeliczeniu na NO_2) i tlenku węgla, pochodzących przede wszystkim ze spalania paliw w źródłach ciepła i technologicznych, utrzymywały się na podobnym do lat ubiegłych poziomie. W **roku 2009** mogliśmy zaobserwować niewielki wzrost emisji metanu w stosunku do roku 2008, jakkolwiek poziom tej emisji mieści się w granicach z lat ubiegłych.

7.4 Zużycie wody, ścieki i odpady

Optymalizujemy zużycie wody i wytwarzanie ścieków

Niedostatek i pogarszająca się jakość wody w zasobach krajowych jest dla GK PGNiG problemem istotnym z punktu widzenia aspektów jakościowych, ekonomicznych, ale również ochrony środowiska.
Spółki GK PGNiG zaopatrują się w wodę z własnych ujęć lub z sieci wodociągowej głównie na potrzeby socjalne, a w mniejszym stopniu do procesów technologicznych.

Zmiany roczne wielkości zużywanej wody w dużej mierze uzależnione są od liczby realizowanych prac poszukiwawczych i inwestycyjnych.
W 2009 roku zmniejszyło się zużycie wody wodociągowej z 511,8 tys. m^3 do 467,70 tys. m^3 oraz nieznacznie wzrósł pobór wody z własnych ujęć.

Ścieki wytwarzane przez jednostki PGNiG są odprowadzane do sieci kanalizacyjnej (zgodnie z podpisanymi umowami z zakładami wodno-kanalizacyjnych) bądź do wód powierzchniowych lub ziemi (zgodnie z warunkami zawartymi w pozwoleniach wodno-prawnych), po wcześniejszym ich podczyszczeniu lub oczyszczeniu w przyzakładowych oczyszczalniach ścieków.

W 2009 roku uległa zmniejszeniu ilość ścieków wywiezionych do oczyszczalni z szamb własnych na rzecz zwiększonej ilości zrzutów do sieci kanalizacyjnych.

Pobór wód powierzchniowych i podziemnych w latach 2006-2009 wg źródeł zaopatrzenia (tys. m^3)

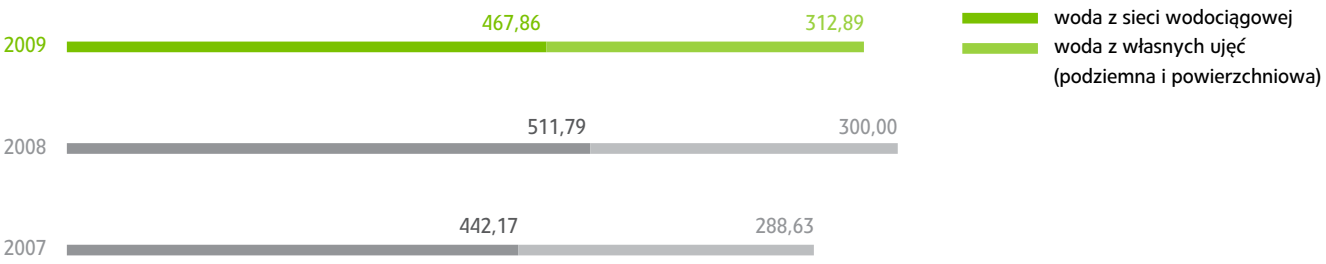

Ilość wytworzonych wód złożowych w latach 2007-2009 (tys. m^3)

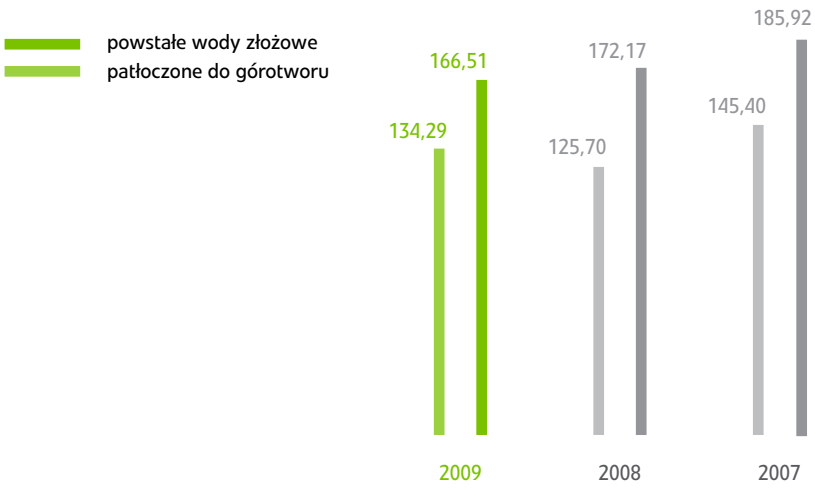

Ilości wytworzonych ścieków w latach 2007-2009
wg. miejsca odprowadzenia

- Ścieki do kanalizacji
- Ścieki wywiezione do oczyszczalni z szamb własnych
- Ścieki wprowadzone do wód powierzchniowych i do ziemi również z własnych oczyszczalni

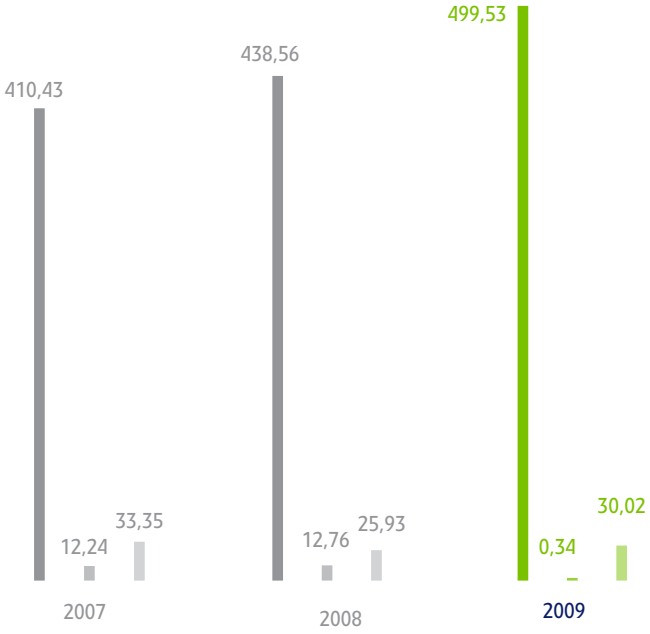

Osobną kategorię w gospodarce wodno-ściekowej w skali GK PGNiG stanowią wody złożowe powstające przy eksploatacji złóż. W znacznej mierze wody złożowe są zatłaczane w celu intensyfikacji wydobycia, do tych samych struktur geologicznych, z których zostały wydobyte wraz z węglowodorami. Te wody złożowe, których zatłoczenie nie było możliwe, są kwalifikowane do odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne o kodzie 010102, a następnie składowane w górotworze na podstawie posiadanych przez spółkę koncesji na składowanie odpadów w górotworze lub unieszkodliwiane przez zewnętrzne podmioty posiadające stosowne zezwolenia oraz doświadczenie w tym zakresie.

Ilość wytworzonych odpadów wiertniczych w latach 2007-2009 (w tys. Mg)

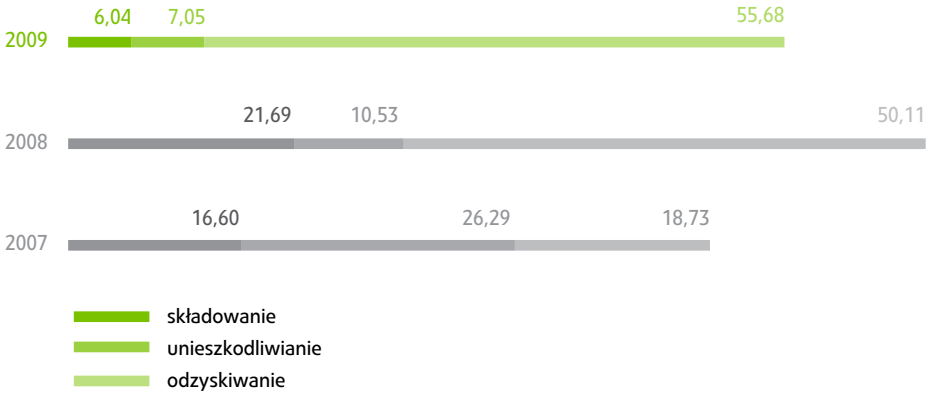

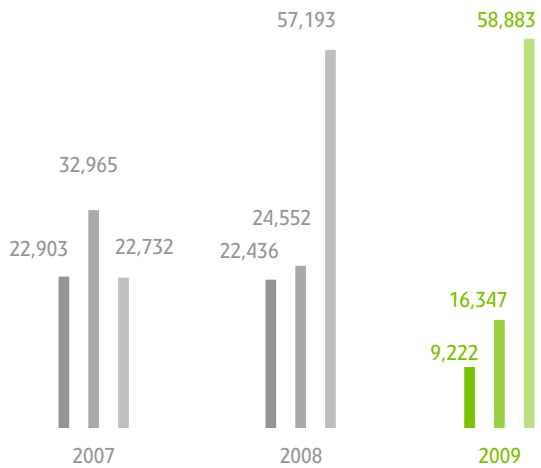

Odpady

Racjonalnie gospodarujemy odpadami.
W skali całej GK PGNiG w 2009 roku wytworzono 84,5 tys. Mg odpadów (o 19% mniej niż w roku 2008) z wyłączeniem odpadów komunalnych, które zostały przekazane do odzysku, unieszkodliwienia, złożone na składowiskach bądź zgromadzone do późniejszego zagospodarowania.

Sumaryczna ilość wytworzonych odpadów z wyłączeniem niesegregowanych odpadów komunalnych (w tys. Mg)

- składowanie
- unieszkodliwianie
- odzyskiwanie

Robert Plesiewicz
Specjalista ds. marketingu
INVESTGAS

INVESTGAS S.A. to firma ukierunkowana na rozwój i modernizację branży gazowniczej i energetycznej, ze szczególnym uwzględnieniem podziemnych magazynów gazu. Jakość, bezpieczeństwo i ochrona środowiska to priorytety, którymi kierujemy się w naszej działalności. To przekłada się na cele wyznaczone w Zintegrowanym Programie Doskonalenia Zarządzania na lata 2010-2012 oraz konkretne rozwiązania stosowane podczas realizacji kontraktów. Uwarunkowania środowiskowe uwzględniane są już na etapie projektowania inwestycji, również od naszych wykonawców wymagamy racjonalnej gospodarki, minimalizującej ilości odpadów.

Około 80% to odpady wiertnicze. Składa się na nie urobek skalny, powstający podczas wiercenia odwiertów ropnych lub gazowych oraz płuczki wiertnicze (mieszaniny minerałów ilastych, chemikaliów i wody, które pozwalają wyprowadzać zwierciny na powierzchnię ziemi). Jednostki GK PGNiG od wielu lat sukcesywnie ograniczają ilości i szkodliwość powstających odpadów. Znaczna część powstających odpadów jest zagospodarowywana. Odpady urobku skalnego są oddzielane od płuczki wiertniczej na sitach wibracyjnych i innych urządzeniach.

W związku z wyzwaniami związanymi z gospodarką odpadami GK PGNiG określiła cele i zobowiązania prowadzące do ograniczenia lub ponownego wykorzystania wytwarzanych odpadów. Wdrożony w każdej jednostce organizacyjnej PGNiG program gospodarki odpadami preferuje przekazywanie odpadów do odzysku. Odpady, które ze względów technologicznych muszą być poddane unieszkodliwieniu, są przekazywane specjalistycznym firmom legitymującym się stosownymi zezwoleniami.

7.5 Inne działania i przedsięwzięcia prośrodowiskowe

Jedenaście zakładów z PGNiG z racji ilości gromadzonych substancji niebezpiecznych (gaz ziemny, ropa naftowa, LPG, mieszanka propan-butan) na terenie zakładu, podlega rygorom przepisów o poważnej awarii przemysłowej, przy czym dziewięć kwalifikuje się jako Zakłady Dużego Ryzyka (ZDR; Oddział w Odolanowie, Oddział w Zielonej Górze – KRNiGZ Dębno i PMG Wierzchowice, Odazotownia Grodzisk, Oddział w Sanoku – PMG Strachocina, PMG Swarzów, PMG Husów, PMG Brzeźnica oraz KPMG Mogilno – Investgas SA), a dwa zalicza się do Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR; Mazowiecka Spółka Gazownictwa Oddział Zakład Gazowniczy Białystok, Rejon Dystrybucji Gazu Ełk, Oddział w Zielonej Górze – KRNiGZ Zielin).
W 2009 roku w żadnej z wymienionych jednostek GK PGNiG nie wystąpiły poważne awarie przemysłowe, nie zaistniały również zdarzenia środowiskowe, które miałyby jakikolwiek wpływ na stan środowiska czy zdrowie ludzi.

Pozostałe podmioty GK PGNiG nie gromadzą natomiast takich ilości magazynowanych substancji niebezpiecznych, które zakwalifikowałyby je do grup podwyższonego ryzyka.

Prowadzimy badania i monitoring stanu środowiska

Wykonywanie badań środowiskowych przez jednostki GK PGNiG wynika z jednej strony z obowiązującego w tym zakresie prawodawstwa, z drugiej strony, jest cennym źródłem wiedzy – dzięki badaniom oddziały i spółki pozyskują dane i informacje do dokumentacji, operatów, raportów oraz planowania działań środowiskowych. Badania i monitoring stanu środowiska pozwalają również na ustalenie stanu środowiska przed, w trakcie i po realizacji przedsięwzięcia. Obejmują one między innymi emisję zanieczyszczeń do powietrza, stan wód powierzchniowych i podziemnych, jakość ścieków, gleb i gruntów, natężenie hałasu, oddziaływanie pól elektromagnetycznych. Monitorujemy także szczelność podziemnych magazynów gazu oraz zawartość składników niebezpiecznych przede wszystkim w odpadach i ewentualnie w wodach złożowych. Dzięki badaniom na bieżąco kontrolujemy stan środowiska, ale również możemy identyfikować ewentualne zagrożenia powstałe w przeszłości.

Przywracamy do użytkowania zdegradowane tereny

Jest to związane z realizacją przyjętych celów środowiskowych w jednostkach GK PGNiG, które od kilku lat likwidują efekty przeszłej działalności, w tym poprzedników prawnych spółki PGNiG, m.in. gazowni miejskich.

W 2009 roku w ramach tych prac przeprowadzono rekultywacje: zanieczyszczonych gleb na kopalniach, ekspedytach ropy, terenów po przeprowadzonych wierceniach, gruntów po likwidacjach i rekonstrukcjach odwiertów, terenów po gazowniach klasycznych. W 2009 roku rozpoczęto rekultywacje na terenie nieruchomości stanowiących majątek nieprodukcyjny, administrowanych przez Centralę Spółki PGNiG SA, tj. Wałbrzych, Wrocław, Jugowice, Świdnica, Lądek Zdrój, Ziębice. Oddziały eksploatacyjne przeprowadziły **w 2009 roku** rekultywacje na terenie działalności Oddziału w Zielonej Górze – biologiczne oczyszczanie gruntów zanieczyszczonych ropopochodnymi substancjami na terenie ekspedytów ropy naftowej „Mozów" i "Jarszewo", „Wałowice", KRN Kije oraz przeprowadziły badania stanu środowiska gruntowo-wodnego pod kątem przeprowadzenia prac rekultywacyjnych. Wielkopolska Spółka Gazownictwa zlikwidowała zbiorniki ze smołą pogazową na terenie nieruchomości w Kaliszu, natomiast Pomorska Spółka Gazownictwa przeprowadziła proces remediacji wód gruntowych na terenie nieruchomości w Sopocie i Kowalewie Pomorskim. Spółki poszukiwawcze przeprowadziły prace rekultywacyjne wokół odwiertów poszukiwawczych i rekonstruowanych (łącznie 30 odwiertów). Spółki zaangażowane w budowę gazociągów w 2009 roku rekonstruowały tereny budowy gazociągów.

Sukcesywnie likwidujemy negatywne skutki przeszłej działalności górnictwa węglowodorów

PGNiG w ramach ograniczania negatywnych skutków przeszłych działań likwiduje obiekty, które są spuścizną po eksploatacji ropy naftowej sprzed wielu dziesiątków lat, to jest – odwierty, kopanki i doły urobkowe. Prace likwidacyjne są bardzo kosztowne i wymagają specjalistycznego sprzętu oraz efektywnych technologii. Pozyskiwanie oleju skalnego z naturalnych wycieków w Karpatach prowadzone było od niepamiętnych czasów. Zapotrzebowanie na ropę naftową doprowadziło w XIX wieku do rozwoju techniki kopania szybów (kopanek). Kopanki negatywne lub wyeksploatowane były „porzucane" lub niewłaściwie likwidowane. Obecnie w wielu rejonach Karpat odnajdywane są takie kopanki, które stwarzają zagrożenie nie tylko dla środowiska, ale także dla ludzi i zwierząt. **Na obszarach górniczych PGNiG są one sukcesywnie likwidowane, pomimo że Spółka nie przyczyniła się do ich powstania ani nie była ich właścicielem**.

Inwestycje uwzględniające aspekty środowiskowe

GK PGNiG prowadzi szereg inwestycji z myślą o ochronie środowiska. To między innymi jeden z kierunków rozwoju naszego biznesu – budowa i uruchomianie nowych stacji tankowania CNG, ale też wiele mniej spektakularnych, lecz ważnych dla środowiska przedsięwzięć. Z jednej strony, są one związane z codziennym funkcjonowaniem spółek GK i dotyczą np. zakupu samochodów na gaz ziemny, instalowania kolektorów słonecznych czy termomodernizacji obiektów.

Z drugiej strony, dbałość o środowisko przejawia się w prowadzeniu naszej działalności biznesowej w określony sposób. Ważną grupę tego rodzaju inwestycji stanowią przedsięwzięcia związane z segmentem Poszukiwanie i Wydobycie – zakup na wiertnie agregatów prądotwórczych, przebudowa instalacji na kopalniach służących do odsiarczania gazu i ropy naftowej oraz zatłaczania odpadów, modernizacja instalacji wód złożowych, odwiertów i przezbrajanie ich na zatłaczanie wód złożowych do struktur geologicznych. Inną grupę stanowią: modernizacja kotłowni gazowych i układów kogeneracyjnych w celu ograniczenia emisji ze źródeł energetycznych, wymiana gazociągów żeliwnych na PE. W ramach prac remontowych wykonywane są głównie zabezpieczenia zbiorników, ich obwałowania i uszczelnianie podłoża, remonty kotłów gazowych, układów pomiarowych i nawadniania. **Znaczne zmniejszenie nakładów na ochronę środowiska wynika ze stopnia realizacji zaplanowanych celów, tj. wykonania w latach poprzednich najbardziej kosztownych inwestycji (np. wymiany gazociągów żeliwnych na PE).**

Nakłady na działania inwestycyjne i modernizacyjne w zakresie działań środowiskowych w latach 2007-2009 (zł)

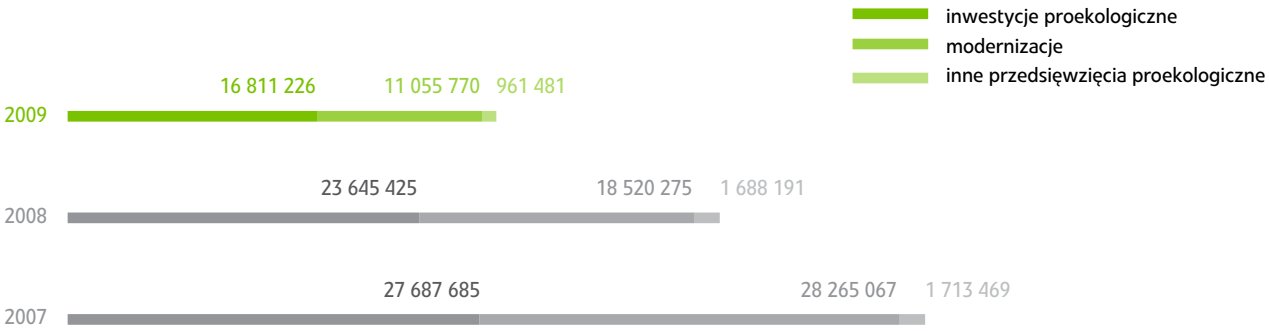

Uwzględniamy rozwiązania techniczne i technologiczne chroniące środowisko w procesie inwestycyjnym

Aspekt środowiskowy zaczyna mieć istotne znaczenie przy wyborze lokalizacji, technologii oraz przyszłych kosztów eksploatacyjnych, a ujednolicenie sposobu postępowania w zakresie spełnienia wymagań ochrony środowiska dla projektowanych i realizowanych przedsięwzięć uznajemy za jedno z ważniejszych osiągnięć PGNiG. **Kwestie wyboru technologii prośrodowiskowych zostały wpisane do strategii spółki.**

Koszty prac remontowych w zakresie działań prośrodowiskowych w latach 2007-2009

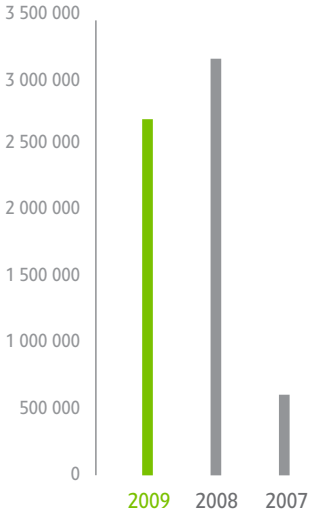

W odniesieniu do warunków lokalizacyjnych analizie podlega występowanie obszarów chronionych, obszarów Natura 2000 lub innych cennych przyrodniczo terenów, które – z jednej strony – wymagają specjalnych procedur postępowania w trakcie realizacji inwestycji lub przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej, z drugiej strony, ograniczają realizację planowanych zadań. Podejmując przedsięwzięcia inwestycyjne, wymagające przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, jednostki GK PGNiG dotrzymują wszystkich procedur i przygotowują raporty środowiskowe.

Dzięki nowoczesnym rozwiązaniom technologicznym możemy ograniczyć ujemny wpływ na szatę roślinną i świat zwierzęcy poprzez zmniejszenie obszarów wycinki drzew, zabezpieczanie systemów korzeniowych w trakcie prac ziemnych, ograniczenie wibracji, emisji hałasu oraz zanieczyszczeń, zwłaszcza w porach godowych i lęgowych zwierząt.

W 2009 roku jednostki GK PGNiG realizowały 45 przedsięwzięć w 71 obszarach Natura 2000. Było to możliwe dzięki doświadczonej kadrze i wysokim standardom zarządzania w obszarze ochrony środowiska.

PGNiG uczestniczy także w inicjatywach na rzecz propagowania idei zrównoważonego rozwoju w branżach energetycznej i paliwowej. PGNiG jest m.in. aktywnym członkiem i partnerem strategicznym Forum Odpowiedzialnego Biznesu. Misją Forum jest upowszechnianie idei odpowiedzialnego biznesu jako standardu obowiązującego w Polsce w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw, zadowolenia społecznego i poprawy stanu środowiska. Przedstawiciele PGNiG zasiadają także w Społecznej Radzie Narodowego Programu Redukcji Emisji.

7.6 Co planujemy

Przede wszystkim planujemy dalszą systematyczną realizację Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu GK:

- wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego w pozostałych jednostkach GK PGNiG;
- równolegle pewne elementy wdrażanych i/lub udoskonalanych SZŚ planujemy wykorzystywać i włączać do systemów HSE (Health, Safety and Environment) – międzynarodowych standardów zarządzania, które są obecnie praktycznie niezbędne w przypadku spółek operujących na rynkach zagranicznych i coraz częściej pożądane przy współpracy z partnerami zagranicznymi na rynku polskim.
- w zatwierdzonych zasadach, dotyczących przygotowania, planowania i realizacji inwestycji oraz remontów w jednostkach PGNiG SA zostały uwzględnione aspekty ochrony środowiska. W wielu spośród pozostałych jednostek GK PGNiG SA są już stosowane rozwiązania spełniające co najmniej wymagania dobrych praktyk prośrodowiskowych, a tam gdzie to niezbędne, najlepszych dostępnych technologii (BAT);
- doskonalenie i ujednolicanie stosowanych przez nas metod oceny wpływu naszych obiektów i instalacji na środowisko – na każdym z etapów ich funkcjonowania (projektowanie i budowa, eksploatacja, likwidacja).
- ustaliliśmy jednolite dla wszystkich jednostek GK metody raportowania informacji o elementach środowiska, a także o wpływie działalności GK na jego stan. Dzięki tak gromadzonym, obiektywnym i porównywalnym danym możemy sporządzać raporty i sprawozdania według wspólnych dla wszystkich jednostek GK wewnętrznych standardów;
- promocję gazu ziemnego jako paliwa przyjaznego dla środowiska. Jako główny krajowy producent i dostawca na polski rynek gazu ziemnego czujemy się odpowiedzialni za ograniczanie szkodliwych emisji do powietrza poprzez promocję coraz powszechniejszego stosowania tego najbardziej przyjaznego dla środowiska konwencjonalnego paliwa. Zakładamy również dalszą rozbudowę sieci stacji tankowania CNG oraz produkcję energii z paliwa gazowego w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła (kogeneracja). Na potrzeby GK powstała „Strategia działania GK PGNiG w zakresie rozwoju rynku gazu ziemnego do napędu pojazdów (CNG)";
- dalsze działania na rzecz zwiększania świadomości ekologicznej naszych pracowników poprzez systematyczne szkolenia, akcje informacyjne, promowanie proekologicznych postaw i rozwiązań w miejscu pracy.

7.7 Dobre praktyki

PGNiG, Elektrociepłownia gazowa PGNiG i Tauron Polska Energia SA

W Stalowej Woli w drugiej połowie 2014 roku rozpocznie pracę największa w Polsce elektrociepłownia gazowa. Gorąca woda będzie wykorzystywana na potrzeby komunalne miast Stalowa Wola i Nisko, parę technologiczną będą natomiast użytkować pobliskie zakłady przemysłowe. Blok uzupełni moce po wycofaniu części istniejących instalacji energetycznych wykorzystujących węgiel jako paliwo, przez nastąpi blisko trzykrotne obniżenie emisji dwutlenku węgla.

Oddział w Odolanowie, PGNiG – uruchomienie i optymalizacja turboekspanderów wytwarzających energię elektryczną w wyniku rozprężania gazu

W instalacji odazotowania gazu ziemnego pierwsze dwa turboekspandery zainstalowano w 2005 roku, kolejne dwa w roku 2009. W turboekspanderach energia pochodząca z rozprężenia gazu ziemnego dostarczanego pod naturalnym ciśnieniem ze złóż krajowych zamieniana jest na energię elektryczną, która oddawana jest do sieci zakładowej i służy wspomaganiu zapotrzebowania na ciepło technologiczne w instalacji odazotowania gazu.

Karpacka Spółka Gazownictwa – produkcja energii w skojarzeniu

Na terenie działania Karpackiej Spółki Gazownictwa pracuje wiele agregatów kogeneracyjnych oraz turbin gazowych (m.in. Cmolas, Grabownica k/Sanoka, Mełgiew k/Lublina, Przeworsk, Stężyca k/Lublina, Tuchów k/Tarnowa, Zakopane, Zgłobień k/Rzeszowa, Rzeszów, Lublin, Nowa Sarzyna, Rzeszów, Starachowice i Tarnów), dzięki czemu uzyskuje się lepsze wykorzystanie paliw pierwotnych i ograniczenie straty w przesyle energii nawet o 6%.

Wielkopolska Spółka Gazownictwa – zastosowanie nowoczesnych technologii podczas budowy gazociągu Trzemeszno-Witkowo

W dwóch lokalizacjach wykorzystano do budowy gazociągu metodę przewiertu kierunkowego – pod dnem jeziora Bystrzyce (dł. 289 m) oraz pod lasem państwowym (dł. 446 m) – uniknięto wycinki drzew i zarazem zmiany trasy przebiegu gazociągu. Metody te są z powodzeniem stosowane od lat w działalności spółek gazowniczych i pozwalają na ograniczenie wpływu na środowisko.

Poszukiwania Nafty i Gazu Nafta „Piła" – trzy odwierty na półwyspie Synaj na przełomie lat 2009/2010

Rejon wierceń znajdował się nad Morzem Czerwonym w odległości 100 m od morza, w sąsiedztwie znanego kurortu turystycznego Sharm El Sheikh. Bliskość morza ze szczególnie cenionym rezerwatem koralowców nie dopuszczała zanieczyszczenia wody morskiej środkami ropopochodnymi. Teren wiertni został specjalnie przygotowany i zabezpieczony przed wyciekami płynów i olejów wykorzystywanych w procesie wiercenia. Wiercenie odbywało się w technologii „dry location" (sucha lokalizacja), urobek i płyny wiertnicze były magazynowane w szczelnych kontenerach, następnie po wstępnym odfiltrowaniu i osuszeniu przewożone do miejsca utylizacji. Dotyczyło to także wody i odpadów. Często przeprowadzano próbne alarmy w celu likwidacji skutków wycieków płynów i olejów. Wszystkie miejsca potencjalnych wycieków były ściśle monitorowane. Każdy wolny czas wykorzystywany był do szkolenia teoretycznego oraz praktycznego naszej egipskiej załogi. PNiG Nafta Piła jako pierwsza wykonała prace wiertnicze w tym rejonie, w tak zaostrzonych warunkach. To dla nas źródło bogatego doświadczenia, co zapewne zaowocuje w przyszłości. Te same metody są powszechnie stosowane przy wierceniach w Polsce.

Budowa komory śrutowniczej i kabino-suszarki lakierniczej

Spółka na terenie swojego zaplecza technicznego zrealizowała inwestycję obejmującą budowę hali, w której zamontowano nowoczesną i proekologiczną komorę śrutowniczą i kabino-suszarkę lakierniczą firmy SciTeeX.

Dotychczas czyszczenie detali wielkogabarytowych w pilskiej Nafcie zlecane było podwykonawcom lub wykonywane było na zewnątrz pomieszczeń i powodowało emisję pyłów do powietrza w sposób niezorganizowany i powstawanie dużej ilości odpadów. W celu usystematyzowania zadania, polepszenia warunków pracy i unowocześnienia procesu – mając na uwadze „zorganizowanie emisji gazów i pyłów do powietrza" oraz „minimalizację powstających przy tym odpadów" – pilska Nafta podjęła wyzwanie inwestycyjne polegające na wybudowaniu hali przeznaczonej na zamontowanie nowoczesnej komory śrutowniczej i kabino-suszarki lakierniczej. Zastosowanie kabino-suszarki lakierniczej i komory śrutowniczej zdecydowanie poprawi warunki technologiczne, wydajności wytwórczej, bezpieczeństwa i higieny pracy, ekonomiczne, ochrony środowiska, lokalowe.

INVESTGAS – uwzględnienie aspektu ochrony środowiska w procesie inwestycyjnym

Uwarunkowania środowiskowe uwzględniane są na etapie projektowania – celem jest ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni terenu oraz zmniejszenie ryzyka emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Spółka w 2009 roku zastosowała w szczególności następujące rozwiązania:

- zastosowanie w PMG Kosakowo odwiertów kierunkowych z jednego placu znacznie zmniejszyło powierzchnię terenu zajętego pod inwestycje;
- zastosowanie w PMG Kosakowo azotu zamiast oleju mineralnego do izolowania stropu wyrobisk w czasie ługowania wyeliminuje ryzyko zanieczyszczenia środowiska substancjami ropopochodnymi.

W Zintegrowanym Programie Doskonalenia Zarządzania na lata 2010-2012 przewidziano m.in.:

- ograniczenie zużycia energii w siedzibie Investgas o min. 10% (automatyzacja systemu ogrzewania i klimatyzacji);
- egzekwowanie od wykonawców racjonalnej gospodarki środkami w celu zmniejszenia do minimum ilości odpadów powstałych w trakcie realizacji inwestycji.

7.8 Nagrody i wyróżnienia

W 2009 roku w rankingu „Gazety Prawnej" Firm odpowiedzialnych społecznie, PGNiG SA uzyskało maksymalną liczbę 100 punktów w kryterium odpowiedzialności ekologicznej. W 2010 roku w tym samym rankingu "Dziennika Gazety Prawnej" w obszarze środowisko ze względu na zmianę przyjętych kryteriów oceny otrzymaliśmy 84 punkty, co skłania nas do ciągłego weryfikowania naszych postępów na tym polu.

Informacje na temat nagród i wyróżnień za ekologiczną działaność jednostek GK PGNiG znajdą Państwo w rozdziałach "Rynek" oraz „Społeczności lokalne".

Społeczności lokalne

Dialog i współpraca z partnerami społecznymi i biznesowymi

Obszarowi Społeczności lokalne odpowiadają w Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu GK dwa cele strategiczne, którymi są:

- efektywna, oparta o partnerskie zasady i dialog współpraca z partnerami społecznymi i biznesowymi;
- spójna, rzetelna i efektywna komunikacja i marketing.

W ich ramach przewidzieliśmy do realizacji 14 celów i 40 działań. Kontynuacja części przedsięwzięć nastąpi w kolejnych latach. W tym rozdziale znajdą Państwo informacje o tym, co dotychczas udało nam się zrealizować w tym obszarze.

Emilia Tomalska
Rzecznik Prasowy
Mazowiecka Spółka Gazownictwa

Czujemy się zobowiązani do wspierania projektów służących rozwiązywaniu ważnych problemów społecznych w Polsce. Jednym z działań w tym zakresie jest porozumienie Spółki z Fundacją Czynnej Filantropii Satori przy realizacji projektu „Magazyn uliczny WSPAK". Sprzedawcami magazynu są osoby wykluczone - trwale bezrobotni, bezdomni oraz niepełnosprawni. Inicjatywa pomaga ludziom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej odzyskać poczucie własnej wartości i w godny sposób zarabiać pieniądze. Kolporterzy magazynu „WSPAK" regularnie pojawiają się w siedzibie naszej firmy, a nasi pracownicy z chęcią uczestniczą w tym projekcie.

8.1 Wyzwania i szanse

Tradycja zaangażowania społecznego GK PGNiG sięga czasów Ignacego Łukasiewicza, pioniera górnictwa naftowego w Polsce i na świecie. Łukasiewicz nie tylko odnosił sukcesy jako przedsiębiorca i innowator, ale też pomagał innym zakładać firmy. Był organizatorem pierwszego kongresu naftowego w 1877, w tym samym roku w Gorlicach założył Krajowe Towarzystwo Naftowe. Jego działania stanowiły cenne źródło inspiracji dla innych przedsiębiorców. Możemy powiedzieć, że był prekursorem odpowiedzialności społecznej, zakładał i budował szkoły, zatrudniał nauczycieli, popierał szkolnictwo nie tylko podstawowe i branżowe, ale też np. z jego inicjatywy powstała szkoła koronkarska dla dziewcząt. Wspierał chłopskich synów podejmujących studia. Leczył za darmo chłopów ze swej okolicy. Szczególnie dbał o swoich pracowników. W Bóbrce zorganizował pierwszą w Galicji tzw. kasę bracką. Przynależność do niej i wpłacanie 3% podatku od zarobków były obowiązkiem, w zamian robotnicy otrzymywali bezpłatne leczenie, wypłatę chorobowego, a w przypadku inwalidztwa prawo do dożywotniej renty, zapomogi itp. świadczenia znacznie wyprzedzające tamte czasy. Był także filantropem i za tę działalność papież Pius IX nadał mu tytuł szambelana papieskiego.

Ten wstęp pokazuje nie tylko historię wydobycia ropy i gazu w Polsce, do której się odwołujemy, ale także wartości ciągle żywe w codzienności spółek GK. Przede wszystkim są to odpowiedzialność oraz partnerstwo. Na takich zasadach chcemy budować nasze relacje biznesowe i społeczne, doskonalić dialog, który prowadzimy z otoczeniem, by coraz lepiej rozumieć potrzeby i oczekiwania naszych interesariuszy: społeczności lokalnych, administracji, regulatora i poddostawców. Chcemy czerpać z naszej tradycji, a równocześnie wykorzystywać skuteczne i różnorodne narzędzia i kanały komunikacji.

Mamy świadomość, że nasz podstawowy produkt – gaz – ma wyjątkowe znaczenie dla naszych klientów – odbiorców indywidualnych i przemysłowych, zapewniając nie tylko wygodę życia codziennego, ale też pomyślne funkcjonowanie wielu gałęzi przemysłu. Naszą misją jest zapewnienie bezpiecznych i niezawodnych dostaw energii, a działalność spółki ma znaczenie dla bezpieczeństwa energetycznego kraju. Dlatego też szczególnie zależy nam na szerokiej informacji na temat naszych projektów inwestycyjnych, dywersyfikacji dostaw, zakupów złóż. Zwłaszcza podczas sytuacji kryzysowych, kiedy pojawiają się wątpliwości, niepokój i pytania nt stanu dostaw gazu czy jego jakości. Chcemy budować oparte na zrozumieniu i zaufaniu relacje z mediami, dzięki którym docieramy do szerokiego grona naszych interesariuszy. O skali naszego zaangażowania i determinacji w dotarciu z rzetelną informacją świadczyć mogą choćby statystyki ze stycznia 2009 roku, czasu kryzysu gazowego. W tym okresie, od od 2 stycznia do 4 lutego, Biuro Prasowe przygotowało 10 komunikatów, udzieliło odpowiedzi na 150 pytań przysłanych drogą elektroniczną, przedstawicie PGNiG wystąpili w 94 audycjach RTV. W efekcie podczas jednego miesiąca ukazało się 339 publikacji prasowych i elektronicznych, przedstawicieli PGNiG cytowano w kontekście kryzysu gazowego ponad 300 razy. Równocześnie PGNiG jako spółka giełdowa działa w oparciu o "Dobre praktyki spółek notowanych na GPW w Warszawie", starając się realizować najlepsze praktyki w tym zakresie. Publikowane komunikaty prasowe muszą pozostawać w zgodzie z raportami giełdowymi, które spółka publikuje. Dział Relacji Inwestorskich PGNiG ściśle współpracuje z Biurem Prasowym, tak by ważne dla prasy informacje mogły być upowszechniane maksymalnie szybko. Raporty bieżące, jeśli jest taka potrzeba, publikujemy nawet kilka razy dziennie.

Budowanie zaufania w oparciu o współpracę z mediami to tylko jeden z elementów oddziaływania społecznego GK. Dzięki wieloletnim, bliskim relacjom z otoczeniem lokalnym wiemy, że tylko dzięki tej współpracy możemy się doskonalić. Nie odrzucamy klasycznej filantropii, ale też chcemy wykorzystywać inne możliwości współpracy, by działać bardziej skutecznie, odpowiadając na realne potrzeby społeczności. Widzimy jednak, jak trudno jest sprostać oczekiwaniom wszystkich społeczności lokalnych, wypracować rozwiązania satysfakcjonujące tak szerokie i różnorodne grono naszych interesariuszy. Na temat narzędzi wykorzystywanych w tym procesie piszemy też w rozdziale 4.1.

Podejmując działania z zakresu odpowiedzialnego biznesu i zrównoważonego rozwoju GK PGNiG, chcemy jeszcze szerzej i bardziej skutecznie informować otoczenie o naszych inicjatywach.

Ważnym elementem tej komunikacji jest wydany w 2009 roku po raz pierwszy Raport Społeczny GK. Raportowanie traktujemy nie tylko jako wypełnianie zobowiązań wynikających z naszej przynależności do Global Compact czy Forum Odpowiedzialnego Biznesu, ale jako istotny element współpracy i koordynacji wdrażania strategii CSR w GK, budowania w ten sposób wspólnych podstaw kultury korporacyjnej w całej GK. Duże znaczenie ma też dla nas absolutnie konieczny przecież w raportowaniu element, którym jest zaangażowanie pracowników różnych działów, z całego łańcucha wartości. Przygotowywanie wspólnego Raportu Społecznego jest ważnym elementem budowania zaangażowania i zrozumienia dla działań CSR wewnątrz naszej organizacji.

Ambicją GK PGNiG jest ustrukturyzowanie prowadzonych działań w zakresie zaangażowania społecznego i sponsoringu poprzez opracowanie planów działań spójnych ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu GK PGNiG, dzięki którym możliwe będzie budowanie długotrwałych i partnerskich relacji z naszym otoczeniem, efektywny dialog z administracją publiczną, regulatorem, dzielenie się wiedzą i poszerzanie współpracy z ośrodkami naukowymi, wreszcie podejmowanie istotnych społecznie wyzwań.

8.2 Inwestycje w infrastrukturę, wypłaty odszkodowań

Prace poszukiwawcze, wiertnicze, wydobywcze, gazyfikacja – wszystkie oznaczają ingerencję w środowisko naturalne. Z drugiej strony, nasza działalność przynosi też wiele pozytywnych efektów w środowiskach lokalnych: dajemy pracę, inwestujemy w infrastrukturę, a gazyfikacja gmin przyspiesza ich rozwój.

Standardem w naszej pracy są działania poprzedzające rozpoczęcie inwestycji dla mieszkańców danego terenu. Są to spotkania, podczas których informujemy, w jakim celu prowadzona będzie dana inwestycja, w jaki sposób będzie realizowana (terminy prac staramy się zawsze dostosować do potrzeb i oczekiwań właścicieli gruntów), a także jakie korzyści przyniesie danej gminie i jej mieszkańcom (m.in. wyższe wpływy z podatków). Staramy się poznawać wszystkie pytania i wyjaśniać wątpliwości. Po uzyskaniu potrzebnych dokumentów i zezwoleń zwracamy się do właścicieli gruntów, na których prowadzona będzie inwestycja, z propozycją rekompensaty. Jeżeli zgadzają się na zaproponowane odszkodowanie – wypłacamy je, jeżeli nie – podejmujemy negocjacje.

Odszkodowania najczęściej wypłacane są jako rekompensaty za zajęcie gruntów i wyłączenie ich z użytkowania lub czasowe zajęcie nieruchomości z powodu prowadzenia robót górniczych na odwiertach bądź też właścicielom gruntów z tytułu utraty wartości działek po wybudowaniu na nich gazociągu.

Jeśli chodzi o inwestycje komunalne, to standardem obowiązującym w spółkach GK korzystających z ciężkiego sprzętu do prac geofizycznych, wiertniczych czy wydobywczych jest udział finansowy w remontach dróg gminnych i powiatowych, podobnie jak umożliwienie korzystania przez miejscową ludność ze studni i lokalnych przyłączy wodociągowych pozostałych po zakończeniu prac wiertniczych. W konsekwencji działalność GK przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Inne działania związane z inwestycjami w lokalną infrastrukturę to np. zasilanie budżetów gminnych opłatami z tytułu wydobywania węglowodorów (gaz i ropa), tzw. opłaty eksploatacyjne.

Temat zatrudnienia i praktyk obowiązujących w tym zakresie w GK, w kraju i zagranicą, omówiony został szerzej w rozdziale „Miejsce pracy".

8.3 Działania na rzecz branży i odpowiedzialnego biznesu

PGNiG jako lider branży wydobywczej i gazowniczej w Polsce, a zarazem spółka macierzysta kilkudziesięciu podmiotów, wśród których większość to spólki świadczące wysoce specjalistyczne usługi, jest miejscem skupiającym wielu wybitnych specjalistów. Stąd obecność przedstawicieli GK podczas praktycznie każdej istotnej konferencji branżowej, zaangażowanie pracowników GK w formie: członkostwa, zasiadaniu we władzach organizacji branżowych czy poprzez udział w pracach badawczych. Dotyczą one między innymi: opiniowania regulacji, tworzenia standardów i wytycznych dla branży, doskonalenia zawodowego. Michał Szubski prezes Zarządu PGNiG jest prezesem Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego SITPNiG. Organizacja ta jest kontynuatorem polskich, naftowych organizacji technicznych działających od drugiej połowy XIX wieku na ziemiach polskich, zarówno w okresie zaborów, jak i w okresie II Rzeczpospolitej Polskiej, największym stowarzyszeniem branżowym w Polsce.

W sumie pracownicy GK są członkami ponad 60 organizacji i stowarzyszeń, lokalnych, krajowych i zagranicznych, branżowych i międzysektorowych. Takie zaangażowanie pozwala nam być bliżej ważnych dla firmy i jej otoczenia tematów, uczestniczyć w rozwiązywaniu problemów, realizacji nowych inicjatyw.

W maju 2009 roku odbył się w Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. I. Łukasiewicza w Bóbrce IV Polski Kongres Naftowców i Gazowników. Kongres zaakcentował dwa jubileusze: 155-lecie europejskiego górnictwa naftowego wyznaczonego założeniem przez Ignacego Łukasiewicza i Tytusa Trzecieskiego Kopalni Ropy Naftowej w Bóbrce oraz 5-lecie założenia Fundacji Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. Ignacego Łukasiewicza w Bóbrce.
Kongres organizował Zarząd Główny Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego, koncentrując obrady na „Współczesnych wyzwaniach i kierunkach rozwoju polskiego górnictwa naftowego, przetwórstwa ropy naftowej i gazownictwa".

Kongres jest miejscem spotkania przedstawicieli branży, ale także europarlamentarzystów, przedstawicieli Ministerstwa Gospodarki, prezesów i dyrektorów zakładów i spółek działających w sferze polskiego przemysłu naftowego i gazowniczego, przedstawicieli władz regionalnych oraz wreszcie osób, których bieżąca działalność wiąże się z przemysłem naftowym i gazowniczym.

Co ważne, wiele konferencji i sympozjów naukowych, organizowanych jest z inicjatywy spółek GK PGNiG. Wśród licznych przykładów można znaleźć nie tylko te poświęcone specyficznym, wysoko specjalistycznym tematom.

Coraz częściej podejmujemy aktywną rolę także w innych obszarach. Co roku w czerwcu odbywa się konferencja organizowana wspólnie przez Karpacką Spółkę Gazownictwa oraz Gazownię w Krakowie z cyklu „Marketing w gazownictwie", która jest spotkaniem tych specjalistów naszej branży, skupiających przedstawicieli także spoza GK.
W tym roku tematem tego spotkania był zrównoważony rozwój.

Innym przedsięwzięciem poświęconym tematyce odpowiedzialnego biznesu była konferencja PGNiG „Odpowiedzialna energia", która odbyła się w czerwcu 2009 roku. Z inicjatywy PGNiG doszło tam do podpisania pierwszej w Polsce Deklaracji na rzecz zrównoważonego rozwoju branży energetycznej. Pierwszymi sygnatariuszami deklaracji zostały tak znaczące firmy jak: EDF Polska, Enea, GAZ-System, GDF SUEZ Energia Polska, PGNiG, Tauron, Vattenfall Poland. W czerwcu 2010 roku 3 kolejne firmy – Fortum Power and Heat Polska, Grupa LOTOS oraz Polskie Sieci Elektroenergetyczne „Operator" przystąpiły do tej inicjatywy. Podobną deklarację o podejmowaniu wspólnych inicjatyw w zgodzie z zasadami odpowiedzialnego biznesu podpisały w październiku 2009 roku Wielkopolska Spółka Gazownictwa i Enea Operator.

Pomorska Spółka Gazownictwa w kwietniu 2010 roku podjęła współpracę z Politechniką Gdańską w zakresie promocji etyki w biznesie. Powszechne są inicjatywy dotyczace wspierania szkół im. Ignacego Łukasiewicza. Szkoły, działające na terenach związanych z wieloletnią działalnością wydobywczą w Polsce kultywują tradycje górnicze, są propagatorem działań ekologicznych. Celem realizowanych wspólnie projektów jest także wspieranie edukacji.
Więcej informacji na ten temat znajdą Państwo w „Dobrych praktykach".

Przedstawiciele PGNiG angażują się też w inicjatywy podejmowane przez urzędy administracji publicznej dotyczące zrównoważonego rozwoju. **8 maja 2009 roku Prezes Rady Ministrów powołał Zespół ds. Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw. Zadaniem członków zespołu jest budowa najlepszych warunków do rozwoju CSR w Polsce, a zwłaszcza promowanie rozwiązań sprzyjających koordynacji działań organów administracji publicznej.**

Prace zespołu realizowane są przez 4 wyspecjalizowane grupy robocze:

- grupa ds. systemu promowania CSR w Polsce;
- grupa CSR a edukacja;
- grupa ds. zrównoważonej konsumpcji;
- grupa ds. odpowiedzialnych inwestycji.

Katarzyna Wróblewicz, przedstawicielka Pomorskiej Spółki Gazownictwa, uczestniczy w grupie roboczej ds. promocji CSR. Zespół ten wypracował już wstępne rekomendacje dotyczące upowszechnienia odpowiedzialnego biznesu w ramach polskich polityk publicznych. W związku z tym, że trwają prace nad strategiami rozwojowymi Polski, w pierwszym okresie prac grupy skupiono się nad rekomendacjami dla rządu w kontekście eliminowania barier dla biznesu do prowadzenia działań CSR i w kontekście tworzenia warunków sprzyjających popularyzacji działań CSR. Bazą do prac nad rekomendacjami był dokument: „Podstawy polityki RP w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu. Analiza, diagnoza, rekomendacje", przygotowany przez UNDP w ramach projektu Accelerating CSR Practices in the New EU Member States and Candidate Countries as a Vehicle for Harmonization, Competitiveness, and Social Cohesion in the EU (więcej na www.acceleratingcsr.eu). Grupa odwoływała się doświadczeń krajów europejskich, a także rekomendacji Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju. Adresatem prac **Zespołu do spraw Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw** będzie rząd, biznes, partnerzy społeczni, NGOs, uczelnie, media i wszystkie organizacje, instytucje i osoby, które zechcą w tych działaniach dobrowolnie uczestniczyć.

Spółki i oddziały GK realizują też wiele innych przedsięwzięć ważnych społecznie we współpracy z partnerami lokalnymi, jak również przedsięwzięć, których celem jest popularyzacja idei zrównoważonego rozwoju. Więcej informacji na ten temat znajdą Państwo w "Dobrych praktykach".

8.4 Fundacja PGNiG im. I.Łukasiewicza

Do tradycji zaangażowania społecznego Ignacego Łukasiewicza nawiązuje też Fundacja PGNiG, której jest patronem. Fundacja zgodnie ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu jest ważnym narzędziem realizacji programów społecznych GK i działa we współpracy z oddziałami PGNiG i spółkami GK. Najbardziej zależy nam na tym, by wspierane inicjatywy miały charakter długofalowy, były realizowane poprzez partnerstwa z innymi niż Fundacja PGNiG darczyńcami, a w efekcie mogły prowadzić do rozwiązywania problemów i trwałych zmian społecznych.

Szczególnie ważne jest dla Fundacji wspieranie nauki i edukacji – wszystkie podmioty GK czerpią z dorobku nauk ścisłych, dlatego szczególnie bliska jest nam ich popularyzacja wśród dzieci i młodzieży.

W 2009 roku powstał fundusz stypendialny dla najlepszych studentów uczelni technicznych o specjalnościach związanych z przemysłem naftowym i gazownictwem. Szanse na stypendium mają ci, którzy najlepiej się uczą i potrafią dzielić się swoją wiedzą z innymi, np. w ramach wolontariatu studenckiego, nieobowiązkowych praktyk lub działań własnych.

Dzięki stypendium Fundacji PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza mogłam uczestniczyć w kursach językowych, podczas których rozwinęłam swoją znajomość języka angielskiego i niemieckiego. Miałam także możliwość rozwoju wiedzy w zakresie geofizyki i geologii podczas III Warsztatów Geofizycznych Geosfera oraz warsztatów GAP (Geophysical Activity Programme) zorganizowanych w Karlsruhe w Niemczech. Uczestniczyłam również w wycieczce geologicznej do Monachium. Ponadto za fundusze otrzymane z Fundacji zakupiłam podręczniki i akcesoria do komputera, bez których nauka geofizyki byłaby utrudniona.

Monika Ujma, Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica

Stypendium PGNiG bardzo pomogło mi w moich studiach. Dzięki niemu mogłem pozwolić sobie na zakup mojego pierwszego laptopa. Mobilny komputer pozwala mi na elastyczność w doborze miejsca do nauki. Nie jestem teraz zmuszany do nauki w domu – mogę uczyć się, robić projekty, sprawozdania itp. w dowolnym miejscu. Dodatkowo mogłem pozwolić sobie na zakup kilku książek z zakresu inżynierii i technologii chemicznej, które mam nadzieję używać w przyszłości w pracy zawodowej.

Paweł Czajka, Politechnika Warszawska

Wspieranie wolontariatu to kolejny kierunek naszego działania. Fundacja jest partnerem strategicznym programu „Wolontariat studencki" Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, który wyrównując szanse edukacyjne dzieci i młodzieży ze wsi i małych miast, równocześnie propaguje idee dobrowolnego zaangażowania. Młodzież zyskuje pozytywne wzorce osobowe, jest inspirowana do twórczego rozwoju, do zdobywania wiedzy. Studenci mają szansę realizacji różnorodnych, często nowatorskich pomysłów na zajęcia i działania dla dobra innych. Młodzi ludzie poświęcają swój czas, energię i zapał, by pokazywać najmłodszym, którzy mają trudniejszy start, nowe horyzonty i razem spędzać czas. Dla studentów to wielka przygoda, odkrycie w sobie społecznikowskiej pasji, która może wzbogacić ich życie. Dla uczniów to szansa, nie tylko, by dowiedzieć się czegoś nowego, ale często odnaleźć swoją życiową drogę i uwierzyć, że uda im się pokonać przeciwności i osiągnąć to, o czym marzą.

Wolontariat studencki to przykład działania w partnerstwie – jego realizatorem w imieniu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności było Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów KLANZA (obecnie realizuje go Fundacja Rozwoju Wolontariatu). Program objęty jest honorowym patronatem Ministerstwa Edukacji Narodowej. Fundacja PGNiG SA jest jego partnerem strategicznym.

W 2009 roku dzięki współpracy z Fundacją PGNiG zrealizowano 178 projektów edukacyjnych, w których uczestniczyło 3500 uczniów z 1500 szkół, 6000 studentów, głównie w województwach: podkarpackim, mazowieckim i warmińsko-mazurskim.

Szkoły im. I. Łukasiewicza

Od początku roku szkolnego 2008/2009 Fundacja PGNiG rozpoczęła współpracę ze szkołami, których patronem jest Ignacy Łukasiewicz. Polega ona na dofinansowywaniu zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. **Wspieramy 20 szkół, głównie z południowej Polski.** Otrzymaliśmy wiele bardzo ciekawych programów – zarówno zajęć naukowych (rozwijających zainteresowania, utrwalających posiadane wiadomości, wyrównawczych), jak i w terenie (np. wycieczki szlakiem Łukasiewicza).

Na przykład w Szkole Podstawowej w Krygu w czasie zajęć z języka niemieckiego i angielskiego uczniowie pogłębiali swoją wiedzę o historii i kulturze rodzinnej miejscowości, jednocześnie przyswajając sobie słownictwo związane z zabytkami, geografią i historią. Ich zadaniem było znalezienie „7 cudów Krygu". Dzieci robiły zdjęcia, rozmawiały z mieszkańcami, a potem zdawały relację ze swojej działalności w obcych językach. W Zespole Szkół w Nowej Sarzynie uczniowie zorganizowali Koło Młodych Filmowców. Zajęcia były prowadzone w szkolnej pracowni komputerowej.
Młodzi filmowcy korzystali z programów kupionych dzięki dotacjom Fundacji. Ich prace emitowane były w miejscowej telewizji kablowej i prezentowane na portalach internetowych. Uczniowie urządzili też studio szkolnej telewizji. Szkoły często też przeznaczają Fundacji PGNiG darowizny na zakup niezbędnego sprzętu dydaktycznego i sportowego.

W II semestrze roku szkolnego 2008/2009 odbyło się 1366 godzin zajęć pozalekcyjnych, w których uczestniczyło 1452 uczniów, a w I semestrze roku szkolnego 2009/2010 odbyło się 1127 godzin zajęć z udziałem 1796 uczniów.

Szkoła Młodych Matematyków

Szkoła Młodych Matematyków jest formą nagrody dla laureatów Jasielskiego Konkursu Matematycznego im. Hugona Steinhausa. W tym roku laureaci wyjechali do Wrocławia, bowiem z tym miastem związana jest postać patrona konkursu. Młodzież miała okazję zapoznać się z postacią matematyka oraz jego działalnością, ale także był to czas na rozwijanie zainteresowań matematyką i przedmiotami ścisłymi oraz kształtowanie umiejętności stosowania zdobytej wiedzy do rozwiązywania konkretnych problemów. Uczniowie mieli także okazję spotkać się z pracownikiem naukowym Politechniki Wrocławskiej, który pokrótce przedstawił historię uczelni i oprowadził młodzież po kilku jej obiektach – wśród nich było Centrum im. Hugona Steinhausa. Młodzi matematycy odwiedzili także Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika w Chorzowie oraz zwiedzili Muzeum Kopalni Złota w Złotym Stoku.

ZSZ PGNiG – Kraków

Dzięki dodatkowym zajęciom udało się uzupełnić braki w wiadomościach matematycznych wynikające z różnych poziomów szkół gimnazjalnych i praktycznie utrwalić umiejętności zdobyte na lekcjach matematyki oraz stymulować uczniów do logicznego myślenia. Przeprowadziliśmy dodatkowe analizy zagadnień i problemów matematycznych, na które nie ma czasu lub które są wyłączone z programu nauczania, mimo że są potrzebne w rozwiązywaniu zadań z innych technicznych przedmiotów. Rozbudziliśmy zainteresowanie matematyką i zwiększyliśmy aktywność uczniów na lekcjach. Dzięki zajęciom uczniowie rozwinęli takie umiejętności jak czytanie tekstu ze zrozumieniem, zapamiętywanie, umiejętność logicznego myślenia oraz osiąganie sprawności rachunkowej. Udało nam się także powtórzyć materiał na potrzeby egzaminu maturalnego.

Juliana Golec, nauczycielka

Dzięki dodatkowym lekcjom, bez płatnych korepetycji, na które mnie nie stać, udało mi się nadrobić materiał, którego nie zrozumiałem na lekcji.

Mateusz Pawlak, uczeń

Moja znajomość języka angielskiego bardzo się poprawiła. Konwersacje sprawiły, że nabrałem większej pewności siebie i nie boję się już rozmawiać po angielsku.

Paweł Potok, uczeń

Wycieczka „Śladami patrona naszej szkoły – Ignacego Łukasiewicza" pozwoliła mi pogłębić wiedzę na temat jego życia i pracy oraz związków z naszym miastem Gorlicami. W muzeach w Bóbrce i Krośnie obejrzałam także kolekcję lamp naftowych. Niektóre z nich to prawdziwe dzieła sztuki. Poznałam bardzo ciekawą historię miasta Krosno oraz kulturę ludzi żyjących dawniej na tych terenach. Dowiedziałam się, jak wyglądał proces wydobywania ropy naftowej i jak przemysł naftowy zmieniał swe znaczenie i zastosowanie na przestrzeni lat.

Anna Firlit, uczennica

Prowadzenie kółka tematycznego poświęconego Ignacemu Łukasiewiczowi zmobilizowało mnie do poszerzenia wiedzy o życiu i działalności patrona naszej szkoły. To z kolei uzmysłowiło młodzieży, że Łukasiewicz był nie tylko wielkim wynalazcą, ale i społecznikiem i patriotą. Chcę podkreślić zainteresowanie młodzieży postacią Łukasiewicza w kontekście jego związków z Ziemią Gorlicką i z tradycjami szkoły, które to tradycje jako wychowawca i nauczyciel historii staram się pielęgnować.

Anna Belczyk, nauczycielka

Kółko tematyczne i zajęcia prowadzone przez Panią Annę Belczyk przybliżyły mi sylwetkę patrona naszej szkoły Ignacego Łukasiewicza. Dzięki filmowi edukacyjnemu i lekcji muzealnej dowiedziałam się nie tylko tego, że Ignacy Łukasiewicz był wynalazcą pierwszej lampy naftowej i że jako pierwszy rozpoczął wydobywanie tego surowca na terenach położonych niedaleko Gorlic, ale również wielu ciekawych, mało znanych faktów z jego życia. Znałam tę postać jako wybitnego wynalazcę, ale nigdy nie interesowało mnie, jakim był człowiekiem. Porównując moją wiedzę o patronie sprzed roku i te uzyskaną podczas zajęć i wyjazdów, śmiało mogę stwierdzić, że wszystkie te działania, spełniły swoją funkcję. Poznałam postać Ignacego Łukasiewicza nie tylko jako wybitnego naukowca, ale również jako człowieka wrażliwego, oddanego ojczyźnie i zawsze chętnego do pomocy ludziom, w pełni zasługującego na miano patrona szkoły i wzorzec osobowy dla młodych pokoleń.

Urszula Wszołek, uczennica

Zespół Szkół w Nowej Sarzynie

Koło szachowe

Szachy są często nazywane grą królewską. I nie ma w tym nic dziwnego, ponieważ w dawnych czasach na dworach europejskich umiejętność gry w szachy była bardzo ceniona. Nie zmieniło się to *do dzisiaj – szachy były i są jedną z najciekawszych gier na świecie. Sama od roku uczęszczam na kółko szachowe. Na pierwsze zajęcia poszłam z ciekawości i zostałam do dzisiaj. Dzięki kółku szachowemu mogłam nie tylko poszerzyć zakres moich zainteresowań, ale również poznać wiele osób, które tak jak ja polubiły grę w szachy.*

Urszula Nowakowska

Prowadzenie kółka szachowego było dla mnie wyzwaniem, gdyż nigdy wcześniej nie miałam tego typu doświadczeń. Od wielu lat gram w szachy, ale jak do tej pory nie uczyłam nikogo zasad i strategii tej „królewskiej gry". Przyglądanie się postępom i sukcesom moich podopiecznych, ale również dobrej zabawie, jaką sprawiała im gra w szachy, dawało mi dużą satysfakcję. Dzięki spotykaniu uczniów przy szachownicy oraz uczestniczeniu wraz z nimi w turniejach szachowych mogłam ich lepiej poznać, dostrzec ich słabe i mocne strony i w rezultacie wykorzystać to w mojej pracy. Szachy to jedna z moich pasji, dlatego zajęcia koła szachowego, nauka i gra w szachy dawały mi wiele radości.

Dorota Osipa, opiekunka

Klub filmowy

Co jakiś czas przygotowujemy krótkie wiadomości z życia naszej szkoły. Dzięki mojemu udziałowi w tworzeniu tych filmów poznałem wiele tajników sztuki nagrywania obrazu ruchomego. Nauczyłem się montażu filmowego oraz wiem już jak przygotować małe studio do nagrywania wiadomości. Szerzej poznałem funkcję i działanie kamery oraz wiem, jak dobrze nagrać i zdać relacje filmową z ważnych wydarzeń, które odbywają się w naszej szkole. Dzięki temu bliższe są mi pojęcia takie jak kadrowanie czy kluczowanie. Poznałem również ciężką pracę reporterów filmowych zdających relację z naszych szkolnych wydarzeń. Na zakończenie chciałbym dodać, że nie tylko ja czerpię zyski z uczestnictwa w tych zajęciach, ale również mieszkańcy Nowej Sarzyny, którzy co jakiś czas mogą oglądać wiadomości z życia naszej szkoły.

Maciej Rajzer

8.5 Projekty społeczne i sponsoringowe

Spółki i oddziały GK angażują się w problemy społeczności lokalnych, prowadząc działania pokrewne realizowanym przez Fundację PGNiG, a także poprzez projekty sponsoringowe. W 2009 roku powstała Strategia Sponsoringowa GK PGNiG, zgodna ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu, wyznaczająca zasady i kryteria wyboru preferowanych przez GK przedsięwzięć.

Uznajemy, że GK jako istotny podmiot polskiej gospodarki powinna uwzględniać aspekt społeczny również w działaniach, których bezpośrednim celem jest reklama i promocja spółek. Dlatego wybierane przez nas przedsięwzięcia sponsoringowe mają bardzo często również ważny cel społeczny – dotyczący wspierania polskiej nauki, sportu, w tym osób niepełnosprawnych czy kultury. Podobnie jak w działaniach Fundacji szczególnie ważne jest dla GK wspieranie nauki i edukacji.

Od 2008 roku uczestniczymy w wyjątkowych projektach o charakterze edukacyjno-społecznym – Festiwalach Nauki. Każdy z nich to kilka lub kilkanaście dni wyjątkowych wydarzeń popularno-naukowych, których celem jest wyjaśnienie nawet najbardziej zawiłych zagadnień naukowych w przystępny sposób, często z dużą dawką humoru. Stąd ogromna popularność tych imprez zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych odbiorców. W 2009 roku GK wspierała festiwale nauki w: Krakowie, Bydgoszczy, Gdańsku, Warszawie, Olsztynie, Wrocławiu oraz Siedlcach. Tam, gdzie jest to możliwe, w pokazach i wykładach uczestniczą przedstawiciele GK, czasem przygotowujemy też wykłady dla gości Festiwalu Nauki na terenie własnych obiektów.

Ochrona środowiska to kolejny obszar ważny dla naszej aktywności sponsoringowo-marketingowej i zarazem związany z naszą specyfiką biznesową. Chętnie wspieramy projekty, które mogą wpływać na postawy społeczne w tym zakresie, zarówno lokalnie, jak i o szerszej skali.

Aż 87,5% spółek, oddziałów i gazowni GK deklarowało w badaniu przeprowadzonym w 2009 roku uwzględnianie w swej komunikacji zewnętrznej elementów ekologicznych i społecznych, co w opinii blisko 90% podmiotów jest ważne lub bardzo ważne.

Wojciech Janas
Kierownik Działu Marketingu,
Gazownia Rzeszowska
Karpacki Oddział Obrotu Gazem

PGNiG aktywnie uczestniczy w życiu społeczności lokalnych. Zresztą trudno, żeby było inaczej. W wielu rejonach Polski PGNiG jest jednym z największych Pracodawców, tak jak np. Karpacki Oddział Obrotu Gazem, a nasza działalność biznesowa ma znaczenie dla rozwoju gospodarczego całych regionów. Dlatego uważamy za swoją powinność budowanie dobrych relacji z naszym otoczeniem. Staramy się poznać i zrozumieć ich potrzeby i oczekiwania, wyjaśniać ewentualne obawy. Chcemy być częścią tych społeczności, w ten sposób dbamy też o naszych pracowników, którzy są przecież ich elementem.

Szczególnie istotne jest to w wydobyciu, w przypadku którego 100% podmiotów deklaruje uwzględnianie w swej komunikacji zewnętrznej elementów ekologicznych i społecznych, uznając to za istotne (100% – ważne lub bardzo ważne). Kolejną grupą projektów łączących zaangażowanie społeczne spółek i oddziałów PGNiG z ich celami marketingowymi jest sponsoring sportu. To forma współpracy oczekiwana przez naszych interesariuszy, dlatego wiele podmiotów GK wspiera lokalne kluby i imprezy sportowe. Od lat Oddział PGNiG SA w Sanoku i Gazownia Jasielska angażują się np. w Bieg Naftowy w Gorlicach, Karpacka Spółka Gazownictwa wspiera Karpacki Wyścig Kurierów oraz „Bieg po uśmiech" organizowany przez SOS Wioski Dziecięce w Kraśniku, a Gazownia Gdańska sponsoruje wyścigi smoczych łodzi w Gdańsku. Te przykłady można mnożyć. Warto może jeszcze

Ciekawym przykładem działań na rzecz kultury polskiej jest udział PGNiG w realizacji filmu Jana Jakuba Kolskiego „Wenecja". Najnowszy film Kolskiego podejmuje uniwersalne tematy, opowiada o dorastaniu. Jego scenariusz powstał na podstawie prozy Włodzimierza Odojewskiego. Akcja filmu rozgrywa się w czasie II wojny światowej, w domu, którego piwnica kryje świat marzeń. PGNiG zależało na tym, by wesprzeć realizację nowego pomysłu jednego z najciekawszych polskich reżyserów. Dzięki tej współpracy możliwe było także inne nietuzinkowe przedsięwzięcie. Powstanie filmu pt.„Podziemne skarby Polski – od błękitnej kropli gazu do złocistej smugi na ekranie", który w niekonwencjonalny sposób pokazuje branżę paliwowo-energetyczną i niezwykłą postać Ignacego Łukasiewicza. Mamy nadzieję, że w ten sposób przyczynimy się do popularyzacji wiedzy o Bóbrce, w której narodził się światowy przemysł naftowy, a którą wciąż można odwiedzić dzięki funkcjonującemu tam Muzem im. Ignacego Łukasiewicza. Utrzymanie i rozwój tej placówki umożliwia Fundacja Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego, której założycielami byli w 2004 roku PGNiG, PKN Orlen i STiPNiG. Na stronie www.pgnig.pl oraz www.odpowiedzialna-energia.pl mogą Państwo obejrzeć ten wyjątkowy film.

wspomnieć o projekcie ogólnopolskim – w 2009 roku PGNiG kontynuowała współpracę z Polskim Związkiem Towarzystw Wioślarskich (PZTW). Mamy nadzieję, że przyczyni się to do popularyzacji wioślarstwa jako sportu szczególnie kojarzącego się ze wspaniałą przyrodą oraz znakomitymi sukcesami naszych mistrzów olimpijskich z Pekinu – podwójnej czwórki wioślarzy w składzie: Marek Kolbowicz, Konrad Wasilewski, Michał Jeliński i Adam Korol.

Od 2008 roku PGNiG angażuje się w projekt „PGNiG Bezpiecznie nad wodą", promujący piękny sport jakim jest żeglarstwo, a równocześnie bezpieczne i ekologiczne korzystanie z uroków natury. Niestety, dla wielu Polaków odpoczywających co roku nad wodą to ostatnie wakacje w życiu, o czym świadczą statystyki utonięć. Celem, który wspiera nasza akcja, realizowana w 2010 roku już po raz trzeci, jest kształtowanie kultury zdrowego trybu życia m.in. poprzez wypoczynek nad wodą – bezpieczny i ekologiczny. Honorowy patronat nad projektem objął minister sportu i turystyki, a wspiera go m.in. mazurski i sopocki WOPR. Udział w imprezie wzięła złota olimpijska wioślarska czwórka podwójna z Igrzysk Olimpijskich w Pekinie. – *Angażujemy się w tę kampanię, ponieważ niesie ona za sobą cenne wartości, takie jak bezpieczeństwo, ekologia, aktywny i zdrowy tryb życia* – mówił jeden z medalistów, Adam Korol. – *„PGNiG Bezpiecznie nad wodą" to edukacja, wiele atrakcji, ale także niezapomniane emocje sportowe i żeglarskie.*

Podobną akcję „Bezpieczna Solina" nad popularnym podkarpackim akwenem realizował w 2010 roku Oddział w Sanoku. Akcja skierowana była głównie do rodzin wspólnie spędzających czas nad wodą. Organizatorzy akcji prowadzili zajęcia edukacyjne i popularyzatorskie związane z ochroną środowiska, także dotyczące bezpiecznych zachowań nad wodą. Akcja cieszyła się ogromnym zainteresowaniem żeglarzy w południowo-wschodniej Polsce.

W styczniu 2010 roku PGNiG rozpoczął współpracę ze Związkiem Piłki Ręcznej w Polsce w charakterze sponsora strategicznego reprezentacji Polski kobiet, reprezentacji Polski mężczyzn, reprezentacji młodzieżowych oraz sponsora tytularnego ekstraklasy kobiet i mężczyzn. Jesteśmy przekonani, że podjęcie współpracy ze Związkiem Piłki Ręcznej w Polsce oraz kontynuacja wspólnych działań ze złotymi wioślarzami będą sprzyjały rozwojowi tych wspaniałych dyscyplin sportowych, a jednocześnie pomogą w osiągnięciu kolejnych sukcesów naszych zawodników, przyczyniając się nie tylko do dalszej popularyzacji sportu, ale także aktywności ruchowej i zdrowego trybu życia Polaków.

PGNiG uczestniczy też w wielu przedsięwzięciach istotnych dla polskiej kultury i sztuki. Sponsorujemy inicjatywy lokalne poprzez sieć gazowni, oddziałów i spółek należących do GK PGNiG. Szczególnie bogate tradycje ma tu Karpacka Spółka Gazownictwa w Tarnowie, a także Oddziały PGNiG w Sanoku i w Zielonej Górze oraz Karpacki Oddział Obrotu Gazem w Tarnowie. Więcej informacji na ten temat, jak również o wyróżnieniach, które uzyskały podmioty GK za tę aktywność, znajdą Państwo na końcu tego rozdziału.

Podmioty Grupy Kapitałowej wspierają także Muzeum Gazownictwa w Paczkowie oraz Muzeum Gazownictwa, które znajduje się na terenie Centrali PGNiG, przy ul. Kasprzaka 25 w Warszawie.

8.6 Co planujemy

Przede wszystkim dalsze zaangażowanie w realizację celów naszej Strategii Zrównoważonego Rozwoju z obszaru społecznego. Będziemy uczestniczyli przedsięwzięciach firm, przedsięwzięciach promujących idee społecznej odpowiedzialności, wydawali kolejne raporty społeczne. Mamy nadzieję na kolejne wspólne, branżowe inicjatywy w tym zakresie, chcemy je realizować z sygnatariuszami Deklaracji na rzecz zrównoważonego rozwoju w branży energetycznej, we współpracy z URE, Ministerstwem Gospodarki i Ministerstwem Środowiska.

W tym nurcie mieści się też współpraca z Pracodawcami RP przy realizacji projektu „Koalicja na rzecz odpowiedzialnego biznesu". Celem przedsięwzięcia, realizowanego z funduszy Unii Europejskiej, jest upowszechnienie zasad CSR wśród polskich przedsiębiorstw. W grudniu 2009 PGNiG podpisało list intencyjny z Konfederacją Pracodawców Polskich (obecnie Pracodawcy RP) w tej sprawie.

Zależy nam na włączeniu w coraz większym zakresie także naszych oddziałów i spółek zagranicznych w realizację przedsięwzięć społecznie odpowiedzialnych, chcemy służyć im swoimi doświadczeniami. Będziemy coraz większą wagę przykładali do efektywności, dlatego przystąpiliśmy do Grupy Członków Założycieli sieci LBG Polska (London Benchmarking Group), wspólnie z firmami: BZ WBK, Danone, GlaxoSmithKline, Ikea i Żywiec Zdrój. Model LBG to obecnie jedna z najbardziej sprawdzonych na świecie metodologii mierzenia i raportowania efektywności działań społecznych firm. Wdrożeniem jej w Polsce zarządza firma CSR Consulting.

W przyszłym roku planujemy też przeprowadzenie dużego przedsięwzięcia związanego z dialogiem z interesariuszami GK, by jeszcze lepiej móc kształtować nasze relacje.

8.7 Dobre praktyki

POOG Gazownia Gdańska Współpraca z Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej oraz z placówkami oświatowymi

Nasze działania dotyczą przede wszystkim popularyzacji wiedzy na temat gazu ziemnego oraz nauk ścisłych wśród dzieci i młodzieży szkolnej poprzez szereg spotkań oraz konkursów. Jednym z wielu był „Bęc jabłkiem w głowę", adresowany do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu Gdańska i Sopotu. Jego celem było rozwinięcie twórczego podejścia uczniów do prezentacji i interpretacji zjawisk zachodzących w środowisku (w obszarze ekologii, fizyki, chemii, techniki) oraz zastosowania wiedzy w praktyce. Uczestnicy samodzielnie przeprowadzali doświadczenia w wybranych obszarach tematycznych, ich zadaniem był też wcześniejszy wybór problemu z załączonej listy propozycji oraz zilustrowanie go eksperymentem, pokazem. Nauczyciel mógł wspomóc pracę zespołów swoją wiedzą, wskazać źródła informacji itp.

Mazowiecka Spółka Gazownictwa Partnerstwo z Fundacją „Satori", wspieranie osób wykluczonych społecznie

Spółka wspiera projekty przyczyniające się do rozwiązywania ważnych problemów społecznych w Polsce. Na mocy podpisanego porozumienia z Fundacją Czynnej Filantropii „Satori" nasi pracownicy biorą udział w projekcie CSR „Magazyn uliczny WSPAK". Sprzedawcami magazynu są osoby wykluczone – trwale bezrobotni, bezdomni oraz niepełnosprawni. Sprzedając gazetę, zatrzymują dla siebie połowę zysku, druga połowa przeznaczona jest natomiast na druk kolejnego numeru. Inicjatywa pomaga ludziom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej odzyskać poczucie własnej wartości i w godny sposób zarabiać pieniądze. „WSPAK" jest więc przede wszystkim ciekawą inicjatywą społeczną – powstaje w wyniku zaangażowania grupy dziennikarzy pracujących społecznie. Jest drugą w Polsce, a 108. na świecie tego typu gazetą. Kolporterzy magazynu „WSPAK" po raz pierwszy pojawili się w naszej siedzibie przy ulicy Kruczej w grudniu 2009 r., przy czym akcja przeprowadzana jest co dwa miesiące. Kolporterów magazynu „WSPAK" spotkać można poza siedzibą Mazowieckiej Spółki Gazownictwa w kilku przedsiębiorstwach oraz urzędach w Warszawie, między innymi w Urzędzie m. st. Warszawy, w obiektach Polskich Kolei Państwowych, na kampusach Uniwersytetu Warszawskiego i SGGW.

Karpacka Spółka Gazownictwa, PGNiG, Fundacja Eco Gaz, Pierwsza w Polsce multimedialna ścieżka edukacyjna o gazie ziemnym

W maju 2010 roku otwarto pierwszą w Polsce multimedialną ścieżkę edukacyjną o gazie ziemnym w Muzeum Przemysłu Naftowego im. I. Łukasiewicza w Bóbrce. Ekspozycję tworzy sześć boksów tematycznych, które ukazują wędrówkę gazu ziemnego – począwszy od jego powstania w warstwach geologicznych Ziemi, aż do sposobów użytkowania. Zgodnie z założeniami projektu, zwiedzający zostaje wprowadzony w mroczny klimat wnętrza Ziemi. Tam, dzięki aranżacji światła, dźwięku i obrazu, dowiaduje się, gdzie i w jaki sposób powstaje gaz ziemny. Kolejno goście dowiadują się także, jak jest znajdowany i eksploatowany, w jaki sposób trafia m.in. do fabryk, piekarni czy naszych domów, aż wreszcie do czego jest wykorzystywany.

Zamierzeniem twórców wystawy było przybliżenie błękitnego paliwa w sposób prosty i przystępny. Wybrano coraz bardziej powszechną dziś, multimedialną formę aranżacji ekspozycji. Historia o gazie ziemnym jest więc opowiadana nie tylko przez przewodnika i przybliżana dzięki zgromadzonym w gablotach eksponatom, ale poprzez światło, dźwięk i wizualizację. Filmy i prezentacje, pokazują to, czego słowa czy eksponaty nie są w stanie oddać. Ekspozycja z założenia jest „żywa", może się zmieniać i wzbogacać o nowe eksponaty, prezentacje, czy też filmy. Ścieżka jest więc formą otwartą, a dyrekcja Muzeum w Bóbrce czeka na eksponaty i propozycje uzupełnienia poszczególnych boksów tematycznych.

Idea powstania pierwszej w Polsce nowoczesnej, multimedialnej ścieżki edukacyjnej o gazie ziemnym powstała w Karpackiej Spółce Gazownictwa, a została zrealizowana dzięki pomocy finansowej PGNiG i Fundacji Eko Gaz. W ciągu kilku miesięcy wykonane zostały prace remontowe, zgromadzono eksponaty, nagrano filmy i prezentacje oraz wykonano plastyczną aranżację poszczególnych boksów ścieżki edukacyjnej. Koordynatorem projektu była rzecznik KSG Bożena Malaga-Wrona. Radę budowy tworzyli: Artur Grodziński – architekt autor projektu, Ewa Król – PGNiG Oddział Sanok, Tadeusz Godzisz – Zakład Robót Górniczych Krosno, Kazimierz Wajda – Rafineria Nafty Jedlicze, Czesław Bobek – Zarząd Fundacji Bobrka, Bohdan Gocz – Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego w Bóbrce.

Karpacka Spółka Gazownictwa – wsparcie badań archeologicznych

W roku 2010 KSG wsparła badania naukowe dotyczące dwóch znaczących znalezisk archeologicznych – stanowiska w Wilczycach w powiecie sandomierskim oraz Karpackiej Troi – grodu odkrytego w Trzcinicy koło Jasła. Karpacka Troja to skansen archeologiczny warownego grodu słowiańskiego, z epoki wczesnego średniowiecza. Był to ośrodek lokalnej władzy, jeden z najsilniejszych pomiędzy Krakowem a Przemyślem, jedno z najstarszych i najpotężniejszych grodzisk w Małopolsce.

W Wilczycach zlokalizowane zostało siedlisko ludzkie z epoki paleolitu, sięgające 15. tysięcy lat. Na tym terenie odkryto ok. 50 tysięcy zabytków dających pełen obraz ludzkiej bytności. Odkryto gównie wyroby krzemienne, kości konsumpcyjne, ale także broń i wytwory sztuki z kości i ciosu mamuta. Z ziemi wydobyto schematyczne figurki Wenus wykonane według schematu epoki magdaleńskiej. Jednak najcenniejszym odkryciem był znaleziony szkielet dziecka, 8-miesięcznego wcześniaka dziewczynki, zachowanego w bardzo dobrym stanie. Obok dziecka znaleziono rodowe cenne ozdoby. Znalezisko w Wilczycach jest unikatowe na skalę Europy i na ten temat powstało kilkanaście artykułów w prasie naukowej i popularnonaukowej na całym świecie. Instytut PAN-u nadzorujący wykopaliska w przyszłym roku planuje opublikować badania, przygotowuje się do nagrania reportażu emitowanego na Discovery Chanel, a KSG bierze pod uwagę dalszą współpracę.

Pomorska Spółka Gazownictwa – współpraca z Wydziałem Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej w zakresie etyki w biznesie

Porozumienie w tej sprawie zostało podpisane 9 kwietnia 2010 r. Jego celem jest stworzenie platformy wymiany doświadczeń i wiedzy w zakresie etycznych i społecznie odpowiedzialnych zachowań w biznesie, wzmocnienie prowadzenia biznesu opartego na zasadach etycznych w PSG i poszerzenia edukacji dotyczącej zasad etycznych w pracy zawodowej wśród studentów WZiE. Wśród priorytetów tego projektu jest także propagowanie postępowania etycznego w biznesie jako kapitału firmy budującego jej reputację i zaufanie interesariuszy. Dla Pomorskiej Spółki Gazownictwa porozumienie to jest naturalną konsekwencją rozpoczętego w 2007 roku procesu przebudowy kultury organizacyjnej firmy zgodnej ze zrównoważonym rozwojem i odpowiedzialnym biznesem. PSG jest pierwszą firmą z branży gazowniczej w Polsce, która została członkiem programu Global Compact, spółka przystąpiła również do Programu Partnerstwa Forum Odpowiedzialnego Biznesu. Wydział Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej jest jednym z wiodących ośrodków naukowych na Pomorzu, który w programie nauczania od początku swego istnienia posiada przedmioty związane z etyką biznesu i społeczną odpowiedzialnością biznesu. Z zagadnieniami etyki studenci WZiE zapoznają się przez cały okres swoich studiów. Problemy z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu są także analizowane na studiach MBA i Podyplomowych Studiach Public Relations. W 2009 roku studenci Wydziału wraz z Forum Odpowiedzialnego Biznesu, pod patronatem Ministerstwa Skarbu Państwa, organizowali konferencję: „CSR jako odpowiedzialność za własność. Społeczna odpowiedzialność biznesu – budowanie przewagi konkurencyjnej czy budowanie cywilizacji".

Oddział w Sanoku – opieka i współpraca ze szkołami im. Ignacego Łukasiewicza

Oddział w Sanoku inicjuje i wspiera organizacje turniejów wiedzy o Łukasiewiczu, konkursów o tematyce ekologicznej, programów edukacyjnych, spartakiad młodzieżowych, spotkań integracyjnych. W tych imprezach uczestniczy każdorazowo ok. 200 dzieci.

Oddział w Sanoku – wsparcie Międzynarodowego Forum Pianistycznego „Bieszczady bez Granic"

Jest to wielkie spotkanie uzdolnionej muzycznie młodzieży z całej Polski i Euroregionu Karpackiego, podczas którego można zetknąć się z wirtuozami, brać udział w specjalnych lekcjach mistrzowskich, wymieniać doświadczenia i stawiać pierwsze kroki na profesjonalnych scenach we Lwowie, Koszycach i Bratysławie. Forum pod patronatem Ministerstwa Kultury wpisało się na stałe w kalendarz największych i najważniejszych tego typu inicjatyw w Polsce.

Górnośląska Spółka Gazownictwa – współpraca z Vattenfall, akcja "Bezpieczny mieszkaniec"

Od września do grudnia 2009 roku odbywała się piąta edycja akcji „Bezpieczny mieszkaniec".

Akcja „Bezpieczny mieszkaniec" ma na celu uświadomienie wszystkim mieszkańcom, służbom prewencyjnym oraz właścicielom i zarządcom budynków zagrożeń wynikających z nielegalnych podłączeń oraz kradzieży infrastruktury gazowej i elektrycznej, gdyż złodzieje, kradnąc gaz, narażają na ogromne niebezpieczeństwo nie tylko siebie, ale przede wszystkim innych mieszkańców. Od kilku lat działa specjalny telefon bezpieczeństwa. Pod numerem 032 303 5 303 można zgłosić nielegalne podłączenie do sieci gazowej, podejrzenie kradzieży gazu, uszkodzenia i nietypowe elementy sieci i infrastruktury gazowej. Wszystkie zgłoszenia na ten całodobowo czynny telefon są szczegółowo sprawdzane. Sygnały o kradzieży można również zgłaszać, wysyłając informacje mailem na adres bezpieczenstwo@gsgaz.pl.
Od trzech lat akcja „Bezpieczny mieszkaniec" realizowana jest podczas zajęć lekcyjnych także wśród najmłodszych – promowanie zasad bezpiecznego korzystania z gazu i prądu. Podsumowaniem zajęć jest konkurs prac wykonanych przez uczniów – plakatów na temat bezpiecznego korzystania z mediów. Najciekawsze prace wykorzystywane są w kalendarzach i materiałach promocyjnych spółki. Ubiegłoroczna akcja poza spotami radiowymi i plakatami eksponowanymi w wiatach autobusowych, po raz trzeci realizowana była wśród uczniów klas od I do III szkół podstawowych Chorzowa i Świętochłowic oraz, po raz pierwszy na terenie Opolszczyzny, w Kędzierzynie – Koźlu. W ubiegłorocznej edycji akcji „Bezpieczny mieszkaniec" wzięło udział prawie 5 tys. uczniów 200 klas od I do III z 41 szkół podstawowych śląskich miast. Podczas zajęć lekcyjnych prowadzonych przez wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną, najmłodsi dowiadywali się, skąd pochodzi gaz, do czego jest wykorzystywany oraz jak z niego korzystać, by był bezpieczny. Uczniowie byli też uczulani na wszelkie nieprawidłowości związane z wewnętrzną instalacją gazową i elektryczną, takie jak luźno zwisające kable, wygląd gazomierzy itp. Podsumowaniem zajęć był konkurs prac plastycznych na temat bezpiecznego korzystania z prądu i gazu. Do tej pory w akcji „Bezpieczny mieszkaniec" wzięło udział prawie 30 tys. uczniów szkół podstawowych Bytomia, Chorzowa, Częstochowy, Gliwic, Kędzierzyna-Koźle, Rudy Śląskiej, Świętochłowic i Zabrza.

Pomorska Spółka Gazownictwa, Oddział Zakład Gazowniczy w Olsztynie – konkurs dla młodzieży „Bezpieczny gaz"

Pod koniec marca 2009 roku PSG OZG w Olsztynie i V Liceum Ogólnokształcące w Olsztynie im. Wspólnej Europy ogłosili konkurs dla młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej z woj. warmińsko-mazurskiego pt.: „Bezpieczny gaz" przybliżający nie tylko korzyści i zalety stosowania gazu ziemnego, ale przede wszystkim edukujący w zakresie bezpiecznego stosowania urządzeń gazowych. Uczestnicy konkursu wykonywali pracę w dowolnej formie na temat: „Gaz ziemny – ekologiczne źródło energii. Jak bezpiecznie i racjonalnie z niego korzystać?". Honorowy patronat nad konkursem „Bezpieczny gaz" objął wojewoda warmińsko-mazurski oraz Olsztyńskie Centrum Edukacji Ekologicznej. W konkursie, którego finał odbył się w kwietniu 2009 roku, wzięło udział 68 uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych województwa warmińsko-mazurskiego.

Karpacka Spółka Gazownictwa, Współpraca z uczelniami i szkołami, akcje dla dzieci i młodzieży, akcje charytatywne, wsparcie nauki.

W roku 2009 Spółka sponsorowała zakup wyposażenia nowoczesnego laboratorium językowego w Centrum Nowoczesnych Technologii Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie. Nowy sprzęt umożliwia wykładowcy prowadzenie zajęć dla całych grup, pracę w parach lub indywidualnie. Wysoka jakość urządzeń audiotechnicznych pozwala doskonalić umiejętności fonetyczne. Z laboratorium korzystają główne studenci kierunków filologicznych oraz słuchacze kursów językowych.

„Szkoła dobrze wychowana" to akcja w której uczestniczył Zakład Gazowniczy w Lublinie we współpracy w Lubelskim Kuratorem Oświaty i Radiem eR. Nowy program promował pozytywne postawy zachowania oraz odpowiedzialne kształtowanie dorastającej młodzieży. Do współpracy zostały zaproszone szkoły podstawowe, gimnazjalne i licea z Lublina i regionu.

Partnerstwo Zakładu Gazowniczego w Tarnowie w cyklicznych akcjach charytatywnych organizowanych przez Stowarzyszenie „Ich lepsze jutro" działające przy Specjalistycznym Centrum Rehabilitacji dla dzieci i Fundację„Prometeusz przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym. Spotkania i akcje integrują osob niepełnosprawne ze środowiskiem pełnosprawnych, promują wolontariat, zapewniają organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

Międzynarodowe Spotkania Młodzieży z Folklorem „Roztańczona Europa", mają na celu popularyzację kultury ludowej i regionalnych tradycji wśród dzieci i młodzieży. Zespoły z całej Europy (Ukraina, Francja, Mołdawia, Polska) prezentują własną kulturę i tradycję biorąc udział we wspólnych koncertach i warsztatach folklorystycznych. Spotkaniom partneruje Zakład Gazowniczy w Krakowie

8.7.1 Dobre praktyki zagranicą

Geofizyka Toruń – współpraca ze społecznościami lokalnymi

Geofizyka Toruń posiada bogate doświadczenie w wykonywaniu badań sejsmicznych i od wielu lat konsekwentnie zdobywa nowe rynki, działając zgodnie z przyjętymi politykami w zakresie odpowiedzialnego biznesu. W roku 2009 rozpoczęła po raz pierwszy realizację projektu akwizycji danych sejsmicznych w Tajlandii. Wejście na nowy rynek wymagało rozpoznania prawa oraz spełnienia ostrych wymagań formalnych, w szczególności uzyskania pozwoleń na wykonywanie pracy.

Praca w Tajlandii oznaczała dla firmy także zmierzenie się z wyzwaniem funkcjonowania w nieznanej, bardzo odmiennej kulturze. W czasie świąt tajskich, takich jak np. Songkran (kilkudniowe święto Nowego Roku obchodzone w kwietniu), nie wykonywano pracy, a czas przeznaczony został m.in. na wycieczkę polskich pracowników do starożytnej świątyni Khmerów Prasad Phimai. Zaowocowało to doskonałymi relacjami ze społecznością lokalną (m.in. wizyta kadry z lokalnego uniwersytetu). W ramach podziękowania, po zakończeniu projektu grupa przekazała sprzęt komputerowy i biurowy do lokalnej szkoły, a niewykorzystane leki z kliniki polowej utworzonej dla pracowników grupy oddano do lokalnego centrum pomocy.

Aby spełnić wszystkie obowiązujące na tym rynku wymagania formalno-prawne, w fazie przygotowawczej powołano Oddział w Bangkoku. Główne wyzwanie dotyczyło organizacji oraz zagrożeń związanych z pracami dynamitowymi, nadzoru w terenie przedstawiciela administracji państwowej. Dodatkowym wyzwaniem była duża ilość tzw. punktów archeologicznych (ok. 240 stref ochronnych), które wymagały zachowania odpowiednich procedur.

Zgodnie z polityką spółki, a także postanowieniami kontraktu, szczególny nacisk położony był również na współpracę i zatrudnianie firm lokalnych (wynajem pracowników i pojazdów, wykonanie robót strzałowych): średniomiesięcznie zatrudniano ponad 530 pracowników lokalnych **(ok. 95% pracowników grupy sejsmicznej).** Wszyscy pracownicy mieli zapewnione odpowiednie szkolenie w zakresie BHP oraz odzież i obuwie robocze. Waga bezpieczeństwa pracy (z ang. HSE) podkreślona została również w czasie osobistego spotkania prezesa Zarządu spółki z załogą grupy sejsmicznej. Projekt zakończono w lutym 2010, nie tylko z powodzeniem realizując kontrakt, ale także uzyskując założony wskaźnik „zero wypadków przy pracy" i budując doskonalił relacje z lokalną społecznością.

POGC Libya, Społeczny program środowiskowy

Spółka GK POGC Libya działająca na terenie Libii zainicjowała społeczny program, którego celem jest wzrost świadomości społecznej w zakresie bezpieczeństwa, zdrowego trybu życia, ochrony środowiska, w tym racjonalnego korzystania z energii. Program realizowany jest we współpracy z Narodową Radą ds. Młodzieży w Trypolisie oraz władz lokalnych na terenie funkcjonowania spółki.

Podczas spotkań z młodzieżą spółka prezentuje nie tylko najlepsze praktyki wykorzystywane w jej codziennej działalności, dbałość i procedury dotyczące zagospodarowania odpadów, korzystania z wody, ale także dbałości o dziedzictwo kulturowe w odniesieniu do znalezisk archeologicznych na terenie funkcjonowania POGC Libiy. Jedna z prezentacji dla młodzieży poświęcona była także szkodliwości narkotyków, przybliżeniu statystyk dotyczących ryzykownych zachowań młodzieży. Kolejna, pod hasłem „Ochrona środowiska jest odpowiedzialnością każdego" wyjaśniała podstawowe terminy związane z tym tematem, ale także wyjaśniała w jaki sposób młodzi ludzie mogą uczestniczyć w działaniach na rzecz swojego najbliższego otoczenia i naszej planety. Opinie zebrane od kilkuset uczestników spotkań były bardzo pozytywne, co zaskakujące uczestnicy spotkania twierdzili, że po raz pierwszy spotkali się z tego rodzaju aktywnością firmy z branży paliwowo-energetycznej.

8.8 Nagrody i wyróżnienia

Nagrody i wyróżnienia uzyskane przez podmioty PGNiG w okresie styczeń 2009 – czerwiec 2010 w kategorii Społeczności lokalne

Nazwa podmiotu	Otrzymane nagrody i wyróżnienia	Organizacja nagradzająca	Powody przyznania/Spełnione kryteria/Uzasadnienie Jury
Obrót i Magazynowanie			
Karpacki Oddział Obrotu Gazem Gazownia Sandomierska	Mecenas Kultury Jasła 2009	Burmistrz Miasta Jasła	Burmistrz Miasta Jasła przyznając nagrodę zaznaczyła wyjątkową rolę mecenatu w kształtowaniu i rozwijaniu życia kulturalnego w mieście, a także chęć upowszechniania działalności darczyńców kultury. Podkreśliła hojność, niezawodność i wsparcie firmy w organizacji i wspieraniu działań na rzecz rozwoju kulturalnego miasta, aktywny udział we wspieraniu lokalnych inicjatyw, pozytywny wizerunek w świadomości mieszkańców jako Mecenasa Kultury.
Karpacki Oddział Obrotu Gazem Gazownia Sandomierska	Podsumowania Roku Kulturalnego Zamościa 2009	Urząd Miasta Zamość	Firma przyczyniła się do realizacji dwóch festiwali – Festiwalu Kultury Włoskiej „Arte, Cultura, Musica, E" oraz Zamojskiego Festiwalu Kultury im. Marka Grechuty.
Karpacki Oddział Obrotu Gazem Gazownia Sandomierska	Noworoczne Spotkanie Sportowców	Urząd Miasta w Sandomierzu	Wyróżnienie w kategorii promotor sportu sandomierskiego. PGNiG SA KOOG Gazownia Sandomierska została doceniona za swój wkład w rozwój i wspieranie klubów oraz stowarzyszeń sportowych. Nagroda przyznana w oparciu o ilość rekomendacji napływających z klubów i sekcji sportowych funkcjonujących na terenie miasta. W analizowanym okresie gazownia współpracowała m.in. ze Stowarzyszeniem Piłki Ręcznej „Wisła" oraz Międzyszkolnym Uczniowskim Klubem Sportowym „Piątka" – sekcja piłki siatkowej.
Pomorski Oddział Obrotu Gazem Gazownia Gdańska	Niciowy Certyfikat	Szkoła Podstawowa nr 18 w Elblagu i Spółdzielczy Dom Kultury SM Zakrzewo w Elblągu	Certyfikat przyznany na mocy umowy „Zielona nić porozumienia" podpisanej pomiędzy SM Zakrzewo i SP nr 18, za podjęcie wspólnych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju. W 2009 roku firma włączała się w różne działania SP nr 18 związane z ochroną środowiska naturalnego. Celem współpracy było podnoszenie świadomość ekologicznej uczniów i mieszkańców osiedla Zawada oraz ich integracja.
Pomorski Oddział Obrotu Gazem Gazownia Olsztyńska	Partner 2009	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Wyróżnienie na wniosek samorządowych wojewódzkich instytucji kultury. Uhonorowano działania wspierających ważne instytucje kulturalne, m.in. Teatr im. S. Jaracza, Muzeum Warmii i Mazur.
Pomorski Oddział Obrotu Gazem Gazownia Olsztyńska	Srebrna Maska	Teatr im. Stefana Jaracza	Wspieranie olsztyńskiego teatru. Zrealizowano eko-ideę na edukację mieszkańców regionu namawiając ich do używania eko-toreb. Do każdego biletu Olsztyńskich Spotkań Teatralnych widz otrzymywał ekotorbę z logo PGNiG oraz Olsztyńskich Spotkań Teatralnych. W ten sposób rozdaliśmy 10 000 ekotoreb.
Pomorski Oddział Obrotu Gazem Gazownia Olsztyńska	Złota statuetka „Przyjaciel Ziemi"	Olsztyńskie Centrum Edukacji Ekologicznej	Nagroda za 9-letnie, nieprzerwane wspieranie ekozespołów w regionie Warmii i Mazur.
Dystrybucja			
Dolnośląska Spółka Gazownictwa	Dolnośląski Klucz Sukcesu	Stowarzyszenie na rzecz Promocji Dolnego Śląska	Propagowanie idei biznesu zaangażowanego społecznie, który w sposób świadomy i odpowiedzialny podejmuje zobowiązania etyczne, ekologiczne i społeczne, uwzględniające szeroko pojęty interes swojego otoczenia.
	Laur Ekoprzyjaźni	Polskie Centrum Edukacji, Promocji Produktów i Urządzeń Ekologicznych „Stowarzyszenie Ekonatura".	Statuetki przyznano osobom i instytucjom zasłużonym na Dolnym Śląsku w promowaniu problematyki ekologicznej. Przyznanie nagrody świadczy o docenieniu działań realizowanych w dziedzinie wspierania edukacji ekologicznej.
Górnośląska Spółka Gazownictwa	Śląski Oskar 2008	Tygodnik Regionalny „Goniec Górnośląski"	Nagroda przyznana za podejmowanie nowych wyzwań i realizowanie działań rozsławiających Śląsk w Polsce i poza granicami kraju oraz tworzenie nowej wizji Śląska na miarę przyszłych pokoleń.

	Honorowy tytuł Przyjaciel Fundacji Śląski Fundusz Stypendialny	Fundacja Śląski Fundusz Stypendialny im. Adama Graczyńskiego	Tytuł przyznany Górnośląskiej Spółce Gazownictwa przez radę Fundacji Śląski Fundusz Stypendialny i nadany podczas uroczystego wręczenia stypendiów XVII i XVIII edycji Śląskiego Funduszu Stypendialnego.
	Platynowy Liść Medialny 2009	Kapituła Programu Medialnego „Polska w Europie – Europa w Polsce"	Nagroda za akcję „Bezpieczny mieszkaniec" prowadzoną wspólnie z firmą Vattenfall – skierowaną do uczniów szkół podstawowych i mającą na celu edukację najmłodszych użytkowników gazu oraz prądu w bezpiecznym korzystaniu z tych mediów. Nagroda ta została również przyznana spółce za konsekwentną rozbudowę i modernizację sieci gazowniczej na terenie Śląska i Opolszczyzny, co przekłada się na bezpieczne i pewne dostawy gazu ziemnego dla odbiorców.
	Medal 90-lecia PZiTS	Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych	6 listopada na uroczystej sesji jubileuszowej wygłoszony został referat historyczny i wręczono odznaczenia i wyróżnienia w postaci medali pamiątkowych zasłużonym działaczom stowarzyszenia.
	Złoty Laur Umiejętności i Kompetencji w kategorii firma społecznie odpowiedzialna	Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach	Nagroda za aktywny udział pracowników w życiu środowisk lokalnych poprzez niesienie pomocy najbardziej potrzebującym; za finansowe wsparcie ważnych ośrodków medycznych, m.in.: Centrum Leczenia Oparzeń w Siemianowicach Śląskich, Oddział Hematologii i Onkologii Dziecięcej w Zabrzu oraz Fundacji Śląskiego Centrum Chorób Serca; za sponsorowanie Programu Fundacji Śląski Fundusz Stypendialny im. Adama Graczyńskiego. Fundusz wspiera uzdolnionych studentów różnych kierunków, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej i osiągają bardzo dobre wyniki w nauce. W tej kategorii Złoty Laur był przyznawany w drodze plebiscytu ogłoszonego na łamach „Polska Dziennik Zachodni" i www.laury.eu.
Karpacka Spółka Gazownictwa	Medal 750-lecia lokacji Krakowa	Miasto Kraków	Podziękowanie miasta za ratowanie dorobku kultury i dziedzictwa narodowego.
	Nagroda „Mecenas Kultury Tarnowa 2008	Miasto Tarnów	Tytuł mecenasa kultury jest przyznawany osobom lub firmom wspierającym tarnowskie instytucje kultury i sztuki.
	Medal 90-lecia AGH	AGH w Krakowie	Wyróżnienie w uznaniu wszechstronnego wsparcia uczelni w działalności dydaktycznej i naukowe.
	Statuetka Misericors	Caritas Tarnów	Statuetka dla sponsorów, wolontariuszy Caritasu Tarnów.
	Mecenas Centrum Kulturalnego w Przemyślu	Centrum Kulturalne w Przemyślu	Tytuł Mecenasa Centrum jest przyznawany osobom lub instytucjom wspierającym Centrum Kulturalne w Przemyślu - ośrodek kultury Podkarpacia
Mazowiecka Spółka Gazownictwa	Platynowy Liść Medialny	Ośrodek Studyjno-Programowy Prasy Radia i Telewizji Warszawa-Katowice-Kraków, Kapituła Programu Medialnego „Polska w Europie – Europa w Polsce"	Nagroda przyznana między innymi za wspieranie branżowego szkolnictwa.
	Odznaka Partner CSR	Fundacja Czynnej Filantropii „Satoris"	Nagroda za wspieranie projektów, przyczyniających się do rozwiązywania ważnych problemów społecznych w Polsce
	Mecenas Roku 2009	Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku	Nagroda jest wyrazem uznania zaangażowania w organizację imprez kulturalnych w tej instytucji w roku 2009.
	Granitowy Tulipan 2009	Kapituła powołana przez Izbę Przemysłowo-Handlową Ziemi Radomskiej	Celem konkursu jest promowanie firm i instytucji, które dzięki profesjonalizmowi, zarządzaniu i wprowadzaniu nowoczesnych technologii przyczyniły się do rozwoju Ziemi Radomskiej, wyróżniły się na Mazowszu oraz na terenie całej Polski.

Pomorska Spółka Gazownictwa	Tytuł Przyjaciel Dziecka	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	Tytuł przyznany w podziękowaniu za dotychczasową współpracę i wsparcie finansowe.
	Tytuł Sprzymierzeniec Teatru	Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie	Tytuł przyznany za okazywaną przychylność oraz wsparcie, które umożliwia rozwijanie i poszerzanie oferty repertuarowej, za bycie sojusznikiem kultury.
	Medal Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Medal przyznany za zasługi na rzecz rozwoju regionu.
	Dyplom Mecenas Muzeum Warmii i Mazur 2009	Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie	Dyplom przyznany w podziękowaniu za wspieranie działalności muzeum.
	Tytuł Mecenas Bydgoskiego Ogrodu Sztuk 2009 wraz ze statuetką złote jabłko	Prezydent Miasta Bydgoszczy	Tytuł przyznany za działalność na rzecz bydgoskich środowisk kultury w 2009 roku.
Wielkopolska Spółka Gazownictwa	Mecenas Kultury	Prezydent Miasta Kalisza	Wyróżnienie przyznane w związku z wkładem wniesionym przez WSG w kulturę miasta Kalisza. W 2009 roku WSG między innymi wsparła Dni Kalisza.
		Konkurs kalendarzy Vidical oraz Muzeum Plakatu w Warszawie	Wyróżnienie za kalendarz wielkoformatowy WSG, który zawierał zdjęcia wielkopolskich krajobrazów.

Poszukiwanie i wydobycie

PNiG Jasło	Mecenas Kultury Jasła 2009	Urząd Miasta Jasła	Nagroda ma za zadanie ukazywać wyjątkową rolę mecenatu w kształtowaniu i rozwijaniu życia kulturalnego w mieście, a także upowszechniać działania darczyńców kultury. Statuetka „Mecenasa Kultury Jasła" przyznawana jest corocznie ludziom oraz instytucjom, które wspierają działania na rzecz kultury w Jaśle i w regionie jasielskim.
PNiG Nafta	Lider Sukcesu	Zarząd Powiatu Pilskiego	Tytuł Lidera Sukcesu został przyznany Nafcie za szczególną promocję Ziemi Pilskiej i rozsławianie jej imienia, a także za działalność zawodową i społeczną, która przyczyniła się do rozwoju powiatu pilskiego.
PGNiG Oddział w Sanoku	Złota Spinka Forum	Podkarpacka Fundacja Rozwoju Kultury	Za wspieranie edukacji muzycznej młodzieży, wyrównywanie szans dla młodzieży małych miast z Euroregionu Podkarpacia.
PGNiG Oddział w Zielonej Górze	Nagroda za zasługi dla Województwa Lubuskiego	Sejmik Województwa Lubuskiego	Nagroda przyznawana jest osobom fizycznym i instytucjom państwowym, firmom, które całokształtem działalności przyczyniły się do gospodarczego, kulturalnego i społecznego rozwoju województwa. Oddział jest od wielu lat zaangażowany w życie lokalnej społeczności, jest jednym z największych pracodawców w regionie, a jednocześnie mecenasem wielu przedsięwzięć w zakresie kultury i edukacji.
Poszukiwania Naftowe „Diament"	Nagroda Gospodarcza Prezydenta Miasta Zielona Góra "Firma przyjazna mieszkańcom"	Prezydent Miasta Zielona Góra	Duże zaangażowanie Spółki w rozwój i problemy miasta oraz społeczności lokalnej Zielonej Góry.

Koordynatorzy

Koordynatorzy ds. zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu w Grupie Kapitałowej PGNiG:

Centrala PGNiG SA, Pełnomocnik Zarządu
ds. Strategii Zrównoważonego Rozwoju
i Odpowiedzialnego Biznesu

Marzena Strzelczak
marzena.strzelczak@pgnig.pl
22-691-82-01

Centrala PGNiG SA, Koordynator
ds. Komunikacji Strategii Zrównoważonego
Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu

Katarzyna Mróz
katarzyna.mroz@pgnig.pl
22-691-82-11

Centrala PGNiG SA, Koordynator
ds. Strategii Zrównoważonego Rozwoju
i Odpowiedzialnego Biznesu

Agnieszka Chmielarz
agnieszka.chmielarz@pgnig.pl
22-589-45-13

Centrala PGNiG SA
Główny Specjalista
ds. Komunikacji Ekologicznej

Jakub Siewko
jakub.siewko@pgnig.pl
22-691-84-06

PGNiG SA
Oddział Centralne Laboratorium
Pomiarowo-Badawcze

Dariusz Pastuszka
dariusz.pastuszka@pgnig.pl
609-742-736

PGNiG SA
Oddział w Egipcie

Michał Kopczak
michal.kopczak@pgnig.pl
201-8500-1994

PGNiG SA
Oddział w Odolanowie

Katarzyna Chołast
katarzyna.cholast@pgnig.pl
62-736-44-41 wew. 260

PGNiG SA
Oddział Operator Systemu Magazynowania

Radosław Galbarczyk
radoslaw.galbarczyk@pgngi.pl
22-691-80-49

PGNiG SA
Oddział w Sanoku

Ewa Król
Ewa.Krol@sanok.pgnig.pl
13-465-23-90

PGNiG SA
Oddział w Zielonej Górze

Ewa Białowąs
ewa.bialowas@zgora.pgnig.pl
68-329-16-28

Oddziały Obrotu Gazem PGNiG SA

PGNiG SA
Dolnośląski Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Wałbrzyska

Wojciech Tymiak
wojciech.tymiak@pgnig.pl
74-842-71-20

PGNiG SA
Dolnośląski Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Wrocławska

Piotr Wańczyk
piotr.wanczyk@pgnig.pl
71-364-95-53

PGNiG SA
Dolnośląski Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Zgorzelecka

Małgorzata Bartos
malgorzata.bartos@pgnig.pl
75-772-23-35

PGNiG SA
Górnośląski Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Opolska

Monika Kościów
monika.kosciow@pgnig.pl
77-443-51-23

PGNiG SA
Górnośląski Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Zabrzańska

Jolanta Matusek
jolanta.matusek@pgnig.pl
32-373-53-31

PGNiG SA
Karpacki Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Jarosławska

Marcin Grząba
marcin.grzaba@pgnig.pl
16-624-52-83

PGNiG SA
Karpacki Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Jasielska

Anna Miśkowicz
anna.miskowicz@pgnig.pl
13-443-73-63

PGNiG SA
Karpacki Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Kielecka

Piotr Sobieraj
piotr.sobieraj@pgnig.pl
41-349-34-20

PGNiG SA
Karpacki Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Krakowska

Ewa Węgrzyn
ewa.wegrzyn@pgnig.pl
12-628-12-80

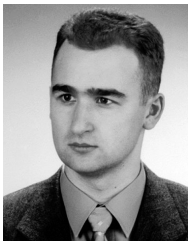

PGNiG SA
Karpacki Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Lubelska

Paweł Staniszewski
pawel.staniszewski@pgnig.pl
81-445-21-62

PGNiG SA
Karpacki Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Rzeszowska

Wojciech Janas
wojciech.janas@pgnig.pl
17-875-03-00

PGNiG SA
Karpacki Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Sandomierska

Krzysztof Motyła
krzysztof.motyla@pgnig.pl
15-833-62-40

PGNiG SA
Karpacki Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Tarnowska

Anna Derus
anna.derus@pgnig.pl
14-632-38-80

PGNiG SA
Mazowiecki Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Białostocka

Krzysztof Smorczewski
krzysztof.smorczewski@pgnig.pl
85-664-54-30

PGNiG SA
Mazowiecki Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Łódzka

Jacek Miluśki
jacek.miluski@pgnig.pl
42-675-96-20

PGNiG SA
Mazowiecki Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Warszawska

Beata Błaziak-Pyzel
beata.blaziak@pgnig.pl
22-325-14-53

PGNiG SA
Pomorski Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Bydgoska

Sebastian Latanowicz
sebastian.latanowicz@pgnig.pl
52-37-61-340

PGNiG SA
Pomorski Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Gdańska

Dorota Rajczyk-Gałkowska
dorota.rajczyk-galkowska@pgnig.pl
58-323-01-10

PGNiG SA
Pomorski Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Olsztyńska

Marta Malinowska
marta.malinowska@pgnig.pl
89-537-25-73

PGNiG SA
Wielkopolski Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Kaliska

Monika Mielcarek
monika.mielcarek@pgnig.pl
62-769-53-20

PGNiG SA
Wielkopolski Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Koszalińska

Ewelina Błachuta
ewelina.blachuta@pgnig.pl
94-348-45-40

PGNiG SA
Wielkopolski Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Poznańska

Katarzyna Wiznerowicz
katarzyna.wiznerowicz@pgnig.pl
61-885-46-02

PGNiG SA
Wielkopolski Oddział Obrotu Gazem
Gazownia Szczecińska

Bogumiła Koman
bogumila.koman@pgnig.pl
91-424-73-03

Strategiczne spółki GK PGNiG

Dolnośląska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.

Piotr Wojtasik
pwojtasik@gazownia.pl
71-364-95-25

Górnośląska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.

Maja Girycka
maja.girycka@gsgaz.pl
32-373-53-32

Karpacka Spółka Gazownictwa sp. z o.o.

Bożena Malaga-Wrona
Bozena.Malaga-Wrona@ksg.pl
14-632-31-45

Mazowiecka Spółka Gazownictwa sp. z o.o.

Emilia Tomalska
emilia.tomalska@msgaz.pl
22-667-38-08

Pomorska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.

Katarzyna Wróblewicz
katarzyna.wroblewicz@psgaz.pl
58-326-36-70

Wielkopolska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.

Leszek Łuczak
leszek.luczak@wsgaz.pl
61-854-53-65

Poszukiwanie i Wydobycie

Geofizyka Kraków sp. z o.o.

Magdalena Pachocka
magdalena.pachocka@geofizyka.krakow.pl
12-299-13-67

Geofizyka Toruń sp. z o.o.

Iwona Matusiak
iwona.matusiak@geofizyka.pl
56-659-33-93

PNiG Jasło

Przemysław Baciak
pbaciak@pnig.jaslo.pl
13-443-63-41

PNiG Kraków sp. z o.o.

Agnieszka Sioła
rzecznik@ogec.krakow.pl
12-619-74-61

PNiG Nafta sp. z o.o.

Patrycja Kujawa
pkujawa@nafta.net.pl
67-215-13-35

Poszukiwania Naftowe Diament sp. z o.o.

Norbert Urbański
nurbanski@pn-diament.com.pl
68-329-54-11

POGC Libya BV

Salem O. Asaleh
salem.asaleh@pgnig.pl
+218-21-716-7048 / +218-21-713-3506

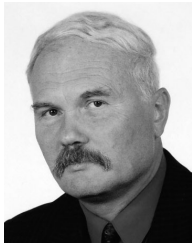

PGNiG Norway AS

Marek Hoffmann
marek.hoffmann@pgnig.no
47-5195-0759

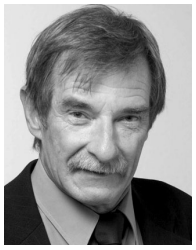

Zakład Robót Górniczych „Krosno" sp. z o.o.

Jan Sęp
jsep@zrg.krosno.pl
13-437-21-10

Pozostałe spółki GK PGNiG

Gazobudowa sp. z o.o.

Magdalena Mroczka
info@gazobudowa.pl
32-275-57-68

BSiPG Gazoprojekt SA

Grażyna Janicka
gjanicka@gazoprojekt.com.pl
j.adamowicz@gazoprojekt.com.pl
71-785-13-03

Investgas SA

Robert Plesiewicz
robert.plesiewicz@investgas.pl
22-860-05-51

Naftomontaż sp. z o.o.

Agnieszka Chmielowska
a.chmielowska@naftomontaz.com.pl
13-437-45-35

ZRUG Pogórska Wola sp. z o.o.

Marek Chrząszcz
marketing@zrug.tarnow.pl
14-622-54-21

ZUN Naftomet sp. z o.o.

Sławomir Duran
slawomir.duran@naftomet.pl
13-436-25-11, wew. 338, 270

Słowniczek

Terminy z zakresu CSR

Akcja społeczna – jednorazowe lub cykliczne działania społeczne, mające na celu pomoc danej grupie lub osobie. Cechuje ją krótkotrwałość. Przykładem akcji jednorazowej może być akcja Krewniacy, zachęcająca do oddawania krwi na rzecz osób potrzebujących

CSR Consulting – firma, współpracująca z podmiotami i instytucjami z różnych branż, wspierająca je w przełożenia idei odpowiedzialnego biznesu na działania biznesowe

Deklaracja zrównoważonego rozwoju branży energetycznej – deklaracja podpisana po raz pierwszy 17 czerwca 2009 roku, stanowiąca o rozumieniu i chęci wprowadzenia do zasad funkcjonowania firmy idei zrównoważonego rozwoju. Została podpisana przez największe przedsiębiorstwa polskiego rynku energetycznego: EDF Polska, Enea, GAZ-SYSTEM, GDF SUEZ Energia Polska, Turon, Vattenfall Poland oraz pomysłodawcę deklaracji – PGNiG SA. 17 czerwca 2010 roku kolejne 3 firmy przystąpiły do tej inicjatywy - Fortum Power and Heat Polska, Grupa Lotos oraz Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator.

Dialog społeczny – wymiana informacji między zainteresowanymi stronami, które dotyczą najczęściej wspólnych problemów i zagadnień społecznych. Uczestnikami dialogu społecznego mogą być zarówno instytucje publiczne, jak i prywatne – przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe. Warunkiem jego powodzenia jest przede wszystkim współpraca i rzetelność informacji

Filantropia – bezinteresowna działalność osób, organizacji, firm na rzecz osób potrzebujących, wyrażająca troskę o dobro wspólne. Polega przede wszystkim na udzielaniu pomocy finansowej lub materialnej. Współczesnie realizowana jest głównie poprzez fundacje i stowarzyszenia

Forum Odpowiedzialnego Biznesu (FOB) – organizacja pozarządowa, której misją jest upowszechnianie idei odpowiedzialnego biznesu jako standardu obowiązującego w Polsce w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw, zadowolenia społecznego i poprawy stanu środowiska. Do forum należy wiele firm w Polsce, m.in. PGNiG

Global Compact – projekt Sekretarza Generalnego ONZ Kofiego Annana mający na celu kształtowanie nowej roli biznesu, między innymi poprzez przestrzeganie praw człowieka, standardów pracy oraz prowadzenie działalności w harmonii ze środowiskiem naturalnym. Global Compact zrzesza organizacje pozarządowe oraz ponad 2000 firm z różnych regionów świata, w tym również Pomorską Spółkę Gazownictwa oraz PGNiG SA

Grasz o staż – najstarszy polski konkurs stażowy, organizowany od 1996 roku przez „Gazetę Wyborczą" oraz PricewaterhouseCoopers. Co roku w konkursie nagrodami są płatne staże oraz nagrody dodatkowe (studia podyplomowe, szkolenia, książki), fundowane przez współpracujące z organizatorami firmy i organizacje pozarządowe

HSE (ang. Health, Safety, Environment; pol. Zdrowie, Bezpieczeństwo, Środowisko) – zasady postępowania w zakresie działań BHP oraz ochrony środowiska, określone przepisami mającymi charakter międzynarodowy

Interesariusz – podmiot zainteresowany działalnością firmy. Zalicza się do niego zarówno podmioty zewnętrze, takie jak osoby, społeczności, instytucje, organizacje i urzędy, jak i podmioty wewnętrzne – pracowników firmy, akcjonariuszy

Inwestowanie społecznie odpowiedzialne (ang. Socially Responsible Investing, SRI) – działania firmy biorące pod uwagę w równym stopniu dobro firmy oraz dobro społeczne. Inwestorzy społecznie odpowiedzialni uprzywilejowują w swoich inwestycjach te firmy, które praktykują lub promują zasady zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, ochrony praw człowieka czy ochrony praw konsumenta

Kampania społeczna – szereg działań skierowanych na zmianę postaw lub zachowań określonej grupy ludzi, jak również ich prewencji. Do realizacji kampanii społecznych wykorzystuje się masowe kanały komunikacji (media klasyczne, działania niekonwencjonalne), zaś w jej realizację zaangażowanych jest wiele podmiotów – przedsiębiorstwa, organizacje społeczne czy instytucje państwowe. Podmioty te mogą udzielać pomysłodawcom kampanii różnego rodzaju wsparcia – począwszy od pomocy finansowej, przez pomoc rzeczową, na usługach kończąc. Zaangażowanie się firmy w daną kampanię społeczną wzmacnia jej wizerunek jako instytucji angażującej się w swoje otoczenie, jak również daje możliwość zacieśnienia relacji między pracownikami oraz firmy z konkretnymi grupami

Kodeks Wartości Firmy – przyjęty przez przedsiębiorstwo kodeks wartości, który stanowi o kulturze organizacyjnej danej firmy. Wspólny kodeks wartości pozwala pracownikom na lepsze zrozumienie niepisanych idei i zasad funkcjonowania danej firmy, a dzięki temu na stworzeniu z nią oraz z resztą pracowników bliższych relacji

London Benchmarking Group Polska – inicjatywa służąca lepszemu mierzeniu wpływu społecznego przedsiębiorstw, wdrażana w Polsce przez CSR Consulting we współpracy również z Danone, BZ WBK, GLAXO, Ikea oraz Żywiec. W wyniku rozwijania tej inicjatywy przedsiębiorstwa mają możliwość zdobywania wiedzy na temat efektywnego zarządzania swoim zaangażowaniem społecznym

Łańcuch wartości – ściśle określone strumienie różnego typu działań, które są podejmowane przez dane firmy tworzące wspólny systemem wartości. Łańcuch ten klarownie ukazuje współzależność kolejnych firm oraz procesy powiększania przez nie wartości własnych wyrobów

Marketing zaangażowany społecznie – to forma pośrednia pomiędzy marketingiem komercyjnym a marketingiem społecznym. Polega na wsparciu określonego celu społecznego, jednocześnie przyczyniając się do wzmocnienia własnego wizerunku. Jego realizacja często angażuje trzy strony – przedsiębiorstwa, organizacje społeczne oraz konsumentów

Program społeczny – zaplanowane działania, które mają na celu rozwiązanie lub przeciwdziałanie konkretnemu problemowi społecznemu. Może być realizowany wspólnie bądź niezależnie przez instytucje publiczne, biznes i organizacje społeczne

Raport społeczny – raport wydawany przez firmę, przedstawiający w sposób całościowy, jak realizuje ona strategię zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu. Uwzględnia on aspekt ekonomiczny, społeczny, jak również ekologiczny działań firmy

Społeczna odpowiedzialność biznesu (ang. Corporate Social Responsibility, CSR) – strategia, która zakłada dobrowolne uwzględnianie przez firmę interesów społecznych przy dążeniu do osiągania celów ekonomicznych. CSR zakłada podejmowanie decyzji i działań z uwzględnieniem takich czynników, jak: zasady etyczne, prawa pracowników, prawa człowieka, otoczenie społeczne i środowisko naturalne. Przyjmuje się, że społeczna odpowiedzialność biznesu powinna być obok ekonomicznych dążeń firmy integralną częścią polityki przedsiębiorstwa

Społeczność lokalna – zbiorowość ludzi mieszkająca na danym terenie, połączona więzią społeczną, wspólną tradycją oraz kulturą. Społeczność lokalną możemy określić mieszkańców wsi, gminy, osiedla, dzielnicy lub miasta

Sponsoring – wzajemne zobowiązanie dwóch stron, sponsora i sponsorowanego, gdzie sponsor przekazuje środki finansowe, materialne lub usługi sponsorowanemu, w zamian za co ten pełni świadczenia promocyjne. Sponsoring jest działaniem planowanym i świadomym, służącym kreowaniu pozytywnego wizerunku firmy

Struktura organizacyjna – układ zależności występujący między różnymi stanowiskami w firmie, a także między podlegającymi jej organizacjami i stowarzyszeniami. Celem istnienia struktury organizacyjnej jest jasny podział pracy oraz wskazanie hierarchii zależności. Dobrze zorganizowana struktura organizacyjna umożliwia sprawne i efektywne zarządzanie firmą

Wolontariat pracowniczy – polega na angażowaniu się pracowników firm w działalność na rzecz organizacji społecznych na zasadzie wolontariatu. Pracownicy wolontariusze świadczą różnego rodzaju prace na rzecz potrzebujących, wykorzystując przy tym swe umiejętności i zdolności, a jednocześnie rozwijając swe talenty w innych dziedzinach. Firma wspiera pracownika w tych działaniach w zależności od przyjętych praktyk: umożliwia pracownikowi wolontariat w godzinach pracy, przekazuje pomoc rzeczową, wsparcie logistyczne czy finansowe

Zrównoważony rozwój (ang. Sustainable Development) – rozwój społeczno-gospodarczy, w którym podejmowanie działania z zakresu polityki, gospodarki czy społeczeństwa uwzględniają zachowanie równowagi ze środowiskiem naturalnym. Jego celem jest takie wykorzystywanie naturalnych zasobów ziemi, aby zagwarantować możliwość korzystania z nich przyszłym pokoleniom. Idea zrównoważonego rozwoju jest obecna w Prawie ochrony środowiska – Dz.U. 2001.62.627, art. 3 ust. 50

Terminy branżowe

Biogazownia – instalacja, która jest w stanie za pomocą fermentacji przetworzyć substraty takie jak: uprawy energetyczne, odpady poubojowe, odpady gorzelniane, metan wytwarzający się na wysypiskach śmieci, na użyteczne paliwo gazowe nazywane biogazem. Paliwo to można spalać na miejscu wytworzenia w niedużych agregatach kogeneracyjnych (0,5-2 MW)

CCS (ang. Carbon Capture and Storage, pol. sekwestracja CO_2) – proces oddzielenia dwutlenku węgla ze spalin w celu ograniczenia szkodliwej emisji tlenku do atmosfery. Ze względu na ograniczone możliwości wykorzystania wychwyconego związku, istotnym zagadnieniem związanym z sekwestracją CO_2 jest magazynowanie tlenku, poprzez zatłaczanie go do eksploatowanych i wyczerpanych złóż węglowodorów

CNG (ang. Compressed Natural Gas) – paliwo, sprężony gaz ziemny o ciśnieniu 20–25 MPa; służy do napędu pojazdów silnikowych zarówno z zapłonem iskrowym, jak i samoczynnym

Dystrybucja – transport paliw gazowych sieciami dystrybucyjnymi do odbiorców

Poszukiwanie i Wydobycie lub E&P (ang. Exploration and Production) – jeden z segmentów działalności PGNiG, w ramach którego działają spółki wykonujące prace poszukiwawcze, geofizyczne, geologiczne oraz ma miejsce produkcja gazu ziemnego i ropy naftowej

Gaz ziemny – naturalna mieszanina węglowodorów parafinowych, głównie składająca się z metanu (do 98% w tzw. gazie wysokometanowym); w skorupie ziemskiej występuje w postaci złóż

Gazociąg bezpośredni – gazociąg, którym bezpośrednio dostarczane jest paliwo gazowe do instalacji odbiorcy, z pominięciem systemu gazowego

GK PGNiG – Grupa Kapitałowa Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo

LNG (ang. Liquefied Natural Gas) – gaz ziemny w postaci ciekłej o temperaturze –163°C; podczas skraplania gaz ziemny zostaje oziębiony do –163°C. Objętość redukuje się przy tym 630 razy

OGP GAZ-SYSTEM – Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM SA; spółka powstała 16 kwietnia 2004 roku jako PGNiG Przesył sp. z o.o., w której 100% udziałów posiadało PGNiG; 28 kwietnia 2005 roku nastąpiło przekazanie Skarbowi Państwa wszystkich udziałów spółki; OGP GAZSYSTEM działa obecnie na podstawie koncesji Urzędu Regulacji Energetyki jako operator gazowego systemu przesyłowego

OSP Operator Systemu Przesyłowego – przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem paliw gazowych, odpowiedzialne za ruch sieciowy w gazowym systemie przesyłowym, za bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci przesyłowej, również za połączenia z innymi systemami gazowymi

PMG – podziemny magazyn gazu; jedynym właścicielem podziemnych magazynów gazu w Polsce jest Grupa PGNiG. Na terenie kraju znajduje się sześć takich magazynów, pięć we wcześniej eksploatowanych złożach, szósty (w Mogilnie) w kawernie solnej

Przesył – transport paliw gazowych sieciami przesyłowymi do sieci dystrybucyjnych lub odbiorów końcowych przyłączonych do sieci przesyłowej

Sieć przesyłowa – sieć gazowa wysokich, średnich i niskich ciśnień, z wyłączeniem gazociągów kopalnianych i bezpośrednich; za ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu przesyłowego

Sieć dystrybucyjna – sieć gazowa wysokich, średnich i niskich ciśnień z wyłączeniem gazociągów kopalnianych i bezpośrednich; za ruch sieciowy odpowiedzialne są spółki gazownictwa

SGT – EuRoPol GAZ System Gazociągów Tranzytowych EuRoPol GAZ SA; spółka odpowiedzialna za przesył gazu ziemnego na polskim odcinku rurociągu jamalskiego, łączącego złoża z Federacji Rosyjskiej z Europą Zachodnią

Spółka gazownictwa – przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją paliw gazowych, odpowiedzialne za ruch sieciowy w gazowym systemie dystrybucyjnym, za bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci dystrybucyjnej, również za połączenia z innymi systemami gazowymi, odpowiednio do obszaru działania

Systemy Zarządzania Środowiskowego – systemy zapisane w normie ISO 14001, bazujące na zasadach koncepcji kompleksowego zarządzania jakością. Podstawowym założeniem zarządzania środowiskowego jest poprawa relacji między skutkami działalności człowieka a środowiskiem. Jest to możliwe dzięki jednolitemu zarządzaniu dostępem do zasobów środowiskowych, eliminacji negatywnych efektów działalności gospodarczej oraz racjonalnemu użytkowaniu zasobów naturalnych.

URE – Urząd Regulacji Energetyki; Prezes URE zgodnie z zasadami i przepisami prawa zatwierdza taryfy przedłożone przez przedsiębiorstwa posiadające koncesje na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie między innymi magazynowania i obrotu paliwami gazowymi

Ankieta

Szanowni Państwo,

serdecznie dziękujemy za zapoznanie się z naszym raportem „Odpowiedzialna energia".
Mamy nadzieję, że pozwolił Państwu lepiej poznać i zrozumieć aktywność Grupy Kapitałowej PGNiG.

Dialog z interesariuszami jest jednym z priorytetów PGNiG, chcemy, by nasze działania w możliwie najszerszym stopniu odpowiadały Państwa potrzebom i oczekiwaniom, a kolejne raporty coraz lepiej prezentowały interesujące Państwa tematy. Dlatego zapraszamy Państwa do wypełnienia poniższej ankiety i przesłania jej na adres 01-224 Warszawa, ul. Kasprzaka 25, Departament Marketingu i Komunikacji, PGNiG SA z dopiskiem ANKIETA RAPORT SPOŁECZNY.
Ankietę można także znaleźć na stronie
www.pgnig.pl oraz www.odpowiedzialna-energia.pl

Dziękuję,
Marzena Strzelczak
Pełnomocnik Zarządu ds. Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu,

Biuro Komunikacji
Departament Marketingu i Komunikacji
PGNiG SA

Proszę zaznaczyć wybraną odpowiedź znakiem X

1	Niniejszy raport pod względem przedstawionych treści wydał mi się:	w ogóle nieinteresujący ☐	mało interesujący ☐	interesujący ☐	bardzo interesujący ☐
2.	Niniejszy raport pod względem przedstawionych treści wydał mi się:	zbyt ogólny ☐	ogólny ☐	dość wyczerpujący ☐	bardzo wyczerpujący ☐
3.	Stronę graficzną raportu oceniam jako:	w ogóle nieatrakcyjną ☐	mało atrakcyjną ☐	atrakcyjną ☐	bardzo atrakcyjną ☐
4.	Stronę graficzną raportu oceniam jako:	w ogóle nie odpowiadającą przedstawionym treściom ☐	niezbyt dobrze odpowiadającą przedstawionym treściom ☐	dobrze odpowiadającą przedstawionym treściom ☐	bardzo dobrze odpowiadającą przedstawionym treściom ☐
5.	Uważam, że Grupa PGNiG komunikuje bieżącą działalność	W sposób bardzo niezrozumiały ☐	W sposób niezrozumiały ☐	W sposób zrozumiały ☐	W sposób bardzo zrozumiały ☐
6.	Uważam, że stworzenie i wdrożenie Strategii Zrównoważonego Rozwoju i Odpowiedzialnego Biznesu jest korzystne dla GK PGNiG	Nie, nie ma żadnego znaczenia ☐	Nie, nie ma większego znaczenia ☐	Ma znaczenie i pozytywny wpływ ☐	Ma bardzo duże znacznie i jest bardzo korzystne dla GK PGNIG ☐
7	Uważam, że przedstawianie działalności GK PGNiG w postaci raportu społecznego jest potrzebne	Nie, nie jest w ogóle potrzebne ☐	Nie jest specjalnie potrzebne ☐	Jest potrzebne ☐	Jest bardzo potrzebne ☐

8	Interesują mnie cele GK PGNiG w zakresie zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu w zakresie				
8.a	współpracy podmiotów GK PGNiG ze społecznościami lokalnymi, w tym zakresie realizacji projektów Fundacji PGNiG im. I. Łukasiewicza	nie, w ogóle mnie ten temat nie interesuje ☐	nie interesuje mnie ten temat ☐	trochę mnie interesuje ten temat ☐	bardzo mnie ten temat interesuje ☐
8.b	Współpracy podmiotów GK PGNiG ze społecznościami lokalnymi za granicą	nie, w ogóle mnie ten temat nie interesuje ☐	nie interesuje mnie ten temat ☐	trochę mnie interesuje ten temat ☐	bardzo mnie ten temat interesuje ☐
8.c	wpływu, jaki wywiera GK PGNiG na środowisko	nie, w ogóle mnie ten temat nie interesuje ☐	nie interesuje mnie ten temat ☐	trochę mnie interesuje ten temat ☐	bardzo mnie ten temat interesuje ☐
8.d	wyzwań związanych ze zmianami klimatycznymi	nie, w ogóle mnie ten temat nie interesuje ☐	nie interesuje mnie ten temat ☐	trochę mnie interesuje ten temat ☐	bardzo mnie ten temat interesuje ☐
8.e	współpracy podmiotów GK PGNiG z władzami lokalnymi i administracją publiczną	nie, w ogóle mnie ten temat nie interesuje ☐	nie interesuje mnie ten temat ☐	trochę mnie interesuje ten temat ☐	bardzo mnie ten temat interesuje ☐
8.f	nowych przedsięwzięć inwestycyjnych	nie, w ogóle mnie ten temat nie interesuje ☐	nie interesuje mnie ten temat ☐	trochę mnie interesuje ten temat ☐	bardzo mnie ten temat interesuje ☐
8g	usprawnień modelu obsługi klientów indywidualnych	nie, w ogóle mnie ten temat nie interesuje ☐	nie interesuje mnie ten temat ☐	Trochę mnie interesuje ten temat ☐	bardzo mnie ten temat interesuje ☐
8.h	warunków bezpieczeństwa i higieny pracy	nie, w ogóle mnie ten temat nie interesuje ☐	nie interesuje mnie ten temat ☐	trochę mnie interesuje ten temat ☐	bardzo mnie ten temat interesuje ☐
8.i	polityki kadrowo-szkoleniowej	nie, w ogóle mnie ten temat nie interesuje ☐	nie interesuje mnie ten temat ☐	trochę mnie interesuje ten temat ☐	bardzo mnie ten temat interesuje ☐

Metryczka

Którą z grup Interesariuszy Pani/Pan reprezentuje– proszę zaznaczyć właściwie znakiem X:

1 ☐ Klient PGNiG

2 ☐ Partner biznesowy/uczestnik rynku energetycznego w Polsce

3 ☐ Członek organizacji branżowej

4 ☐ Pracownik administracji publicznej/rządowej/samorządowej

5 ☐ Student

6 ☐ Pracownik GK PGNiG

7 ☐ Poddostawca

8 ☐ Członek społeczności lokalnej – "sąsiad PGNiG"

9 ☐ Inne – jakie?

Bardzo dziękujemy za wypełnienie ankiety

Wskaźniki GRI

zostały opracowane przez Światową Inicjatywę Sprawozdawczą (Global Reporting Initiative). Jest to niezależna sieć interesariuszy, których misją jest opracowywanie i uwspólnianie jednolitych wytycznych, mających zastosowanie mających zastosowanie w sprawozdawczości na temat wyników gospodarczych, środowiskowych i społecznych na całym świecie. Dzięki temu istnieje możliwość na dokonanie obiektywnych porównań w ramach działalności CSR miedzy różnymi firmami. Wytyczne GRI, poza zasadami i wskazówkami, zawierają schemat wskaźników, jakie dobrowolnie są wybierane przez firmy. Te wybrane przez nas w poniższym zestawieniu. W tej edycji raportu opisujemy 63 wskaźniki, o 15 więcej niż w ubiegłym roku.

Przedstawione w raporcie wskaźniki odnośnie szacunków i kalkulacji zostały sporządzone i zebrane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską).

	Rodzaj wskaźnika GRI	Miejsce przedstawienia wskaźnika w Raporcie
	Strategia i Analiza	
1.1	Oświadczenie kierownictwa najwyższego szczebla (np. dyrektora wykonawczego, prezesa zarządu, lub innej osoby o równoważnej pozycji) na temat znaczenia zrównoważonego rozwoju dla organizacji i jej strategii	List Prezesa str. 6-7
1.2	Opis kluczowych wpływów, ryzyk i szans	str. 14-18, 25-26, 39-40, 51-52, 63-64,
	Profil organizacyjny	
2.1	Nazwa organizacji	str. 6
2.2	Główne marki, produkty i/lub usługi	str. 14-15
2.3	Struktura operacyjna organizacji, z wyróżnieniem głównych działów, spółek zależnych, podmiotów powiązanych oraz przedsięwzięć typu joint-venture	str. 10-11, 16-18, 14-18
2.4	Lokalizacja siedziby głównej organizacji	str. 85
2.5	Liczba krajów, w których działa organizacja oraz podanie nazw tych krajów, gdzie zlokalizowane są główne operacje organizacji lub tych, które są szczególnie adekwatne w kontekście treści raportu	str. 14-18
2.6	Forma własności i struktura prawna organizacji	str. 8-13
2.7	Obsługiwane rynki z zaznaczeniem zasięgu geograficznego, obsługiwanych sektorów, charakterystyki klientów/konsumentów i beneficjentów.	str. 8-9, 14-18
2.8	Skala działalności z uwzględnieniem: - liczby pracowników - przychodów netto ze sprzedaży (dla przedsiębiorstw z sektora prywatnego) lub dochodów netto (dla sektora publicznego) - kapitalizacji z perspektywy zadłużenia i kapitału własnego (dla przedsiębiorstw z sektora prywatnego), oraz - ilość produktów lub świadczonych usług	str. 8-9
2.9	Znaczące zmiany w raportowanym okresie dotyczące rozmiaru, struktury lub formy własności z uwzględnieniem: - zmian w działalności lub lokalizacji, w tym: otwieranych, zamykanych i rozbudowywanych jednostkach - zmian w strukturze kapitału zakładowego i innych pozycjach kapitałowych, kosztach utrzymania oraz zmian w działalności operacyjnej (dla przedsiębiorstw z sektora prywatnego)	str. 21-22
2.10	Nagrody otrzymane w raportowanym okresie	str. 38, 48-50, 74-76
	Parametry Raportu	
3.1	Okres raportowania (np. rok obrotowy/kalendarzowy)	str. 21
3.2	Data publikacji ostatniego raportu (jeśli został opublikowany)	str. 6
3.3	Cykl raportowania (roczny, dwuletni, itd)	str. 21
3.4	Osoba kontaktowa	str. 85
	Zakres i zasięg Raportu	
3.5	Proces definiowania zawartości raportu wraz z: - ustaleniem istotności poszczególnych kwestii dla organizacji i jej interesariuszy - priorytetyzacją poszczególnych kwestii - identyfikacją interesariuszy-adresatów raportu	str. 21-22
3.6	Zasięg Raportu (np. kraje, działy, jednostki zależne, wynajmowane obiekty, przedsięwzięcia typu joint-venture, dostawcy)	str. 21-22
3.7	Oświadczenie w sprawie jakichkolwiek ograniczeń dotyczących zakresu i zasięgu raportu	str. 21-22
3.8	Informacja o przedsięwzięciach typu joint-venture, podmiotach zależnych, obiektach dzierżawionych, operacjach outsoursowanych i innych jednostkach, które w znaczący sposób mogą wpłynąć na porównywalność działań organizacji w poszczególnych okresach i/lub w stosunku do innych organizacji	Str. 16-18

3.9	Techniki i przyjęte założenia odnośnie szacunków i kalkulacji wskaźników i innych informacji zawartych w raporcie	str. 87
3.10	Wyjaśnienia dotyczące efektów jakichkolwiek korekt informacji zawartych w poprzednich raportach z podaniem powodów ich wprowadzenia (np. fuzje/przejęcia, zmiana roku/okresu bazowego, charakter działalności, metody pomiaru)	nie dotyczy
3.11	Znaczne zmiany w stosunku do poprzedniego raportu dotyczące zakresu, zasięgu lub metod pomiaru zastosowanych w raporcie	str. 16-18, 21-22
	Indeks treści GRI	
3.12	Tabela wskazująca miejsce zamieszczenia Standardowych Informacji w raporcie	str. 87-89
	Weryfikacja	
3.13.	Polityka i obecna praktyka w zakresie zewnętrznej weryfikacji raportu. Jeśli nie zawarto takich danych w niezależnym raporcie poświadczającym, wyjaśnienie zakresu i podstaw zewnętrznej weryfikacji oraz relacji pomiędzy organizacją i zewnętrznym podmiotem poświadczającym.	str. 22
	Nadzór, zobowiązania i zaangażowanie	
	Nadzór	
4.1	Struktura nadzorcza organizacji wraz z komisjami podlegającymi pod najwyższy organ nadzorczy, odpowiedzialnymi za poszczególne zadania, jak na przykład tworzenie strategii czy nadzór nad organizacją	str. 12-13, 21
4.2	Wskazanie czy przewodniczący najwyższego organu nadzorczego jest również dyrektorem zarządzającym (a jeśli tak, to jakie funkcje pełni w ramach zarządu wraz z uzasadnieniem takiej struktury)	str. 13
4.3	Liczba członków najwyższego organu nadzorczego z wyróżnieniem niezależnych i/lub niewykonawczych członków (dotyczy organizacji posiadających jednolitą strukturę rady nadzorczej/organu nadzorczego)	str. 13
4.4	Mechanizmy umożliwiające akcjonariuszom i pracownikom zgłaszanie rekomendacji i wskazówek dla najwyższego organu nadzorczego	str. 13, 27
4.5	Związek pomiędzy poziomem wynagrodzeń najwyższego organu nadzorczego, wyższej kadry menedżerskiej oraz zarządu (obejmując system odpraw) a wynikami organizacji (obejmując wyniki społeczne i środowiskowe)	str. 13
4.6	Procesy pozwalające na uniknięcie konfliktu interesów członków najwyższego organu nadzorczego	str. 13
4.7	Proces weryfikacji kwalifikacji i doświadczenia członków najwyższego organu nadzorczego pod kątem wytyczania strategii obejmującej zagadnienia ekonomiczne, środowiskowe i społeczne	str. 13
4.8	Wewnętrznie sformułowana misja lub wartości organizacji, kodeks postępowania, oraz zasady odnoszące się do aspektów ekonomicznych, społecznych i środowiskowych funkcjonowania organizacji oraz poziom ich implementacji	str. 4-5
4.9	Procedury najwyższego organu nadzorczego dotyczące nadzoru identyfikacji i zarządzania kwestiami ekonomicznymi, środowiskowymi i społecznymi, włączając stosowne ryzyka i szanse oraz dostosowanie się lub zgodność z uznanymi międzynarodowymi standardami, kodeksami postępowania i zasadami	str. 21
4.10	Proces ewaluacji wyników działań najwyższego organu nadzorczego w odniesieniu do kwestii ekonomicznych, środowiskowych i społecznych	str. 13
	Wskaźniki GRI G3 **Zaangażowanie w inicjatywy zewnętrzne**	
4.11	Wyjaśnienie czy i w jaki sposób organizacja stosuje zasadę ostrożności	str. 51
4.12	Zewnętrzne, przyjęte lub popierane przez organizację ekonomiczne, środowiskowe i społeczne deklaracje, zasady i inne inicjatywy	str. 7, 9
4.13	Członkostwo w stowarzyszeniach (takich jak stowarzyszenia branżowe) i/lub w krajowych/międzynarodowych organizacjach rzeczniczych, w ramach których organizacja: - jest członkiem organów nadzorczych - uczestniczy w projektach lub komisjach przekazuje znaczne fundusze poza standardowymi opłatami czkonkowskimi uznaje czlonkostwo jako działanie strategiczne	str. 7, 63-73, 44
	Angażowanie interesariuszy	
4.14	Lista grup interesariuszy angażowanych przez organizację	str. 19-20
4.15	Podstawy identyfikacji i selekcji angażowanych grup interesariuszy	
4.16	Podejście do angażowania interesariuszy włączając częstotliwość angażowania według typu i grupy interesariuszy	str. 19
4.17	Kluczowe kwestie i problemy poruszane przez interesariuszy oraz odpowiedź ze strony organizacji, również poprzez ich zaraportowanie	str. 19-22
	Podejście do zarządzania i wskaźniki wyników	
	Wskaźniki ekonomiczne	
	Aspekt: Wyniki ekonomiczne	
EC1	Bezpośrednia wartość ekonomiczna wytworzona i podzielona z uwzględnieniem przychodów, kosztów operacyjnych, wynagrodzenia pracowników, dotacji i innych inwestycji na rzecz społeczności, niepodzielonych zysków oraz wypłat dla właścicieli kapitału i instytucji państwowych	str. 8

	Aspekt: Pośredni wpływ ekonomiczny	
EC8	Wkład w rozwój infrastruktury oraz świadczenie usług na rzecz społeczeństwa poprzez działania komercyjne, przekazywanie towarów oraz działania pro-bono. Wpływ tych działań na społeczeństwo.	str. 9, 34-38, 62, 66, 68-73
	Wskaźniki Środowiskowe	
	Aspekt: Surowce / Materiały	
	Aspekt: Woda	
EN8	Łączny pobór wody według źródła.	str. 56-57
EN10	Procent i łączna objętość wody podlegającej recyklingowi i ponownemu wykorzystaniu.	str. 56-57
	Aspekt: Bioróżnorodność	
	Aspekt: Emisje, ścieki i odpady	
EN16	Łączne bezpośrednie i pośrednie emisje gazów cieplarnianych według wagi.	str. 54-55
EN20	Emisja związków NOx, SOx i innych istotnych związków emitowanych do powietrza według rodzaju związku i wagi	str. 55
EN21	Całkowita objętość ścieków według jakości i docelowego miejsca przeznaczenia.	str. 56-57
EN22	Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu i metody postępowania z odpadem.	str. 57-58
	Aspekt: Zgodność z regulacjami	
	Aspekt: Produkty i usługi	
EN27	Procent odzyskanych materiałów ze sprzedanych produktów i ich opakowań według kategorii materiału	str. 40
EN28	Wartość pieniężna kar i całkowita liczba sankcji pozafinansowych za nieprzestrzeganie prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska.	str. 54
	Aspekt: Ogólny	
EN30	Łączne wydatki i inwestycje przeznaczone na ochronę środowiska według typu.	str. 59
	Wskaźniki w zakresie praktyk dotyczących zatrudnienia i godnej pracy	
	Aspekt: Zatrudnienie	
LA1	Łączna liczba pracowników według typu zatrudnienia, rodzaju umowy o pracę i regionu	str. 29
LA3	Świadczenia dodatkowe zapewniane pracownikom pełnoetatowym, które nie są dostępne dla pracowników czasowych lub pracujących w niepełnym wymiarze godzin, wg głównych jednostek organizacyjnych	str. 31
	Aspekt: Relacje pomiędzy pracownikami i kierownictwem	
LA5	Minimalne wyprzedzenie, z jakim informuje się o istotnych zmianach operacyjnych, wraz ze wskazaniem, czy okresy te są określone w umowach zbiorowych	str. 27
	Aspekt: Bezpieczeństwo i higiena pracy	
LA7	Wskaźnik urazów, chorób zawodowych, dni straconych oraz nieobecności w pracy oraz liczba wypadków śmiertelnych związanych z pracą, wg regionów	str. 27-29
LA8	Edukacja, szkolenia, doradztwo, programy prewencyjne oraz programy kontroli ryzyka, które zapewniają pomoc w przypadku poważnych chorób pracownikom, ich rodzinom lub członkom społeczności lokalnej	str. 27-29
	Aspekt: Edukacja i Szkolenia	
LA11	Programy rozwoju umiejętności menedżerskich i kształcenia ustawicznego, które wspierają ciągłość zatrudnienia pracowników oraz ułatwiają proces przejścia na emeryturę	str. 29-30
	Wskaźniki w zakresie respektowania praw człowieka	
	Aspekt: Procedury odnośnie zamówień i inwestycji	
HR3	Całkowita liczba godzin szkoleniowych na temat polityk i procedur regulujących kwestie przestrzegania praw człowieka w zakresie prowadzonej działalności oraz procent przeszkolonych pracowników	str. 29-30
	Aspekt: Społeczność lokalna	
SO1	Charakter, skala i efektywność programów i praktyk w zakresie oceny i zarządzania wpływem działalności organizacji na społeczność lokalną, włączając wpływ wejścia na dany rynek, prowadzenia i zakończenia działalności	str. 63-73
	Wskaźniki w zakresie odpowiedzialności za produkt	
	Aspekt: Oznakowanie produktów i usług	
PR3	Rodzaj informacji o produktach i usługach wymaganych na mocy procedur oraz procent znaczących produktów i usług podlegających takim wymogom informacyjnym	str. 40, 47
PR5	Praktyki związane z zapewnieniem satysfakcji klienta, w tym wyniki badań pomiaru satysfakcji klienta	str. 41

Wskaźniki IPIECA

Raport „Odpowiedzialna energia" 2009 GK PGNiG został opracowany także w oparciu o wskaźniki do raportowania międzynarodowej organizacji IPIECA. Przygotowała ona projekt wytycznych do raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju dla firm z branży paliwowo-gazowniczej. Zgodnie z projektem, nieprzetłumaczonym jeszcze na język polski, GK PGNiG zaraportowała 11 wskaźników IPIECA.
Nad projektem listy wskaźników IPIECA współpracowała z The American Petroleum Institute oraz International Association of Oil & Gas Producers. Więcej informacji o wskaźnikach IPIECA można znaleźć na stronie: http://www.ipieca.org/

Wskaźniki zaraportowane przez GK PGNiG:
E1, E6, E10, HS2, HS3, SE1, SE2, SE4, SE6, SE16, SE17

Issue Category	Indicator
Climate Change and Energy	E-1: Greenhouse Gas Emissions
Ecosystem Resources	E-6: Biodiversity
Local Environment	E-10: Waste
Workforce Protection	HS-2: Workforce Health
	HS-3: Occupational Injury and Illness
Community Engagement	SE-1: Community Impacts and Engagement
	SE-2: Social Investment
	SE-4: Involuntary Resettlement and Economic Displacement
Local Content	SE-6: Local Hiring Practices and Performance
Labour Practices	SE-16: Employee Engagement and Satisfaction
	SE-17: Training and Development

"Oil and gas industry guidance on voluntary sustainability reporting." 2nd Edition, 2010 (draft 4)

IPIECA is the global oil and gas industry association for environmental and social issues. It develops, shares and promotes good practices and knowledge to help the industry improve its environmental and social performance; and is the industry's principal channel of communication with the United Nations.

Through its member led working groups and executive leadership, IPIECA brings together the collective expertise of oil and gas companies and associations. Its unique position within the industry enables its members to respond effectively to key environmental and social issues.

Podziękowania

Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do powstania drugiego Raportu Społecznego Grupy Kapitałowej PGNiG, a w szczególności:

Pracownikom wszystkich działów Centrali, Gazowni, Oddziałów i Spółek, które uczestniczyły w przygotowaniu informacji do Raportu oraz Koordynatorom ds. Zrównoważonego Rozwoju za ich wkład pracy, cierpliwość i zaangażowanie.

Firmie PricewaterhouseCoopers, za wysoki profesjonalizm, a także ogromne pokłady życzliwości, serdeczności i wiele dobrych rad podczas planowania struktury raportu społecznego GK PGNiG.

Serdecznie dziękujemy także wszystkim pracownikom GK PGNiG, którzy uczestniczyli w sesjach fotograficznych na potrzeby niniejszego Raportu:

Iwonie Matusiak z Geofizyki Toruń, której zdjęcie otwiera rozdział „Miejsce pracy" i Janowi Sępowi z ZRG Krosno, którego zdjęcie zamieszczamy na stronie 34.

Marcinowi Lewensteinowi z Biura Planowania Strategicznego Departamentu Strategii PGNiG SA, którego zdjęcie otwiera rodział „Rynek", i Agnieszce Chmielarz z Departamentu Obrotu PGNiG SA, której zdjecie jest w tym samym rozdziale na stronie 46.

Katarzynie Chołast z Oddziału w Odolanowie, której zdjecie otwiera rozdział „Środowisko naturalne" i Robertowi Plesiewiczowi z Inwestgazu, którego zdjęcie opublikowaliśmy w tym samym rozdziale na stronie 58.

Emilii Tomalskiej z Mazowieckiej Spółki Gazownictwa, której zdjecie otwiera rodział „Społeczności lokalne" i Wojtkowi Janasowi z Karpackiego Oddziału Obrotu Gazem, którego zdjęcie w tym samym rozdziale zamieściliśmy na stronie 68.

Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA
ul. M. Kasprzaka 25, 01-224 Warszawa
tel. 22 589 45 55, faks 22 691 82 73
www.pgnig.pl